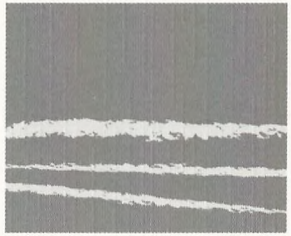
sohrâb
Sepehrî

Farsça'dan Çeviren: Mehmet Kanar

bütün şiirleri

Sekiz Kitap

ŞİİR

AYRINTI

ISBN 978-605-314-024-5

Sohrâb Sepehrî (1928-1980) İranlı şair ve ressam Sohrâb Sepehrî, modern İran şiirinin dünya dillerine en çok aktarılmış şairlerindendir. Sepehrî'nin çok sayıda çağdaş sanatçı tarafından çeşitli sanatsal biçimler altında yeniden üretilmiş olan şiiri, coşkuyla bağlı olduğu ve yaşamının önemli bölümünü geçirdiği topraklardan beslenir. Işık ve karanlık, varlık ve yokluk, renk ve renksizlik, yalnızlık ve çokluk, hareketsizlik ve devinim gibi temalar Sepehrî'nin şiirinde benzersiz bir lirizmle işlenmiştir. *Sekiz Kitap*, Sepehrî'nin maddi dünya içindeki her şeyi "başlangıç"la karşılaştırmayı arzuladığı "Hiçistan" hayalinin de görkemli bir tablosu niteliğinde.

Sohrâb Sepehrî

Modern İran şiirinin dünya dillerine en çok aktarılmış şairlerinden olan Sohrâb Sepehrî, 1928'de Kâşân'da doğdu. Şiire ve resme ilgisi erken yaşlardan itibaren gelişen şair, Tahran Güzel Sanatlar Fakültesi Resim Bölümü'nü bitirmesinin ardından Fransa, İtalya, Hindistan ve Japonya'nın da aralarında bulunduğu birçok ülkeye seyahat etti. Doğu felsefesi, Budizm ve mitolojiye duyduğu ilgi şiirini derinden etkiledi. Modern İran şiirinin öncülerinin kurduğu şiirsel dokuyu bu birikimlerle harmanlayarak, kendine özgü şiirsel yaklaşımı ve gizemli lirizmiyle şiirini görülmemiş bir hacme taşıdı. Doğup büyüdüğü Kâşân, büyük *Yeşil Hacim*'in şairi Sepehrî için yaşam denen mucizevi vahanın kendiliğinden görkemli imgesi, tüm başlangıçların tüketilmemesi gereken kaynağıdır. Akıl ve gönül çelen bu büyülü coğrafya, birçok eleştirmen tarafından Sepehrî şiirine can suyunu veren kaynak olarak yorumlanır. Başlangıç Sepehrî şiirinde aynı zamanda kişiyi dünyaya hayretle bakmaya yönelten bir arılık, arayış pınarlarına götüren saydam ve akışkan bir duruluk, insanoğlunun bu pınarlardan beslenen bilge çocukluğu olarak düşlenir ve özlenir. Modern dünyanın açık vahşetinin silip görünmez kıldığı iyiliğin, merhametin, birliktelik, yalnızlık ve eşitlik hakkının savunulmasıdır şairin işi. Gerçekliğin unufak edilmiş iyicil öğeleri özdeki gizlenme haklarına saygı duyularak tek tek hatırlatılıp yüzeye çıkarılır; hakikatin şiirsel boyutlarıyla görünür kılındığı yolculukların elçisi, yolcusudur şiir. Sepehrî bu yolda yürürken işi karmaşıklaştırmaz; çöl göklerinin büyük sessizliğiyle yıkanmış açık bir zihin, dünyaya belirli bir tevazu zaviyesinden bakan münzevi bir tedirginlik yolculuğa kılavuzluk eder. Sepehrî'nin gerçek yaşamdaki yolculuk güzergâhına 1970'li yıllarda Amerika, Yunanistan, Mısır gibi ülkeler dahil oldu. Bunlardan sonuncusu olan İngiltere'ye 1980 yılı kışında kan kanseri tedavisi için gitmişti ve ne yazık ki Tahran'a dönüşünde yaşama veda etti. Sepehrî doğduğu topraklarda, Kâşân'da toprağa verilmiştir.

Mehmet Kanar

Prof. Dr. Mehmet Kanar 1954 yılında Konya'da doğdu. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi'nde Doğu Dilleri ve Türkoloji eğitimi aldı. Aynı Fakültenin Doğu Dilleri ve Edebiyatları Bölümü'nde akademik kariyer yaptı. 2007 yılından bu yana Yeditepe Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nde öğretim görevlisi olarak ders vermeyi sürdürüyor. Prof. Dr. Mehmet Kanar'ın gramer, sözlük, tenkidli neşir, dil öğretim seti, araştırma, sadeleştirme, çeviri, öyküleştirme çalışmaları çeşitli yayınevleri tarafından yayınlanmaktadır.

Mevlânâ Celâleddini Rûmî'nin *Mesnevî*'si, Hâfız-ı Şirâzî'nin *Hafız Divanı*, Feridüddin Attâr'ın *Esrârnâme*'si ve *İlâhînâme*'si, Fahreddin Es'ad-i Gorgânî'nin *Vîs ile Râmin*'i Mehmet Kanar'ın yayınevimizden yayımlanan çevirileri arasında.

Sohrâb Sepehrî

Sekiz Kitap

Ayrıntı: 911
Şiir Dizisi: 3

Sekiz Kitap
Sohrâb Sepehrî

Kitabın Orjinal Adı
Heşt Kitâb, Tahran, 1977

Farsça'dan Çeviren
Mehmet Kanar

Bu kitabın Türkçe yayım hakları
Ayrıntı Yayınları'na aittir.

Kapak Tasarımı
Petek Yılmaz

Kapak Düzeni
Gökçe Alper

Dizgi
Kani Kumanovalı

Baskı
Yazın Basın Yayın Mat. Tur. Tic. Ltd. Şti.
Çevre Sanayi Sitesi 8. Blok No: 38-40-42-44
Başakşehir - İstanbul
Sertifika No: 12028

Birinci Basım: *İstanbul, Eylül 2015*
Baskı Adedi *1000*

ISBN 978-605-314-024-5
Sertifika No.: 10704

AYRINTI YAYINLARI
Basım Dağıtım San. ve Tic. A.Ş.
Hobyar Mah. Cemal Nadir Sok. No.:3 Cağaloğlu - İstanbul
Tel.: (0212) 512 15 00 Faks: (0212) 512 15 11
www.ayrintiyayinlari.com.tr & info@ayrintiyayinlari.com.tr

twitter.com/AYRINTIYAYINEVI facebook.com/ayrinti.yayinlari instagram.com/ayrintiyayinlari

Sohrâb Sepehrî

Sekiz Kitap

Farsça'dan Çeviren: Mehmet Kanar

Sunuş

Modern İran şiirinde metafizik şiiri ve Uzakdoğu mistisizmini temsil eden şair ve ressam Sohrâb Sepehrî 7 Ekim 1928'de Kâşân'da doğdu. Babası ve annesi şiire, sanata yatkın insanlardı.

Sohrâb ilk ve orta öğrenimini Kâşân'da tamamladı. 1948'de Tahran Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi'ne girdi. Bir taraftan da Tahran'da bir petrol şirketinde çalışmaya başladı.

1951 yılında ilk şiir kitabı *Merg-i Reng*'i (*Rengin Ölümü*) yayımladı. 1953'te fakülteyi bitirdikten sonra Tahran'da bir sağlık kurumunda grafiker ressam olarak çalışmaya başladı. Bu dönemde bazı karma resim sergilerine katıldı.

1957'de Paris'e ve Londra'ya gitti. Paris Üniversitesi Güzel Sanatlar Litografi bölümüne kaydoldu. 1958'de ilk Tahran bienaline katıldıktan sonra Roma'ya seyahat etti. Aynı yıl İran'a dönerek Tarım Bakanlığı'nda görev aldı. 1960 yılında İkinci Tahran bienaline katılarak "Güzel Sanatlar" dalında birincilik ödülünü aldı.

1960 yazında ağaç oymacılığı eğitimi almak için Tokyo'ya giden Sohrâb, Japonya'nın sanat merkezlerini

gezdi. Dönüşte Hindistan'ın tarihi mekânlarını, Agra'yı, Tac Mahal'i gördü. Budizmden etkilenmesi şiirine de yansıdı.

1961 Mayıs'ında Tahran Abbasî galerisinde kişisel resim sergisini açtı. *Âvâr-i Âfitâb* (*Güneşin Göçüğü*) adlı şiir kitabı bu sıralarda basıldı.

Sohrâb 1962 başlarında devlet memurluğundan ayrıldı. Bundan sonra kişisel resim sergileri açmaya, sanat dersleri vermeye yöneldi. Brezilya ve Fransa'daki resim sergileri, bienaller, Hindistan, Pakistan, Afganistan seyahatlerinden sonra 1965 Kasım'ında *Sedâ-yi Pây-i Âb* (*Suyun Ayak Sesi*) adlı uzun şiiri yayımlandı.

Münih ve Londra'ya yaptığı seyahatlerden sonra "Musâfir" (Yolcu) adlı uzun şiiri basıldı. Ertesi yıl "Hacm-i Sebz" (Yeşil Hacim) adlı şiir kitabı çıktı.

1969 yılında katıldığı Fransa uluslararası resim festivalinden mansiyon ile döndü.

1970-1973 yılları arasında Newyork, Paris ve Tahran'da resim sergileri açan Sohrâb, 1974 yılında bu kez Yunanistan ve Mısır'a seyahat etti.

Haziran 1977'de *Mâ Hîç Mâ Nigâh* (*Biz Hiç Biz Bakış*) kitabı da eklenerek bütün şiirleri *Heşt Kitâb* (*Sekiz Kitap*) adıyla yayımlandı.

Sohrâb Ocak 1980'de kan kanseri tedavisi için Londra'ya gitti. Tahran'a döndükten kısa bir süre sonra 21 Nisan 1980 tarihinde vefat etti.

Modern İran şiirinin babası sayılan Nîmâ Yûşic'in (1897-1960) çağdaş şiir karşısında şairin sorumluluklarını belirleyen manifestosundan etkilenmiş olan Sohrâb, daha sonra farklı arayışlara girdi ve kendine yeni

bir yol çizdi. Uzakdoğu'nun mistik havasını estiren tasavvuf anlayışı içinde, resim sanatı ile şiiri birleştirdi.

Özgürce düşünmek, belirli bir sürrealist esin, eşya ile kavramlar arasındaki ilişkilere şairane ve Hint üslubunun temsilcilerinden Bîdil (1642-1720) tarzında derin hayallerle yaklaşmak, şiirsel ritmi vezinde değil genel ahenkte, sözcüklerin mûsikisinde aramak Sohrâb'ın şiirinin ana karakteridir.

Kullandığı tamlamalar, getirdiği kavramlar, yeni ifade şekilleri klasik İran şiirinin kalıplarına hiç uymaz. Furûg-i Ferruhzâd gibi Sohrâb da klasik İran şiiriyle beslenmiş olmakla birlikte duygularını, felsefi görüşlerini ancak serbest şiirle yazıya dökebilirdi ve öyle yaptı.

Öte yandan, Sohrâb'ın ressamlığı da şiirinde yeni bakış açıları kazanmasına yol açmıştır. Bazı şiirlerinde soyut kavramlardan sıkça yararlanarak tablolar çizer. Resim ile şiir Sohrâb'da iç içedir. "Gündüz yaptığım resimleri / Gece geldi sıvadı dumanla" gibi dizelerinde bunu açıklıkla görürüz.

Sohrâb'ın şiirlerini anlamak için onun sıklıkla kullandığı sözcüklere, motiflere dikkat etmek gerekir. "Işık, karanlık, alacakaranlık, yokluk, varlık, renk, renksizlik, suskunluk, hareketsizlik, kıpırtı, hâlvet, yalnızlık, düşler âlemi, gam, hüzün, ölüm, zaman, zamansızlık, an, nakış, doku" gibi kelimeler şiirinde yeni ifadelerin, yeni hayal resimlerinin altyapısını oluşturur.

"Karşılaşma" adlı şiirinde "Bir çukur ölümle dolmuştu / Ve yola koyuldum kendi ölümde ben" der. Klasik İran şiirinde ölüm motifi aslâ bu bakış açısıyla işlenmez. Modern İran hikâyeciliğinin kurucularından

Sâdık Hidâyet de bir hikâyesinde kahramanını "canlı cenazesini sürükleyen kişi" olarak tanımlamıştır.

Özellikle "Suyun Ayak Sesi" adlı uzun şiirinde Sohrâb bir anlamda kendini tanıtıp hayatından sayfalar sunarken şiire nasıl baktığının ipuçlarını da ortaya koymaktadır.

Prof. Dr. Mehmet Kanar

Sekiz Kitap

Rengin Ölümü
(1951)

GECENİN KATRANINDA

Nicedir bu yalnızlıkta
Suskunluğun rengi dudakta.

Bir ses çağırıyor beni uzaktan
Ama ayaklarım gecenin katranında.

Bir aralık yok bu karanlıkta
Kapı, duvar kenetli birbirine
Bir gölge kayarsa yerden,
Bir kuruntunun nakşıdır, zincirinden kurtulmuş.

İnsanların soluğu
Donmuş bir baştan bir başa
Ne zamandır şu pejmürde havada
Ölmüş her sevinç.

Gecenin büyüleyici eli
Kapıyor kapıyı yüzüme, kedere.
Ne kadar çırpınsam
Gülüyor bana.

Gündüz yaptığım resimleri
Gece geldi, sıvadı dumanla.
Gece çizdiğim taslakları
Gündüz geldi, sildi pamukla.

Nicedir, benim gibi herkesin
Dudağında bir suskunluk rengi.
Kırıltı yok bu suskunlukta
Eller, ayaklar gecenin katranında.

DUMAN ÇIKIYOR

Duman çıkıyor hâlvet köşemden
Kimin nasıl olur haberi virânemden?
Yanık içime var söyleyecek sözüm
Ne zaman biter efsânem?

Çektim elimi gecenin eteğinden
Asılmak için seherin saçlarına
Sâhilden bıraktım kendimi suya
Bilmeden denizin derinliğini.

Duvarların deseni bozuldu
Gören olmadı artık bu diyârda bir renk
Hayâl dikmekte gözünü gündüz gece
Yüreğimin içindeki umut resmine.

Ayak bastım basalı buraya,
Koptum kervanın çan sesinden.
Yanıyorum gerçi bu ateşle canımdan,
Bağlanmışım ama yürekten, bu yanışa.

Karanlık çekiliyor damlardan.
Sabah gülüyor şehrimin yoluna.
Duman çıkıyor henüz hâlvet köşemden.
Yanık içimde var söyleyecek sözüm.

AĞARTI

Uzaklarda
Bir kuğu sıçramış apansız uykudan

Yıkıyor lâcivert tozu beyaz kanadından.

Nehrin dudakları
Mırıltı dalgasıyla dolu beyaz yatağında.

Geçmiş birbirine gölge ve aydınlık
Kayarak is harmanının ortasında
Ateş böceği yanıyor beyaz kışta.

Sazlığın ince raksıyla
Açıyor bataklık beyaz ıslak gözünü

Karanlığın üstünde bir ışık çizgisi var
Abanozda şavkıyor sanki beyaz altın.

Gölgeler duvarı yıkılmış;

Gözler uzak ufuklarda.
Yüksek bir kasır yapmış beyaz bir mermerden.

MUAMMÂ KUŞU

Ne zamandır şu söğüt dalına
Bir kuş konmuş, muammâ rengi.

Ne bir sesle âhenk içinde, ne renkle
Benim gibi yalnız, yapayalnız bu diyârda.

İçi hep hayhuy dolu gerçi
Ama dışı suskun burada
Bir gün bozulursa kelimelerle dolu sessizlik
Kaybeder kendini bu sarayda, bu damda.

Kuş kapamış olsa da ötüşüyle bu yolu
Suskun bedeni seslenmekte âdeta.
Uyanık gözlerinden geçip gitmede lâhzalar;
Lâkin vücûdu rüyanın alacakaranlığı.

Kanatları kurtulmuş aşağıdan yukarıdan.
Uzak düşmüş yaşam. Bir serap dalgası
Gölgesi solmuş duvar boyunca.
Duvar perdesi ve gölge: bir rüya perdesi.

Hayâllere yönelmiş o dalgın bakışlar.
Gözlerdeki değil heves nakşı.
Suskunluğuyla bir bağ var aramda;
Gizli gözlerinde yok kimseyle konuşma hevesi.

İçerilere götürür bu kuşun öyküsü.
Gönüle gelmeyen hayâl, yalan hayâl.
Kayıp şehirlerle var bir bağı.
Muammâ kuşu garip bu diyârda.

AYDINLIK GECE

Yanıyor gecenin içindeki ateş
Ve dumanın ardından

Irak virânelerden bir karaltı
Gelirse kulağa kuru bir ses:
Ölünün kemiği kayar mezar içinde.

Uzun süre kalır ocağım soğuk
Ve kandilim nasipsiz ışıktan.

Uyku götürdü kapıcıyı bir yerlere
Sessizce girdi biri kapıdan
Siyahlığın içinde bir ateş yaktı
Habersiz ama
Seyrederken bir bakışı; yandı.

Gerçi biliyorum bir göz gecenin afsûnuna gidiyor.
Görüyorum ama güzel düş pencerelerinden
Gecenin içinde yanan bir ateş.

SERAP

Güneş var ve engin bir çöl
Ne bir ot var orda ne ağaç

Karga sesi dışında, artık
Her ses çekip gitmiş bu vâdiden.

Toz toprak perdesinin ardında
Bir nokta titriyor uzaktan siyah:
Göz yaklaşırsa eğer, görür
Bir adam, almaktadır yol.

Bedeni yorgunluktan tükenmiş
Yüzü gözü toz toprak
Susuzluktan kurumuş boğazı
Çıplak ayakları yaralı, dikenden.

Her adım atışında ufka doğru
Gözleri görür bir deniz
Biraz daha alınca yol
Düşünür: Serapmış gördüğü.

GURÛBA DOĞRU

Dökülmüş kızıllığı gurûbun
Yer yer taşın üstüne.

Dağ suskun,
Kükrüyor ırmak;
Kırın eteğinde kalmış
Mor bir harman.

Gölge karışmış gölgeye,
Taş taşa kenetlenmiş,
Solgun gün geçiyor yoldan.
Gözlerinde belirmiş
Bir tebessümün ardından kederin izi.

Baykuş surlarda ötüyor
Akbabalar ağır
Tek tek iniyorlar.
Bir leş kalmış çölde
Çıkarmış gaga gözleri yuvasından.
Alnının altında

Kalmış iki mor çukur.

Karanlık basıyor.
Çöl sakinleşiyor.
Günün renkli öyküsü
Tamamlanmaya yüz tutuyor.

Dallar solmuş
Taşlar solmuş
Irmak inliyor
Baykuş ötüyor
Gam karışmış gurûbun rengine
Dudağımdan sızıyor soğuk öykü
Gönlüm solmuş bu dar vakitte.

GAMLI GAM

Soğuk bir gece, ve ben solgun
Yol uzak, ayak yorgun.

Karanlık var, lâmba ölmüş.

Geçiyorum, yalnız, caddeden
Uzakta kaldı benden insanlar
Bir gölge geçti duvarın üstünden
Gamlarıma bir gam daha ekledi
Karanlık bir düşünce ve bu harâbe
Habersizce geldi gönlüme
Masallar uydurmak için gizlice.

Yok ki bir renk, söyleyecek bana:
Bekle biraz; seher yakın.
Her an yüreğimden sesleniyorum.
Vay! Bu gece ne karanlık!

Nerede yüreğimi açacağım bir gülüş?

Nerede denize dökeceğim bir damla?
Nerede tutunacağım bir kaya?

Sanki gece nemli
Başkalarının da yüreğinde var bir gam
Benim gamım ise: gamlı bir gam.

HARAP

Gözlerim sürüdü ayaklarını uzak yollara
Dinlemek için sözümü sonunda: Yaşam

Uyku resminin yüzünde hayâl rengi vardı.

Gönlümü hicrân acısına teslim ettim, ama ne fayda!
Şikâyet akşamının sonunda
Azar sabahı vardı.

Gözüm almadı bu yenilgi dolu ömrü.

Bu evin tüm temeli suyun üstündeydi.

Çöl dikeni battı ayağıma
Kuru bir boğaz dışında tepmedim yolu.
Ama biri, yoldan geçen biri yetişip
tuttuysa elimden, serap aldatmacasıydı.

Ne yapalım zamâne görmüyorsa kendinde
devam rengini
Izdırap gecesinin gizli yavaşlığı vardı gönlümde

Ama gündüz oldu mu koşturuyordu sevincim.

Mamurluğum hüzünlendi yok oluşla sohbetle.
Sevinç sesi soldu yüreğimde.
Haraptı çünkü başından beri bu güzel
baykuşun resmi.

CANLANMIŞ

Bir ezginin hücûmuyla açıldı beynimin mezarı
bu gece.
Döküldü bir ölünün damarlarına can.

Kalktı ayağa alacakaranlıkta
Seslendi bana: Sandın beni ölü
Ve gömdün geçen günlerin toprağına.
Ama boşuna zannın:
Bedenim kovuyordu ölümü üstünden.

Serüvenim bulandı acı lâhzaların zehrine.
Bulduğum fırsatta yürürüm üstüne;
Sevincini bularım azâba.
Hayâlinle birleştiririm bir tasviri.
Yok eder kararını kendi renginde.
Derdi karıştırır lezzetle;
Çırpınışlarına gömer;
Geri getirir eski nakışlarını yanında, toz içinde.

Ölü susmuştu.
Göz kayıyordu uğursuz bir nakışta.
Sızıyordu bedenimden acı, dert.
Ezgi hücûm ediyordu beynime.

SOĞUK

Öyküm paslandı artık
Gecenin nefesleriyle bağım var.

Bir ışık kayarsa dudağına
Gönlüm der: Gülme hevesim var.

Dalgın gözleri anlatır bana;
Nerede gönlümüzü aydınlatacak bir lâmba?
Kimin canı solsa, sorar bana:
Gönlümüzü yakacak ateş nerede?
Kerpiç düşer şu duvardan
Bekçisi çeker boşuna zahmet.
El atmamalı kazmaya
Sel geldi mi, kolay götürür.

Geçiyor zamanın nemli rüzgârı;
Döküyor rengini bedenimizden.
Evin nakşı bozulmuş tavanda;
Başımıza çökecek.

Bazen titrer sâkin yüzüyle;
Devler yere sürter başını.
Atmayın sakın adımınızı ileri;
Gözler gecenin yolunu gözler.

Dayanağım titriyorsa bu gece
Duvara yapışmam gerek.
Gecenin nefesleriyle bağım var;
Öyküm paslandı artık.

SUSKUN DERE

Sessizlik kırmış zincirini
Dere kenarında, devâsa söğüt ağacında.

Şafak rengi gökyüzünde
Beyaz bulutların geçişinde.

Meltem koşuyor her yaprağın damarında, suskun.
Her kayanın ardında yatmış bir korku pusuya.
Uzatmış başını her taşın altından bir kertenkele.
Suskun derenin korkusuyla
Gizlenmiş her kımıltı,
Bakıyor yola soğuk, kuru, acı ve gamlı.

Dağın bedeninde yılan gibi kıvrılıyor bir yol.
Yolda bir yaya.
Derenin hayâli ve yalnızlık.
İşlemiş damarlarına korku.
Her köşesinde kuruntu pınarının gözleri.
Dağın her yarığından
Sarkmış bir yılan

Öfkeyle her taşın altında.
Çekmiş hançerini bir diken.

Gurûb kanatlanmış dağdan.
Kaybolmuş gözden yolun, yolcunun tasviri.
Büyük bir gam, kuruntulu
Çökmüş kayalıklara.
Karanlık derenin bağrında
Sessizlik kırmış zincirini.

DİNG...

Ding... dong...
Ömür gecesinde zamanın başı dönen saati

Çalıyor peyderpey.
Gelip geçen bu düşüncenin zehri
İşleniyor varlık damarımın duvarına.
Lâhzam dolmuş lezzetle
ya da bulaşmış gam pasına.
Ama değil mi geçecek bu an;
Ağlarsam öyleyse,
Ağlamam boşuna.
Ya gülersem,
Gülmem boşuna.

Ding... dong...
Geçiyor lâhzalar.
Geçen gelmiyor geri.
Bir kıssâ ki aslâ bir daha
Başlayamaz.
Sanki cevapsız bir soru
Zamanın soğuk dudağına yapışmış.

Sıçrıyorum hızla.
Her şeyin zevkini bulduğu
Şu lâhza duvarına tutunayım diye.
Bu çabadan geriye kalan
Gözlerimden saklı lâhzanın gülüşü.
Onun bedeninde kalan ise
Parmaklarımın izi.

Ding...
Bir fırsat kaçtı elden.
Bir masal erdi sona.
Lâhza lâhzanın peşinde olmalı
Ki devam düşüncesinde canlansın.
Bu devam zehir dökmüş damarlarıma.
Bırakıvermiş düşüncelerimden zaman zincirini.
Uzak bir yoldan
Bağlamış beni yokluk düşüncesine.

Bir perde geçiyor,
Bir perde geliyor.

Bir iz başka izin peşinden gidiyor.
Ömür gecesinde zamanın başı dönen saati
Çalıyor peyderpey
Ding... Dong...
Ding...

YOK

Gece durmuş.
Gözleri dalgın,

Penceremin çerçevesinde.
Bir baştan bir başa soru dolu ama
Kalmış kaygılı ve suskun.
Belki
Hiçbir yerden cevap gelmez diye.

Epeydir kalmış soğuk bir ceset
Odamın mor tenhâlığında.
Uzak düşmüş her uzvu ötekinden
Sanki bir parça, öbür parçayı
Kovmuş yanından.
Unutmuş bedenindeki birliği.

Yüzüne hayret çöreklenmiş; üstünde
Üç mor çukur: Uzak
Zamanın parıltısından.
Taaffün edici, zehirli bir koku
Sinmiş hayâlimin uzak sınırlarına dek.
Yokluğun nakşını
Her şeye, açık, okunaklı işlemiş.

Geçen günlerin yok olduğu
Paslı bir lâhzanın ızdırâbı içinde
Tırnaklarımla yardım
Bu cesedi;
Girdim içine her damarın, her kemiğin.
Ama peşinde olduğum şeyin
Bulamadım izini.

Gece durmuş.
Gözleri dalgın,
Penceremin çerçevesinde.
Kımıltılar içinde bedeni veriyor bir mücadele.
Dudaklarının bedeninde belirmiş
Bir soru tasviri.

DUVAR

Gecenin yarası morarıyordu
Bulunduğum çölde.

Ne bir kuş kanadı havayı örseliyor
Ne ayak seslerim diğer geceler gibi
Ekliyordu darbe üstüne darbe.

Örmek için etrâfımda kalın, sağlam bir duvar
Getirdim yanımda uzak yollardan
Sert, ağır taşları, yalınayak.
Kalın, yüksek bir duvar ördüm gizlesin diye
Gözlerimden her değersiz şeyi,
Ve kapasın yolu gûlyabanîlerin hücûmuna karşı.
Varlık rengini sürüyor çünkü hayâlim bedenlerine.

Geceler, gündüzler geçti.
Kaldım burada ben; terk ettim işi gücü.
Ne hoş bir arzunun özlemi hücûm etmekte
damarlarıma
Ne geçen hayâller üzmekte beni.
Ama kuruntum, duvarın ardında
Koyu nakışlar çiziyor

Ve duman rengiyle
Ehrimen'den taslaklar karalıyordu.

Nihâyet bir gece, diğer geceler gibi suskun.
Sessizce devrildi duvar:
Karıştı bir özlem bir hayrete.

RENGİN ÖLÜMÜ

Bir renk gecenin kenarında
Ölmüş tek kelime etmeden.

Bir kuş gelmiş, kara; uzak yollardan.
Yenilgi çatısında ötmekte yüksekten.
Fetih sarhoşu olup gelmiş
Bu gam düşkünü kuş.

Bu renk yenilgisinde
Her âhengin zinciri dağılmış.
Sadece korkusuz kuşun sesi
Saf sessizliğin kulağını süslüyor
Yankı küpesiyle.

Kara kuş gelmiş uzak yollardan.
Konmuş yenilginin yüksek çatısına
Taş gibi, kıpırdamadan
Kaydırmış gözünü
Sanılarındaki karmakarışık şekillere.
İlginç bir rüya azap veriyor ona.

Renk çiçekleri baş vermiş gecenin topraklarından.
Itır caddelerinde
Hareket etmez olmuş meltemin ayağı.
Her an aldanma peşinde bu gam düşkünü kuş
Bir nakış yapmakta gagasıyla

Bir bağ çözülmüş
Bir rüya dağılmış.
Toprakların rüyası
Renk çiçeklerinin açılma masalını
Unutmuş.

Konuşmadan geçmek gerek bu yolun kıvrımından.
Bir renk ölmüş bu engin gecenin kenarında.

DENİZ VE ADAM

Tek başına ve sâhilde
Bir adam geçiyor yoldan.

Ayağının yakınında
Deniz, hep ses.
Gece, bunalmış dalgaların çarpıntısında.
Rüzgâr korkulu gövdesiyle
Dönüyor sâhile ve adamın gözlerinde
Boyuyor tehlikenin nakışlarını.
Sanki
Bağırıyor: Be adam, nereye gidiyorsun, nereye?
Ve adam gidiyor kendi yoluna.
Ve öfkeli rüzgâr
Bağırıyor tekrar: Nereye gidiyorsun?
Ve adam gidiyor.
Ve rüzgâr, yine...

Dalgalar amansızca
Yetişiyor,
Taşıyor saldırı gururuyla.
Korkunç bir dalga
Uzanıyor sâhile ve yutuyor

Gecenin, gövdesinden tahammülünü aldığı bir gölgeyi.

Deniz hep ses.
Gece, bunalmış dalgaların çarpıntısında.
Rüzgâr korkulu gövdesiyle
Dönüyor sâhile... ve ...

NAKIŞ

Bir sesin ötekine karışmadığı
Ve kimsenin kimseyi yakından görmediği
Karanlık bir gecede

Tırmandı biri dağdaki kayalıklara
Ve kanamış tırnaklarıyla
İşledi taşa bir nakış ve sonra gören olmadı onu.
Yıkamıştı yağmur vücûdundaki yaralardan fışkıran
Ve kayalarda kuruyan kan rengini.
Yok etmiş fırtına
Tabanlarının bıraktığı nakışları.
Kime sorsan onun yerini,
Çıkmayacak sesi.

O gece
Kimse gelmiyordu yoldan
Açmakta olan renkten haber getirmek için.
Dağ: Ağır, öfkeli, soğukkanlı.
Rüzgâr geliyordu fakat suskun.
Bulut kanat çırpıyordu fakat sâkin.
Ama sırra âşinâ o elin tırnakları
Bir kayanın üstünde kazımaya gidince

Gürledi yıldırım,
Titretti dağı.
Aydınlattı şimşek, üzerine kazınan
Ve ebedî kalması gereken
Taşı kısa bir ân.

Bu gece
Rüzgâr ve yağmur birlikte dövüyor:
Rüzgâr sökecek yerinden taşı
Ve yağmur da
Yıkayacak taşın üstündeki nakşı.
İkisi de çalışıyor,
Azıyor.
Lâkin taş, çekinmeden, korkmadan doruğunda dağın
Kalmış yerinde sapasağlam, bağlı sanki çelik zincirle.
Solduramadı yıllar onu.
Boşuna her şeyin çabası.
Kıvranacak olsa dağ,

Taş yine kalır yerinde, soğukkanlı.
Karanlık bir gecede birinin
Tırmanıp dağdaki kayalıklara
Bulunca fırsatını, üstüne kazıdığı
Nakış solmuyor.

SERÜVEN

Görünürde yok kimse sâhilde.
Yok karanlık bir leke denizde

Yaklaşsa hani
bir kayık

Kalmış sâhilde
Bir kayık; dökülmüş üstüne gece.
Gövdesini aydınlık olmayan bir yoldan
Daldırmış idrâkin acılığına.
Yok kimse ki gelip yoldan
Çeksin onu suya.
Geç vakitte her dev dalga
Kulağına bir şey fısıldar.
Uzaktan gelen perişan bir dalga
Anlatır bize fırtınalı öyküsünü bir gecenin.

Açılmıştı o gece balıkçı
Almak için sudan

Bağlandığı şeyi
Rüyadaki hayâliyle.

O gecenin sabahı denizde bir dalga
Öteki dalgaya vurmuyordu gövde.
Balıkçıların gözleri gördü
Bir kayık su yolunda.
Gecenin acı hâdisesinden haber vardı dudağında.
Çektiler sonra onu sâhile uykulu uykulu,
Her zamanki yerine
Bu mahzun anda kayık, yerinde.
Ve yakınında onun
Kudurmakta derya.
Uzaklardan gelen bir dalga
Anlatıyor yine
Fırtınalı bir geceden
Uzun olmayan bir öykü.

KURUNTU

Dünya uykuya dalmış.
Kapamış kapısını korku her kalp atışına, her sese.

Bu yalnızlıkta kendi yüzüme
Hiç de hoş görünmeyen bu yalnızlıkta
Fısıldıyordum kulağının duvarına:
Bunca kuruntu arasında
Hangi renkleri saklamakta yaşam hilesi?

Korkudan gece öfkeli:
Dünya dalmış uykuya ve ben kuruntularımda uyanık.
Ne planlar yapıyor yaşam hilesi
Hayretin duvara yapıştığı bu tenhâlıkta?

GİZLİ KUŞA

Diyeceklerim var sana
Ey kuş ki ötüyorsun gözlerden ırak

Ve açıyorsun zamanı sesinle!

Ne derdin var senin?
Gizliden gizliye şakırsın yalnızlığını
Ve yaşam sevincini alırsın elimden.

Nerede saklanıyorsun hey kuş?
Taze otların ağı altında mı
Yoksa şevk dallarının içinde mi?
Bir su birikintisinin yeşil gözü üzerinde mi uçuyorsun
Yoksa yıkıyor musun idrak pınarının kenarında
kanatlarını?
Neredeysen, söyle bana.
Yolda yok ayak izi düşmandan.

Çık ortaya!
Gök gürültüsü dans etmeyecek artık bulut damında.
Şimşek yılanı çıkmayacak deliğinden.
Yuvarlanmayacak artık tufan zinciri sahrânın
bedeninde.

Gün suskun ve sâkin.
Daha neden çekinirsin?

ZEHİR ŞARKISI

Emiyorum gecenin memesini.
Ve bedenin afsûnuna bulanmadan bir rengin
ardından.

Kül dolu gözünü inceliyorum bakışımla.

Yokluğumun ardından, ne zamandır
Zehir akıtmakta damarlarıma bu arsız büyü
O süte karıştırmak için.
Sonra düşüncesinin izini kaybetmek için düşüncem,
Davranıyor bana yumuşak.
Ama ne kadar gâfil!
Planları ne kadar boş!
Gülüyor her an nabzım onun zannına.
Bilmiyor ki o yeşerdiğini

Verimli varlığımın zehir bataklığında.
Ve bilmiyor ki yıkarım ben zehirde
Her ağlayışın, gülüşün vücûdunu.
Zehrin neminde yaşıyor düşünce kurtçuğum.
Zehir zemininde bitiyor şiirimin acı bitkisi.

Rüyaların Yaşamı
(1953)

ACI RÜYA

Mehtap kuşu
Ötüyor.

Bir bulut ağlıyor odamda.
Pişmanlık gözünün çiçekleri açıyor.
Penceremin tabutunda kıvrılıyor doğunun gövdesi.
Batı can çekişiyor,
Ölüyor.
Güneşin turuncu bitkisi
Yeşeriyor yavaş yavaş odamın gölcüğünde.
Uyanığım;
Sanmayın rüyamda
Kırılıp bir dal gölgesinin
Usulca uykuma girdiğini.
İşitmekteyim şimdi
Mehtap kuşunun ezgisini.
Yoluyorum pişmanlık gözünün çiçeklerini.

ISLAK FENER

Otların üstüne damlamışım.
Bir yıldızın uykulu şebnemiyim ben.

Karanlık otların üstüne damlamışım.
Değildi burası yerim.
Duyuyorum otların nemli fısıldayışını.
Değildi burası yerim.
Fener
Denizin coşkun beşiğinde yıkanıyor.
Nereye gider bu fener
Denize tapan, susamış, mest fener?
Uzak ufkun çini sahnesinde
Dönüyor bakışım perilerin puslu dansıyla.
Gecenin mırıltısı damarlarımda yeşeriyor.
Sarhoşluğun yosunlu yağmuru
Damlıyor ruhumun susamış duvarına.

.../...

Damlamış yıldızım ben.
Hatânın kayıp gözünden damlamışım.
Gece istek dolu
Ve çıplaktı ufkun sıcak gövdesi.
Çimenliğin yeşil mermeri, beyaz damarları
mırıldanıyor
Ve iniyordu doğunun lâcivert basamaklarından
mehtap.
Dans ediyordu periler.
Ve giysilerindeki mavi karışıyordu ufkun rengine.
Mest ediyordu beni gecenin mırıltıları.
Açıktı rüya penceresi.
Ve o bir meltem gibi esti içeriye.
Şimdi otların üstündeyim.
Ve bir meltem geçiyor yanımdan.
Çırpınışlar kül olmuş.
Raks etmiyor mavi giyinenler.
Fener ağır ağır bir çıkıyor, bir iniyor.
Pencereden fırladığı zaman dışarı o
Gözleri kaybetmişti bir uykuyu.
Nefes nefeseydi yol.
Kayalar nasıl da kokladılar onu hevesli!

.../...

Aceleci fener!
Ne zamana dek kayacaksın
Tabanı dudağında yolun engebelerinde âhenkle?
Gecenin ezgisi soldu.
Bitti perilerin dansı.
Keşke damlamasaydım buraya!
Kaybolunca gece karanlığında meltemli gövdesi

Yollara düştü fener sâhilden.
Keşke buraya -karanlığın yeşillikli yatağına-
damlamasaydım!
Fener kaçıyor benden.
Nasıl kalkacağım?
Otların soğuk kemiklerine yapışmışım.
Ve benden uzakta fener
Yıkanıyor denizin coşkun beşiğinde.

AVÂRE CEHENNEM

İçtim geceyi
Ve ağlıyorum şu kırılan dallara.

Yalnız bırak beni
Ey ateşli avâre göz!
Bırak beni yalnız olmanın azâbıyla baş başa.
Dağılmasın vücûdumun uykusu.
Kaldırtma yalnızlığın karanlık yastığından başımı.
Verme izin rüyaların asılsız eteğine sarılmama.

Hile beyazlıkları
Gölgesiz sütunlar üzerinde kafa tutmakta.
Bak rüyalarımdaki kırık dökük tılsıma.
Boşuna takılıp kalmış gözüm inci zincirine.
Söyle ona
Sarhoşun cehennemî çırpınışı:
Söyle ona: İçmişim gözlerindeki siyah meltemi.
İçtiğim için huzûrsuzum sürekli.
Avâre cehennem
Yalnız bırak beni!

ANI

Saat sarkacının uzun gölgesi
Hareketteydi sonsuz çölün üstünde.

Geliyordu, gidiyordu.
Geliyordu, gidiyordu.
Ve ben çölün parlak kumları üstünde
Çiziyordum kısa düşümün resmini.
Bir düş ki içmişti cehennemin sıcaklığını.
Ve uğruna eridi hayatım.
Bir düş ki bulunca son,
Ben de erdim kendi sonuma.

Ben düşümün resmini çiziyordum
Ve gözlerim kaybetmişti şaşkınlığında sarkacın
hareketini.
Nasıl mümkündü bu resmin uzaysız damarlarına
Dün geceki rüyanın tüm sıcaklığını dökmek?
Çizdim resmimi.
Bir şey kaybolmuştu.
Eğildim kendi üstüme.
Bir çukur açtı ağzını kendi varlığımda.

Saat sarkacının uzun gölgesi

Hareketteydi sonsuz çölün üstünde
Ve resmin kenarında ben yaşıyordum düşümde.
Bir resim ki çırpınıyordu ebedîlikte
Ve yanıyordu bakışımın kökü onun dokularında.
Bu kez
Geçtiğinde saat sarkacının gölgesi
Canlanmış resmimin üstünden
Çölün parlak kumlarında yoktu hiçbir şey.
Haykırdım:
    Geri ver resmi!
Ve resim bir avuç toz gibi kondu yere.

Saat sarkacının uzun gölgesi
Hareketteydi sonsuz çölün üstünde.
Geliyordu, gidiyordu.
Geliyordu, gidiyordu.
Ve bir insanın bakışı koşuyordu peşinden.

PERDE

Pencerem boşluğa açılıyordu
Ve ben yıkıldım.

Perde soluk alıyordu.

Katranlı duvar!
Kalk ortadan.
Akıl alan seslerin acı sonu!
Yıkıl.

Düşümün zevki baskı yapmakta.
Suskunluk yağıyor.
Perde soluk alıyor:
Düşümün çiçeği soluyor.

Yarılınca cehennemler,
Sonsuzlaşınca gölgeler
Serbest kalınca bakışım,
Boz hareketsizliğini.

Ve geç yalnızlığımın sınırından
Siyah, soğuk, heyecansız, dilsiz!

ÇİNİ GÜLÜ

Işık yağmuru
Yağıyordu sonsuz dehlizin ağından

Çinili duvarın üstünde yıkıyordu bir gülü.
Bu gülün gövdesindeki kara yılan
Yaşıyordu yumuşak, lâtif bir raks içinde.
Dedin: Raksın yakıcı cevheri
Damlamış bu kara yılanın boğazına.
Yaşıyordu çini gülü
Gizemli bir dünyada,
Mavi dipsiz bir dünyada.

Çocukken
Eyvanların tavan eğrisinde,
Renkli camlarında pencerelerin,
Duvarların lekelerinde,
Gözlerimin bilinçsizce peşinde olduğu her yerde
Gördüm bu çini gülün benzerini
Ve gittim her defasında koparmaya;
Düşüm yok oldu.

Gözlerim takıldı gülün gövdesindeki siyah dokuya

Ve hissettim damarlarındaki sıcaklığı.
Tüm yaşamım damlamıştı çini gülünün boğazına.
Başka bir yaşamı vardı çini gülünün.
Tüm düşlerimin toprağında biten bu gül
Tanıyor muydu acaba eski çocuğu
Ya da ben miydim sadece ona damlayan,
Kaybolan?

Takılmıştı gözlerim gövdenin gevrek dokusuna.
Mümkündü sadece dokusuna asılmak.
Nasıl mümkündü koparmak
Bir hayâli solduran gülü?
Gölgemin eli kalktı yukarı.
Vurdu çinilerin mavi kalbine.
Durdu ışık yağmuru:
Düşüm yok oldu.

KAYIP SINIR

Çürüyüp dağıldı aydınlığın kökü.
Ve ses boşluğun düzensiz yolunda ilerliyordu.

Geçmişti bir sınırdan,
Peşindeydi kayıp sınırın.
Ağır bir dağ kesti bakışını.
Ses boşaldı kendinden.
Ve sarıldı dağın eteğine:
Sığındır beni tek âşinâ sınır! Sığındır beni.
Ve dağ derin uykudaydı.
Rüyasının bir şekli vardı serbest kalmış.
Ses kokladı yabancılık mırıltısını;
Geri döndü,
Boşluğu geçirdi içinden
Ve gecenin görünmez kıyısında düştü yere.

Derin uykudaydı dağ.
Çok geçmedi;
Buhar oldu rüyası.
Kayıp bir tını esti damarlarına:
Sığındır beni tek âşinâ sınır! Sığındır beni!
Her yanına üşüştü acı bir sızı.

Lânet yağdırdı hatâlı rüyasına
Ve gönderdi bakışlarını.

Kımıldıyordu bir bekleyiş.
Yolda kalmıştı bir bakış.
Ve bir ses ağlıyordu yalnızlıkta.

ÖDÜL

Büyülü acı ot.
Güneşin menekşe rengi ağu otunu

İçtim çöllerin beyaz kadehinde anbean.
Ve serabın soluk alan aynasında
Daha zinde buldum senin resmini her adımda.
Gözlerime ne parıltılar dökülmedi!
Ve damarlarımda ne susuzluklar açmadı!
Seni koklamaya geldim,
Ve sen karıştırdın cehennemlik zehrini nefesimle
Geldiğim bunca yolun hatırına.

Alıyordu gecelerin lâcivert tozunu
Ve çalıyordu düşümün akan kumunun kükreyişini.
Ne rüyalar bölünmedi ki!
Ve ne yakınlar uzaklaşmadı ki!
Ve yol aldım ben bir ses dizisinde
Sendin sonu.
Koklamaya geldim seni.
Ve sen karıştırdın cehennemlik zehrini nefesimle

Geldiğim bunca yolun hatırına.

Benim diyârım çöllerin ötesinde.
Yanımdaydı anısı yolculuğun başında.
İliştiği zaman gözü öğlenin ilk menekşe perdesine
Korkudan toz oldu
Ve yalnız kaldım ben.
Ufukların göz kırpışı ne aldatmacalar göndermedi ki
bakışlarıma!
Ve yıldızların parmakları ne sapa yollar göstermedi ki
bana!
Koklamaya geldim seni;
Ve sen: Büyülü acı ot
Geldiğim bunca yolun hatırına
Karıştırdın cehennemlik zehrini nefesimle,
Geldiğim bunca yolun hatırına.

CAMLARDAKİ ÖCÜ

Bu boş gövdeli odada
Puslu insan!

Hangi kapının halkasına takılmış bakışın?

Kapılar kapalı
Ve uzaklaştı anahtarları karanlıkta.
Duvarlardan sızıyor meltem:
Halıdaki çiçekler titriyor.
Bulutlar kanat çırpıyor perdenin rengârenk ufkunda.
Yıldız yağmuru doldurdu odanı
Ve kaybolmuşsun sen karanlıkta
Puslu insan!

Köhne koltuğunun ayakları yıkama teknesine
gömülmüş.
Bitmiş söğüt ağacı yatağının toprağında.
Ve arıyor kendini çinili havuzda.
Bir resim asılmış söğüt dalına:
Bir çocuk gözlerinde sendeki suskunluk
Bakıyor sanki sana
Ve sen binlerce boş nakşın arasından

Bana bakıyorsun sanki
Puslu insan!

Tüm yalnızlık gecelerinde seni
Gördüm tüm camlarda.
Annem korkuturdu beni:
Öcü var camlarda!
Ve camlarda seni görüyordum ben.
Avâre öcü!
Yaklaş.
Gel, süzülelim gölgelerimizde.
Kapılar kapalı
Ve uzaklaştı anahtarları karanlıkta.
Bırak, açayım pencereyi yüzüne.

Puslu insan geçti çini havuzun üzerinden
Ve ağlayarak uçtu bana doğru.
Kırıldı pencerenin camı, döküldü:

Camlardaki öcü
Kırmıştı ömrünün camını.

KAYIP LÂHZA

Durgunlaşmıştı odamdaki su birikintisi.
Ve işitiyordum damarlarımda kanın mırıltısını.

Yaşantım geçiyordu derin bir karanlıkta.
Bu karanlık aydınlatıyordu vücûdumu.

Kapı açıldı
Ve o esti feneriyle içeri.
Salıverilmiş bir güzellikti
Ve bekliyordum yolunu ben.
Yaşamımın şekilsiz rüyasıydı.
Bir ıtır mırıldandı gözümde.
Damarlarım atmaz oldu.
Beni bana gösteren tüm bağlarım
Yandı fenerin alevinde.
Geçmiyordu zaman bende.
Çıplak bir coşkuydum.

Boşluğa astı fenerini o.
Aydınlıklarda arıyordu beni.
Dolanıyordu odamın her zerresinde.
Ve yol bulamadı bana.
İçti bir meltem fenerin alevini.

Bir esinti geçiyordu
Ve şekilleniyordum ben.
Çıkıyordum ortaya odamın derin karanlığında.
Ortaya çıkmak mı? Kim için?
Yoktu artık o.
Odanın karanlık ruhuna mı karıştı yoksa?
Damarlarımın sıcaklığına siniyordu bir ıtır.
Hissettim kayıp varlığıyla bana baktığını
Ve nasıl da beyhûde bir mekânı araştırıyorum:
Bir ân, kaybolmuştu.

SESTEKİ BAHÇE

Salıverilmiştim bir bahçeye.
Renksiz ve hafif bir ışık esiyordu üstüme.

Bu bahçeye kendim mi gelmiştim acaba?
Yoksa bahçe mi çevremi doldurmuştu?
Bahçenin havası benden geçiyordu.
Kayıyordu dalları, yaprakları vücûdumda.
Bu bahçe
Bir ruhun gölgesi değil miydi?
Eğilmişti bir lâhza yaşamımın su birikintisine.

İçine aldı ansızın bahçeyi bir ses.
Hiçe benzeyen bir ses.
Bir ıtır seyrediyordu aynada kendini sanki.
Görülmez bir pencereden daima
Salıverilmişti bu ses yaşamımın karanlığına.
Kayıptı sesin kaynağı:
Ansızın gelmiştim ben.
Yoktu bir yorgunluk bende
Katedilmedi bir yol.

Önceki yaşantımın başka bir boşluğu mu vardı yoksa?

Bir renk doğdu apansız:
Bir beden düşmüştü otlara.
Uzaktan kendine benzeyen bir insandı.
Gözlerinin dibindeydi bahçe.
Ve sesin ayak izleri kalp atışlarıyla beraber.
Yavaştı yaşantısı.
Bulandırmıştı varlığı, saydam habersizliğimi.

Bir esinti çıktı,
Açtı şaşkınlığıma bir kapı:
Keskin bir aydınlık girdi bahçeye.
Bahçe soluyordu
Ve ben pencerenin içine bırakılıyordum.

MASAL KUŞU

Bir pencere açıldı gece ile gündüzün sınırında
Ve uçtu dışarı oradan masal kuşu.

Uyanıklık ile uyku arasında
Salınmıştı.
Boşluğun sapa yollarını katediyordu;
Döndü bir kez
Ve kondu bir su birikintisinin kenarına.
Kalp atışları karıştı birikintiye.
Güzelleşti ağır ağır birikinti.
Bir ot yeşerdi orada
Karanlık ve güzel bir ot.
Yardı göğsünü masal kuşu:
İçindeki boşluk benziyordu bir ota.
Kanatlarıyla örttü göğsündeki yarığı.
Acılaştı vücûdu:
Bulanmıştı saydam yalnızlığı.
Neden geldi?
Kanat açtı yerden,
Sapa yolları geçti
Ve girdi bir pencereden içeri.

Adam oradaydı.

Ses veriyordu damarlarında bir bekleyiş.
Pencereden indi masal kuşu.
Yardı onun göğsünü
Ve içeri girdi.
Bakıyordu göğsündeki yarıktan o:
Kararmış, güzelleşmişti içi.
Hatâ ruhuna benziyordu.
Gömleğiyle örttü göğsündeki yarığı.
Uçmaya başladı boşlukta
Ve bıraktı odayı ızdırap aydınlığında yalnız.

Kayıp bir dama konmuştu masal kuşu.
İliklerinden geçiyordu bir esinti:
Bir ot bitti içindeki yalnızlıkta;
Uzattı başını göğsündeki yarıktan
Ve kaybetti yapraklarını gökyüzünün derinliğinde.
Yaşamı otun damarlarına tırmanıyordu.
Sesleniyordu bir doruk ona.
Göğsündeki yarıktan içeri girdi ot.

Ve masal kuşu örttü kanatlarıyla yarığı.
Açtı kanatlarını
Ve bıraktı kendini boşluğun sapa yollarına.

Bir kubbe canlandı bakışlarının altında.
Bir tur attı
Ve girdi mâbedin kapısından içeri.
Renksiz bir aydınlıkla doluydu boşluk.
Mihrâbın karşısında
Kımıldıyordu bir kuruntu:
Yaşamındaki tüm lâhzalardan bir mihrap geçmişti
Ve susmuştu tüm rüyaları bir mihrapta.
Bir düşün sınırında buldu kendini,
Düştü toprağa.
Unutulmuşluğa aktı bir ân.
Kaldırdı başını:
Güzelleşmişti mihrap.
Bir parıltı gördü mihrâbın mermerinde:
Karanlık ve güzel.

Karışmış gördü kendi yabancılığını.
Neden geldi?
Açtı kanatlarını
Ve bıraktı mihrâbı mâbedin suskunluğunda.

Bir caddede gidiyordu kadın.
Bir mesaj vardı yolunun üstünde:
Bir kuş kondu başına.
İki düş arasında çırılçıplak oldu kadın.
Yardı masal kuşu onun göğsünü
Ve girdi içeri:
Uçmaya başladı kadın boşlukta.
Adam odasındaydı.

Ses veriyordu damarlarında bir bekleyiş.
Ve gözleri bir düş dehlizinden süzülüyordu dışarı.
Bir kadın indi pencereden
Karanlık ve güzel.

Benziyordu hatânın ruhuna.
Adam gözlerine baktı onun:
Tüm düşleri kalmıştı onların derinliğinde.
Uçtu dışarı masal kuşu kadının göğsündeki yarıktan.
Ve ilişti gözleri onların gölgesine.
Sanki bir tül perdeydi gölge
Düşmüş vücûdunun üstüne.
Neden geldi?
Açtı kanatlarını
Ve kaybetti odayı bir düşün şaşkınlığında.

Adam yalnızdı.
Bir resim yapıyordu odasının duvarına.
Hareket ediyordu vücûdu başlangıç ile son arasında.
Görülmez bir esinti geçiyordu:
Güzelleşiyordu yavaş yavaş resim
Ve acı dolu bir hareket veriyordu son.
Masal kuşu gelmişti.
Odayı boş buldu

Ve kendini bir başka yerde buldu.
Yoksa resim
Değil miydi bir tuzak
Masal kuşunun tüm yaşantısının içine düştüğü?
Neden geldi?
Açtı kanatlarını
Ve unuttu odayı resmin tebessümünde.

Uyuyordu adam kendi yatağında.
Benziyordu vücûdu bir su birikintisine.
Bir ağaç bitmişti gözlerinde,
Dolduruyordu boşluğu dalı, yaprağı.
Ağacın damarları
Kayıp bir yaşamla doluydu.
Ağacın dalına
Bir masal kuşu konmuştu.
Göğsündeki yarıktan bakıyordu içeri:
İçindeki boşluk benziyordu bir ağaca.
Kanatlarıyla örttü göğsündeki yarığı.

Açtı kanatlarını
Ve yalnız bıraktığı dalını boşluğun bilinmezliğinde.

Bir ağaç soluyordu iki lâhza arasında.
Bir oda kavuşuyordu eşiğine.
Bir kuş boşluğun sapa yollarında ilerliyordu
Ve bir pencere kaybolmuştu gece ile gündüzün
sınırında.

NİLÜFER

Düşümün sınırından geçiyordum.
Bir nilüferin karanlık gölgesi

Tüm bu virânenin üstüne çökmüştü.
Hangi pervâsız rüzgâr
Düşler ülkeme getirdi bu nilüfer tanesini?

Düşlerimin cam kapılarının ardında
Aynaların dipsiz bataklığında
Ölü bulduğum yerlerde kendimden bir köşeyi
Bitmişti bir nilüfer.
Dökülüyordu âdeta anbean boşluğuma
Ve ben açılma sesinde onun
Ölüyordum anbean.

Göçüyor köşkün tavanı
Ve sarılıyor nilüfer tüm sütunlara.
Hangi pervâsız rüzgâr
Düşler ülkeme getirdi bu nilüfer tanesini?

Nilüfer yeşerdi.

Saydam düşümün derinliğinden çıkardı başını.
Rüyadaydım ben.
Uyanıklık seli geldi,
Açtım gözlerimi düşümün virânesinde.
Dolanmıştı nilüfer tüm yaşamıma.
Damarlarında ben vardım: Koşuyordum.
Kök salmıştı varlığı bende.
Hep ben olmuştu.
Hangi pervâsız rüzgâr
Düşler ülkeme getirdi bu nilüfer tanesini?

KARŞILAŞMA

Bir ışık indi yere:
İki ayak izi gördüm çöl kumlarında.

Nereden gelmişti?
Nereye gidiyordu?
İki ayak izi görülüyordu yalnız.
Bir hatâ ayak basmıştı yere belki.
Ansızın yürümeye başladı ayak izleri.

Aydınlık süzülüyordu yanlarında.
Kayboldu ayak izleri,
Karşıdan izliyordum kendimi:
Ölümle dolmuştu bir çukur.
Ve yola koyuldum kendi ölümde ben.
Uzaktan işitiyordum ayak sesimi,
Belki geçiyordum bir çölden.
Benimleydi kayıp bir bekleyiş.
Ansızın gömüldü bir ölüme ışık.
Ve dirildim bir ızdırapla ben:
İki ayak izi doldurdu varlığımı.
Nereden gelmişti?
Nereye gidiyordu?

İki ayak izi görülüyordu yalnız.
Bir hatâ ayak basmıştı yere belki.

SEFER

Uzun lâhzalardan sonra
Penceremin külrengi ağacında yeşerdi bir yaprak.

Ve titretti yeşil bir meltem uyumuş her zerremi.
Ve hâlâ ben
Bedenimin köklerini daldırmamıştım düşlerimin
kumuna;
Düştüm yollara.

Uzun lâhzalardan sonra
Bir elin gölgesi düştü vücûduma
Ve parmaklarımın titreyişi uyandırdı beni.
Ve hâlâ ben
Vücûdumun yalnız ışığını
Atmamıştım içimdeki karanlık uçuruma;
Düştüm yollara.

Uzun lâhzalardan sonra
Sıcak bir ışık düştü saatin donuk su birikintisine
Ve döktü bir çapa gidiş gelişlerini ruhuma.
Ve hâlâ ben
Kaymamıştım unutulmuşluk bataklığına;

Düştüm yollara.

Uzun lâhzalardan sonra
Geçti bir lâhza:
Bir yaprak düştü penceremin külrengi ağacından.
Bir el topladı vücûdumun üstünden gölgesini.
Ve bir çapa dondu saatin bataklığında.
Ve hâlâ açmamıştım ben gözlerimi;

Derken kaydım bir başka düşe.

YANITSIZ

Başlangıçsız, sonsuz karanlıkta
Bekleyişimin aydınlığında bir kapı yeşerdi.

Koydum kendimi yalnız kapının ardına.
Ve girdim içeri:
Penceresiz bir oda doldurdu bakışımın boşluğunu.
Bir gölge indi bana.
Ve kaybettim tüm benzerliğimi kendi bilinmezliğimde.
Neredeydim öyleyse ben?
Yaşantım hareket halindeydi belki de kayıp bir yerde.
Ve bir yansımaydım ben
Bilinçsizce tüm tenhâları bozan
Ve sonunda dalıyordu tüm düşler şaşkınlık gölgesine.

"Yalnız" kapısının ardında kalmıştım ben.
Bir "yalnız" kapısının ardında görmüşümdür kendimi hep.
Varlığım çakılıp kalmış âdeta bu kapının dibinde.
Kök salmıştı onun dilsizliğine.
Yaşamım yanıtsız bir ses değil miydi acaba?

Odasız pencerede avâre kalmıştı bir yansıma.

Ve karanlıkta dalmıştım uykuya.
Düşlerimin derinliğinde kendimi buldum.
Ve bu ayıklık bulandırdı düşümün tenhâlığını.
Bu ayıklık yeni bir hatâm mıydı acaba?

Başlangıçsız, sonsuz karanlıkta
Bir düşünce kalmıştı "yalnız" kapısının ardında.
Peki, neredeydim ben?
Bir uyanıklık diyârına ulaştığımı hissettim.
Seyrettim tüm vücûdumu bu uyanıklığın aydınlığında.
Bir hatânın kayıp gölgesi değil miydim ben?

Penceresiz odada
Hareket ediyordu bir yansıma.
Peki, neredeydim ben?
Başlangıçsız, sonsuz karanlıkta
Bir şaşkınlık kalmıştı "yalnız" kapısının ardında.

Güneşin Göçüğü
(1961)

ATKISIZ ÇÖZGÜSÜZ

Lâhzaların uyanıklığında
Kaydı vücûdum azgın nehrin kenarında.

Parlak bir kuş indi
Toplayıp afallamış gülümsememi, uçtu.
Bir bulut belirdi
Ve gözyaşımın buharını içti saydam acelesinde.
Çıplak ve sonsuz bir meltem başladı
Ve karıştırıp geçti yüz hatlarımı.
Parlak bir ağaç
Yuttu siyah köklerinde vücûdumu.
Bir fırtına koptu
Ve çaldı ayak izlerimi.

Eğildi bir bakış azgın nehrin üzerine.
Bir resim kırıldı.
Dağıldı bir hayâl.

TINI

Korku ırmağının üzerinde titreyen bir yaprağım.
Sallandır köklerini.

Ben seslerden geçtim,
Bıraktım aydınlığı.
Anahtar düşü düştü elimden.
Uzandım zaman yolunun kenarına.

Titredi yıldızlar damarlarımdaki soğukta.

Toprak hareketlendi.
Dalgalandı hava.
Otlar işitti düşlerin gözlerime dökülüşünü.
İki temennâ elimin arasında yeşerdin.
Benden sızdın.
Boyunun karanlık âhengini işittim:
"Ne sesim
Ve ne aydınlık.
Senin yalnızlık tınınım,
Senin karanlık tının."

Sessizliğimi işittin:
"Bir meltem gibi kalkacağım kendi üstümden.
Açacağım kapıları.
Ebedî gecede eseceğim."

Açtın gözlerini:
Gece bende battı.

ŞASUSA

Bir avuç toprak kenarında
Kendi ırağımda, yalnız, oturdum.

Kımıltılar toprak oldu.
Ve topraklar kayarak parmaklarımın arasından
döküldü.
Hiçe benzemişsin!
Yüzünü toprağın soğukluğuna bırak.
Kaybetmişim kendi doruğumu.
Korkuyorum, sonraki ândan; ve duygularıma
açılan şu pencereden.
Bir yaprak düştü elimin unutulmuşluğuna: Akasya
yaprağı!
Kaybolmuş bir terâne kokuyor; annemin yüzünde
oynaşan ninni kokuyor.
Pencereden
Çocukluğumun duvarında seyrediyorum gurûbu.
Boşunaydı, boşuna.
Bu duvar, yeşil bahçelerin kapılarının üstüne yıkıldı.
Oyunların altın zinciri, masalların aydınlık kapısı
Kaldı göçük altında.
O tarafta görünüyor benim siyahlığım:
Çamur sıvalı bir kümbet damda durmuşum; bir gam
gibi.
Ve bakışlarımı dökmüşüm gurûb buharına.
Bu basamaklara bir gam çöktü; yalnız.

Bu dehlizlerde avâreydi bir bekleyiş.
Eski "ben" sustu bu yeşil seramik ağlarda.
Gölge-güneşte bu akasya ağacı güneşin yakalanışını
tatlı bir korkuda seyretti.
Güneş, yanıyor pencerede.
Pencere yapraklarla doldu taştı.
Kaydım bir yaprakla.
Dizilerin bağlantısı, değil benimle.
Ben kendi havamı içiyorum
Ve kendi ırağımda oturmuşum, yalnız.
Altüst ediyor toprağı parmağım.
Saçıyor resimleri birbirine, kayıyor, uykuya dalıyor.
Bir resim yapıyor, yeşil bir resim: Dallar, yapraklar.
Aydınlık bahçelerin üzerinde uçuyorum.
Gözlerim otlarla doluyor.
Ve kıpırtılarım karışıyor dallara, yapraklara.
Uçuyorum, uçuyorum.
Irak bir kırda
Güneş kanatlarımı yakıyor ve ben uyanıklığın
nefretiyle
Düşüyorum toprağa.
Biri yürüyor kanatlarımın külü üstünde.

Alnıma bir el sürüldü; gölge oldum ben.
"Şasusa", sen misin?
Geciktin:
Çocukluk ninnilerinden, bu güneşin göz alışına dek
seni bekliyordum.
Ağların yeşil gecesinde sana seslendim, ırmağın
seherinde, mermerlerin güneşinde.
Ve bu karanlık susuzlukta sesleniyorum sana:
"Şasusa!"
Bu güneşlik kırı geceye çevir.
Ki bulayım kaybolan yolu ve ayak izimde
susayım.
"Şasusa", siyah ve çıplak esinti!
İçine al hayat toprağımı.
Suskunluktandı dudakları
Parmağı kaydı hiçe doğru.
Ansızın dağıldı yüzünün şekli; yel götürdü tozunu.
Gözleri yaşlı otların üzerinde yollara düştüm.
Kaybettim bu otların arasında bir düşü.
Ellerim arayışların beyhûdeliğiyle dolu.

Eski "ben", yalnız, dolaştı bu kırlarda.
Öldüğü zaman
Ağlar düşü ve akasya kokusu parmaklarının
arasındaydı.
Bir gamın üzerinde düştüm yola.
Yakınım geceye; siyahlığım görünüyor.
"O günler"in gecesinde bir fener aldım.
Duruyor akasya ağacı fenerin aydınlığında.
Yaprakları uyumuş, ninniye benzemişler.
Annemi işitiyorum.
Güneş pencereye karışmış.
Annemin mırıltısı yaprakların kıpırtısıyla âhenkli.
Bir beşik sallanıyor.
Bu duvarın ardında bir kitâbe kazınıyor.
Duyuyor musun?
İki saçma ân arasında gidip gelmekteyim.
Sanki bir kapı açtım toprağın soğukluğuna.
Mezarlık yaşamıma doğdu.
Çocukluk oyunlarım bu kara taşların üzerinde çürüdü.
Taşları işitiyorum: Gam ebediliği
Mezar kenarında ne beyhûdedir bekleyiş!

"Şasusa" bir siyah mermer üstünde bitmişti:
"Şasusa" karanlığımın benzeri!
Güneşe bulanmışım.
Karart beni, kapkara; bana dök boyunun gecesini.
Gör ellerimi: Yaşam yolum sende susuyor.
Boşlukta bir yol, karanlığa bir sefer:
İşitiyor musun kervanın çan sesini?
Bir avuç kâbusla yoldaş olmuşum.
Yol geceden başladı; güneşe vardı ve şimdi
karanlığın sınırından geçiyor.
Kervan sığ bir ırmaktan geçti.
Seher vakti döküldü dalgaların üstüne.
Gümüş rengi suda gülüyor bir çehre ölüme:
"Şasusa!", "Şasusa!"
Resimlerin pusunda soluk alıyor mezarlar.
"Şasusa"nın tebessümü toprağa dökülüyor.
Ve parmağı kaybolmuş bir yeri gösteriyor:
Bir kitâbe!
Taş sallanıyor.
Akasya çiçekleri açıyor annemin ninnisinde
Sonsuzluk dallarda.

Bir avuç toprak kenarında
Kendi ırağımda, yalnız, oturmuşum.
Yapraklar kayıyor duygularımın üstünde.

AYNA GÜLÜ

Mehtap şebnemi yağıyor.
Nilüferlerin mavi buharıyla dolu kır.

Parlıyor toprağın üstünde şekilsiz bir ayna.
Sınır kayıyor el üstünde.
Nereye kaydım düşümde ben?
Kaldı bakışlarım aynanın sakin gecesinde aylak.
Resmedilmiş bir yaprak düşmüyor bu birikintiye.
O, kırların ilâhı, uzak vâdilerin buharında yankılanıyor sesi.
Rüzgârda saçı dağılanlar.
Tozlar uyku saçıyor bedenden.
Karanlık bir tohum kalmış kırın yamacında.
Gizleyin tohumu ayna toprağına.
Rüzgârda saçı dağılanlar çıkarmış bedenden uyku tülünü.
Tohumu ekiyorlar aynanın gevrek ve nemsiz toprağına.
O, kırların ilâhı, dökiyor sesini suskunluğun yeşil kadehine.
Susamışlıkta yanıyor şimdi karanlık tohum,
Sulayın aynanın toprağını sıcak gözyaşlarınızla.
Pınar hûrîleri gümüş elleriyle
Siliyorlar göz billûrunda uyku dumanını.
Hûrîlerin gözyaşı bulutu pınar yağdırıyor.
Toprak titriyor iliklerine kadar.
Esiyor üstüme ayıklığın soğuk meltemi.

Ey nilüfer kırının ilâhı.
Nerede uyanıklık kapılarının gümüş anahtarı?
Gecenin yokuşunda kayıyor pınar hûrîlerinin sesi.
Ey bu afsûna ayak basan,
Gözlerini resim pusuyla dolduran!
Aç camsız kapıları
Canlansın ıtırlı sarhoş raksta
gizli perdeler.
Pınar hûrîleri! Yıkayın gözümdeki
büyünün nakşını.
Rüzgârdan saçı dağılanlar!
Dökün kuruntu yapraklarını dallarımdan.
Hûrîler ve dağınık saçlılar bir ağız:
O ıtırlı pencerelerden
Uzak lâhzaların, toprağın üstünde bir gül görüyor aynı renkte.
Karanlık bir lezzet yakıyor bakışlarını.
Ey nilüfer kırının ilâhı!
Döndür geri takatsiz yolcuyu düş caddesinden.
Sisli gecenin elleridir
Bir alev yükseliyor aynanın yüzünde, bir dalga gibi.

Kimdir bu düşsel, şekilsiz ateş beden?
Ey nilüfer kırının ilâhı!
Yok bende güzelliğe dayanacak güç.
Pınar hûrîleri ay tozunun altında:
Ey seyrin, gücünü alıp götürdüğü!
Filizlendi düşünün çıplak dalı.
Saydam gecede
Yalnızlık kadehinin tınısıdır o.
Acı ve güzellikle dokunmuş.
Uzak vâdilerin buharında yankılanıyor ses yavaş:
Yalnızlık kadehinin tınısı o.
Acı ve güzellikle dokunmuş.
Bakışlarımın sıcak dizisi ilerliyor renk ırmağıyla birlikte:
Işık yağmurunun içinde çocukluğumun gümüş kasrıydım.
Bir gül götürüyordu düşler ırmağı.
Aceleci suyla birlikte koşuyordum güzellik sarhoşu iken.
Elim uyanıklık sınırında.
Dalıyordu umutsuzluğun karanlık sisine.
Ey çırpınışları zan yatağında kaybolan!
Birbirimizden uzak, avâre, nerede yürüyorduk?

Biz iki vahşî ırmak.
Biz, keder dalının iki kuşu.
Aynı renkte serkeş iki dalga.
Rüzgârda saçı dağılanlar uzak kırdan:
Topluyor elinin tozuyla nakış tellerini.
Ey uyanıklığın soğuk meltemi!
Uzaklaştır onun bakış dalgasını
Uyanıklığın renkli penceresinden.
Gecenin derinliğinde pınar hûrîleri okuyorlar.
Aydınlığın kökleri yarıyor gecenin kayasını.
Güneş faytonunun vahşî tekerleği altında
Kırarsa aynanın tahammülsüz gövdesini
Bir ıtır gibi uçar nilüfer kırından.
O, aynanın şekilsiz gülü,
O, düş şebneminin görkemi.
Alev fidanı fırtınayı düşte görüyor sanki,
Kim kaydırıyor bu gece mermerin yüzündeki dumanı?
O, nilüfer kırının ilâhı.
Sesi dolduruyor gecenin kadehini.
Saklayın aynı yaprağın altına.

Rüzgârda saçı dağılanlar
Yaprak dolu binlerce etekle
Katetmiş engin kırları.
Sesleri geliyor suskunluk sınırından.
Karanlığın birikintisinde yeşeriyor ışık fidanları.
Büyü gecesi kaybediyor rengini.
Ayna kaybolmuş unutulmuşluk dumanında.

Güneş faytonunun ardında, bir toz kalkıyor külden.
Karışıyor sesleri hûrîlerle dağınık saçlıların
Nilüferlerin mavi tozuna.
Açıldı uyanıklık kapıları.
Kaydı korku lâhzaları kapıların dibinde.
Dağıldı kuşkunun gölgesi gecenin sınırında.
Düş penceresi ışık buharını içti.

YOLDAŞ

Yalnız gidiyordum gecelerin ışıksızlığında.
Yok ellerimde meşâlelerin anısı.

Karanlığa dalmıştı tüm yıldızlarım
Avucum kalp atışlarının kuru gövdesini sıkıyordu.
Her ânım bağların dökülüş tınısıyla doluydu.
Yalnız gidiyordum, duyuyor musun? Yalnız.
Çocukluğumun zümrüt bahçesinin güzelliğinden
çıkmıştım yola.
Aynalar bekliyordu resmimi.
Kapılar arıyordu benim gamlı geçişimi.
Gidiyordum ben, kendi sonuma düşmek için
gidiyordum.
Ansızın sen, lâhzaların sapa yolundan, iki karanlık
arasında katıldın bana.
Soluğumun sesleri karıştı endamının cehennemî
şekline.

.../...

Tüm çırpınışlarım senin olsun, geceye katılmış yüz.
Tüm çırpınışlarım.
Yıldızların soğuk yaprak dökümünden geçtim.
Vücûdunun isyancı hatlarında kaybolan şûleyi
çalmak için.
Uzattım elimi tüm geceye,
Parmaklarımın uyanıklığından yakarışlar sızdı.
Sıktım fezâ salkımını,
Yıldız damlaları parladı içimdeki karanlıkta.
Ve sonunda
Yakarışın sisli âhenginde kaybettim seni.

Aramızda çöllerin avâreliği var.
Gecelerin ışıksızlığı, gurbetlerin hâkî yatağı,
unutulmuşluğudur ateşlerin.
Aramızda arayışların "Binbir Gece"si var.

DAHA YÜKSEKTE

Ulaştı gecenin tepesinin yanına.
Fezânın aynası kırıldı ayağının aydınlık tınısıyla.

Kaldırdım elimi kederli bir karanlıkta.
Ve gösterdim yalnızlığın boş samanyolunu.
Ölmüştü bakışının yıldızı.
Kervanların tozunu gösterdim.
Ve sapa yolların parıltısını
Sessizliğin engin kumulunu
Ve o
Gövdesi bir suskunluktu.
Bir keder ninnisi esti üzerimize.
Bakışının siyah sızıntısı karıştı otların yeşil mırıltısına
Ve ansızın
Bir tebessüm kıvılcımı sıçradı dudaklarındaki ateşten.
Gözlerinin derinliğinde, çöktü gecenin tepesi
Ve ben
Temâşânın görkeminde, sedânın unutulmuşluğuydum.

RENGE AÇILAN PENCERE

Kuşku gecemdeki bakış yaprağı!
Nereye gidiyorsun suskunluk dalgasıyla?

Ayıklıkla sulandı köküm.
Ben nerede, unutulmuşluk toprağı nerede!

Renklerin yeşilliklerinden uzaktı
Rüya dalgasındaki yatak sandalı.
Bir ışık doldurdu aynayı:
Bulandı tasarım güneşle.

Işık ırmağından eğildi bir keder:
Görüyor gözüm suda beni.
Bir korku gölgesi kayıp gitti yolda
Bir düş ırmağı görüyor beni.

Kaygan meltemde çıktım yola.
Yol, unutturdu ayağımın nakşını.
Serüvenim dudaklara yol bulamadı.
Rüzgârın getirdiği kumu götürdü rüzgâr.

EY YAKIN

En gizli bahçelerde meyve topluyor elim
Ve işte, yakın dal! Çekinme parmaklarımın ucundan.

Parmaklarımın güçsüzlüğü aşırma heyecanı değil,
tanışmaya susamışlık.
Meyvenin parıltısı! Daha parlak.
Koparma kuruntusu çürüdü elimin
unutulmuşluğunda.
En uzak su
Saçtı dökülüşünü yola.
En gizli taş
Döktü gölgesini ayağıma.
Ve ben, yakın dal!
Sudan geçtim, sıyrıldım gölgeden.
Gittim, kırdım gururumu kartal yuvasının doruğunda.
Ve işte, tevâzunun bükülmüşlüğünde, kaldım
ayağının dibinde.
Eğil, yakın dal!

GÜLÜMSEMENİN TOZU

Sızıyordu güneş çalılıklardan.
Gördüm onu nemli kırlarda.

Temâşâ hüznüyle sarhoş, rüzgârla dost.
Dağıtıyor saçını, çiğ düşmüş yanağına.

Bir lâle gördük - kıra gülümseyerek -
Bir ışık dökmüş aydınlık suya.
Döktü sesi rüzgârın yarığına:
"Cilvesi karışmış toprak kokusuyla."

Irmak parlıyordu ve o ses dalgası:
"Takıldı gözlerimiz kuruntu ırmağına."
Perde aydınlıktı, o karanlık dedi.
"Şekiller var kuruntu dumanının elinde."

Gözüm ilişti gövdesine; dedi:
"Pejmürdelik âfeti onun yakınında."
Kır: Çırpınış, âhenk, ışık deryası.
Karanlık gülüşü gölge salıyordu.

DAHA ÖTE

Koşuyorsun, isyanla doğmuş olarak!
Yıldızları avlamaya gidiyorsun.

Ellerin dolu ok ve yay parıltısıyla.
Bulunduğum yerde
Gökyüzü, asıyor samanyolu salkımını,
Hani arzulu bir göz?

Korku ve tutkuyla, fîrûze renkli su birikintisinde
beyaz güller koparıyorsun
Ve her an, bakıyorsun bir kara yılana,
sabırsız gülderen!
Ve burada - masal anlatmıyorum -
Yılanın dişi, gülün içkisini getirdi armağan.

Büyü yapıyor uyanıklığına.
Bahçenin elmasını çalıyor bir devin pençesi.
Ve - hikâye anlatmıyorum -
Benim bağımda meyve dolu dal eğiliyor,
Yanıt veriyor eller umursamazca.
Senin koruluğunda, başını uzatıyor âhu, bir sesle ürküyor.

Benim ormanımda eser yok yırtıcılıktan.
Gölge-güneş diyârında "hayır ve şer" öyküsünü işitiyorsun.
Ben çiçeklerin açılışını işitiyorum.
Ve ırmak geçiyor zamanın ötesinden.

Sen yoldasın.
Ben varmışım.

Bir keder çöktü gözlerine, ince yürekli yolcu!
Yok aramızda uzun bir yol: Bir yaprak titremesi.

ENGİNİN KIRILIŞI

Bu taşla güneş arasında masal oldu pejmürdelik.
Ağaç bir nakış döktü sonsuzluğa.

Parmaklarım en keskin dikeni okşuyor.
Dudaklarım baldıranın ışığına gülümsüyor.
Sen miydin bu? Her esinti yabancı bir armağan
dökerdi eteğine?
Ve işte her hediye bir ebedîyet.
Sen miydin bu susuzluk taslağını en gizli pınarın
taşına çeken?
Ve işte yakın pınar, kırıyor susuzluğun taslağını
kendinde.
Dedin: Ürküyor fidan fırtınadan.
Ve işte gelişti, fidanların en yenisi!
Baskın verdi rüzgâra.
En kara yılanlar raks ediyor.
Ve çıplak dereotu, bedenlerin en güzeli!
Yılanın sokması bir okşayış oldu.

BİR BAŞKA DİYÂR

Toprak ile ân arasında, gövde çekmiyor korku
meyvesinin ağırlığını.
Birlikte! Çiçeklerin sonsuzluğuna bağlanmışız biz.

Gözlerindeki parıltıyı kum tanesine, yıldıza ver.
Temâşânın açtığı yolda yok bir sır sızıntısı.
Yok bu humuslu toprakta bir korku izi.
Yok üstümüzdeki lâcivertte şaşkınlık uyandıran bir
nakış.
Kuşun sesine gömül:
Kanat ızdırâbı gölgelemez senin sîmânı.
Kartalın uçuşuna
Düşmez uçurumun resmi.
Göz ile temâşâ arasından geçmez bir dikenin karaltısı.
Ve daha ötede:
Başakla güneş arasında
Parçalandı orağın ürküntüsü.
Gülümseyişle dudak arasında
Kırıldı zamanın hançeri.

NEREDE KURUNTU DAMLASI?

Kaldırdım başımı:
Bir arı kanatlandı hayâlimde.

Ya da bir bulut hareketi böldü uykumu.
Bir âhenk işittim deniz hareketi gibi.
Bir kumun suskunluğunun görkemiyle
Ve zamanın kenarından kalktım.
Büyük zaman
Suskunluk oturtmuştu dudaklarıma.
Çayırların güneşinde bir sürüngen açtı gözünü;
İçti gözleri su birikintisinin enginliğini.
Uçuş gölgesini yerde sürüdü bir doğan.
Ve düşteydi bir güvercin güneş yağmurunda.
Gözlerimin görüş alanı olsun senin gezinti yerin,
büyük manzara!
Hayretler uyandıran bu coşkuda nerede kuruntu
damlası?
Kanatlar uçuş gölgesini kaybetmiş.
Taç yaprak bekliyor arının ağırlığını.
Elimi sürüyorum toprağın tarâvetine.
Ürpertici bir nem çöküyor parmaklarıma.
Akarsuya yaklaşıyorum;
Mırıldanıyor iki yakanın enginliğini.
Açılmış rumuzlar çatlamış nar gibi ortadan.
Anla benim coşku sürgünümü, sıcak kanlı genç fidan!

Selâm ey şeffaf ân! Senin enginde kanat çırpmakta
bir arı.

BİZİZ HUZÛRUMUZUN GÖLGESİ

İkilik havasında soldu yüzlerdeki tazelik.
Gelin, gidelim alacakaranlıktan.

Duralım şebnemin dudağında, inelim yaprağa.
Görürsek bir ayak izi, izleyelim eski yolcuyu.
Dönelim geri, korkmayalım, o zamanların
eyvanlarında büyünün içkisini
Başımıza dikelim.
Koklayalım terânenin şebboyunu, kaybedelim kendi
yüzümüzü.
O tarafların penceresinden bakalım, tehlikenin
okşayışına kapımızı açalım.
Korkuların üzerinde solalım.
Tutunmayalım ne kaçış ipine, ne sığınma eteğine.
Koşmayalım ne yakındaki aydınlığa, ne uzaktaki
belirsiz semte.
Dindirelim susuzluğu, sonra pınara gidelim.
Sabahleyin tanıyalım düşmanı ve güneşe işâret edelim.
Kaldık mı hiçin karşısında, eğildik mi hiçin karşısında
Kırmayalım namazdan sonra kapıyı:
Kalkalım ve dua edelim:
Dudağımız suskunluk kokusunun tarhı olsun!

.../...

Yakınımızda dertsiz bir gece var; uzaklaştıralım.
Yanımızda coşkusuz bir kök var; sökelim.
Ve titremeyelim; sokalım ayağımızı balçığa;
çalkalayalım su birikintisini.
Yıkayalım ateşi, uğultu sazlığını kül edelim.
Yıkayalım damlayı, denizi harekete geçirelim.
Ve şu meltem; eselim, ebediyyen eselim.
Ve şu sürüngen; eğilelim; görerek eğilelim.
Ve şu çukur; inelim, pervâsızca inelim.
Kuralım kendimize çadır; biz esen kayayız.
Biz adımın gecesiyiz; biz gece adımıyız.
Uçuşuz ve bekleriz kuşu.
Su sızmasıyız ve bekleriz testiyi.
Zamansız toplanırken meyve, kopardılar rüyayı ham
Ve kuşku çürüdü olgunluktan.
Gelin, gidelim iyiyle kötünün çorak toprağından.
Irmak gibi akan ayna olalım:
Ağaca ağacı yanıtlayalım.
Ve yaratalım her an iki enginimizi, bırakalım her an
serbest.
Gidelim, gidelim ve mırıldanalım enginliği.

SIR ÇİTİ

Sapalara gittin, yürüdün, geçiyorsun benden sonsuza
giden yolu.
Göz kapaklarının ağırlığı ve seher ırmağı arasındaki
yolcu.

Senin yarım bahçende, ey çocuk, değildi yalnız zümrüt
dalları.
Parlıyordu bir ürküntü sahasında.
Ninni yamacında, gidiyorsun korku pınarına.
Kolların, kılıç ve okşamanın iki uyumsuz sâhili.
Güldün aldatmacaya, gülümsemeye değil.
Yabancılığı yaşamışsın,
yaşamı değil.
Ve o gün ve o ân, kaçtın kendinden; baş koydun
bir ağacın çölüne, bir kuruntunun yastığına.
Neyin peşindeydin, o zaman, benden aynanın suskun
münzevîsine giden yolda,
meyveden olgunlaşma ızdırâbına giden geçitte?

.../...

Itır uçurumunu çiçeğe serdin, çiçeği gece ettin.
Çiçeğin gecesinde yalnız kaldın, ağladın.
Suladın gamın kadife çiçeğini.
Aydınlattın kökün feryâdını boşluğun siyahlığında;
Baskın verdin çiçeğin ateşine, korkunç bahçıvan!
Ve dahası var; kuşku salkımını yetiştirdin.
Ve o gece, o karanlık gece, yatağına kaçış tohumunu saçtın.
Ve yastık yolculuğun başındaydı; sonundaydı yolculuğun.
Bir kapı aşağıya,
Bir pencere doruğa.

Ağladın, habersiz "ben"in her sıçrayışında, her gelişinde, her gidişinde.
Ve ey "ben", senin çocuğun, kayaların gecesinde,
Ne istiyordu yukardaki lâcivert çukurdan?
Hayret manzarası olmuştu, bekleyişin engini, sırrın çaldığı, ışığın yakaladığı.
Ve sen en yalnız "ben"din.
Ve sen en yakın "ben"din.
Ve sen en olgun "ben"din, ey seher vaktinin "ben"i;
Dünyaların şaşkınlığına açılan sır dolu bir pencere.

Kökün gecesinden doğdum; döküldüm güneş
girdabına.
Pervâsızdım: Açtım kapımı taşa.

Kımıldanışın mezarını yaşadım.
Yarmadı ayıklığım geceyi; aydınlatmadı aydınlığım:
Ben seni yaşadım, uzakların ateş böceği!
Bıraktım ve gecenin dökülüşü kaydırdı geceyi
davranışlarımda.
Üstü kapalı kaldı uyanıklığım: Temâşâ yolunun
uyurgezeriydim ben.
Hep biri geldi bahçeden ve yeniden korkuya hediye
etti beni.
Ve hep bir başak toplayan geçti yolumdan.
Ve sır başağı
Kaydı elinden benim yanımda.
Ve hep ben kaldım, bir de büyük karanlık.
Ben kaldım, bir de güneşin uğultusu.
Ve güneş seferinden nûr karanlığıyla dolu geldim:
Gölgeleştim daha da.
Ve gölge gibi durdum aydınlığın dudağında.
Gece yarılıyor, tebessüm çiçek açıyor, uyanıyor yer.
Sabah sızıyor gök seramiğinden
Ve düşüncemin gece dalları eğiliyor zaman
uçurumuna.

KARANLIK MEYVE

Yağmur görmüş bahçe içiyordu ışığı.
Bir titreyiştir başladı ıslak çayırlarda:

Bahçeye geldi o; içi parlak
Gölgesi gözlerden kayıp.

Eğiliyordu yoluna dal sarhoşça.
Yaprak ve meyve dünyasının ötesinde o.
Bahçe yeşil sızıntılarla dolu.
O, içi daha yeşil, daha dolu.

Yolunun üstünde bir ağaç canlandı.
Meyvesi korkuyla bir doğmuş.
Bir ışık düşmüştü gizliliğine.
Görmüştü onu bir yabancı düşte.

Koparılma cinnetiyle uzaklaştı kendinden.
Titredi eli, korktu ağaçtan.
Koparılma coşkusu söker kökünden korkuyu.
Geldi el; kopardı meyveyi ağaçtan.

UYUM GECESİ

Dudaklar titrer. Gece çırpınır. Orman soluk alır.
Çekindiğin ne? Gönder beni kollarının gecesine.

Sıkıyorum gece parmaklarını ve solduruyor gelinciğin
yapraklarını rüzgâr.
Ormanın tavanına bakıyorsun. Gözlerinin ıslaklığında
koşuyor yıldızlar.
Yarımdır gözlerin, gözyaşı olmadan;
Olgun değildir ormanın rutûbeti.
Açıyorsun ellerini; karanlığın düğümü çözülüyor.
Gülümsüyorsun; işâretler dizisi titriyor.
Bakıyorsun; hayran ediyor yüzünün olgunluğu.
Gel, birliktelik yolundan gidelim.
Sürüngenler uykuda. Ebedîyet kapısı açık.
Çıkalım gün yüzüne.
Bırakalım gözleri; âşinâlık mehtâbı indi çünkü.
Kaybedelim dudakları; ses zamansız çünkü.
İçilelim ağaçların düşünde; yeşermenin görkemi
bizden geçiyor çünkü.
Rüzgâr kırıyor. Gece durgun kalıyor. Yitiriyor orman
çırpınışını.
İşitiyoruz uyum gözyaşının coşkusunu.
Ve sonsuzluğa doğru gidiyor bitkilerin özsuyu.

ŞAFAK HASATÇILARI

Açıyorum pencereyi dünyanın enginine:
Yol bomboş. Ağaç gecenin hâmilesi.

Gövde titremiyor; su gitmekten yorgun. Sen yoksun;
hareket yok.
Sen yoksun; bir girdabın çalkantısı var.
Sen yoksun; ırmakların homurtusu yok; vâdiler
okunmuyor.
Geliyorsun: Gece yüzlerden uçuyor, sır varlıktan
kaçıyor.
Gidiyorsun: Çimenlik kararıyor; kırılıyor pınarın
coşkusu.
Kapıyorsun gözlerini: Belirsizlik otlara dolanıyor.
Esiyor yüzün, ve su uyanıyor.
Geçiyorsun, ve ayna soluk alıyor.
Yol bomboş. Dönmeyeceksin geri ve gözlerim
beklemeyecek yolunu.
Şafak vakti geliyor hasatçılar karşıki yoldan:
Rüyalarında görmüşler başaklarımdaki olgunluğu.

YOL HEDİYESİ

Deniz kıyısı örtülmüş boş sedeflerle.
İnci arayanlar gitmiş başka enginlere.

Arayışın anlamsızlığı kumsallara işlenmiş.
Ses yok. Deniz kızları şaşkın. Su soluksuz kalmış.
Benim lâhzam yolda. Ve bu gece - dinleyin benden -
Bu gece su, toprağa armağan edecek bir efsâneyi.
Bu gece, bir tebessüm dökülecek daha ötelere.
Parlak bir sandal, sessiz, yaracak suların gecesini.
Gölgeleri gidiş gelişlerime takılan,
Elleri kuşkumu kıran güçlü kayıkçı
Kürek çekerek gelecek korkumun öte yakasından.
Ağlayarak koşacağım onu karşılamaya.
Tekdüzelik ışığında avucuma koyacak büyük inciyi.

GÖLGELERİN DÖNÜŞÜ

Eski incir yayıyor zindeliğini.
Yer sesleniyor yağmura.

Balığın dönüşü yarıyor suyu.
Rüzgâr geçiyor. Kırlangıç dönüyor. Ve kayboluyor bakışım.
Balık suya zincirlenmiş, ben acıya.
Bakışın toprak olucu, tebessümün çürüyücü.
Gölgeyi attım üstüne, putum olasın diye.
Sana yaklaşıyorum, çölün kokusunu alıyorum. Sana kavuşuyorum,
Yalnız kalıyorum.
Senin yanında daha da kaldım yalnız.
Yaşamım dağılmış senden senin zirvene dek.
Benden bana kadar sen yayılmışsın.
Seninle karşılaştım, tapınmanın sırrına erdim.
Senden yola çıktım, acının tecellisine vardım.
Bütün bunlara rağmen ey saydam!
Bütün bunlara rağmen ey görkem!
Yok senden çıkışım.
Yer yağmura sesleniyor, ben sana.
Gövdeni zincir yapacağım ellerime, zamanı hapsetmek için.
Rüzgâr koşuyor ve götürüyor çabamın külünü.
Kırlangıç dönüyor. Balığın dönüşü yarıyor suyu.
Fıskiye fışkırıyor: Doluyor benim lâhzam.

UÇUŞTAN ÜSTÜN

Kafesin açık kapısı uzanıyor bahçelerin tazeliğine.
Kanat kurtulmuş kıpırtıdan ama.

Boşuna çayırların kuruntusu.
Kanat unutulmuşluğu var kuş ile uçuş arasında.
Görüş damlası var kuşun gözünde:
Gövde tırmanır yukarı, meyve iner aşağı.
Hüzün verici bir değişim.
Işık, bulanmışlıktır, hareket bulanmışlık, gidiş bulanmışlık.
Kanadının düşünde yalnız kalmıştır kuş.
Kovuyor meyvelerin ışığını gözleri.
Baskın çıkmış ezgileri dalların diyezinde bemolünde.
Coşkusu sarsıyor kafesi.
Meltem havayı kırıyor: Hâlsizdir kafesin kapısı.

YAKARIŞ

Geçtik nûru, geride bıraktık altın ovayı.
Topladık efsâneyi, attık eskiyi.

Kumsalda, gölge yağdıran bir güneş okşadı bizi.
Duraladık.
Rumuzların engin ırmağının kenarında kestik düşlerin
başını.
Bir bulut geldi ve kapadık gözlerimizi.
Karanlık yarıldı; gördük Zühre'yi; yükseldik doruğa.
Bir yıldırım indi; gördü bizi yakarışta.
Ağladık titreyerek. Ağladık gülerek.
Bir dolu boşandı: Lâyıktık gönüldaş olmaya.
Kararttı gitti; uzattık başımızı gökyüzünün maviliğine;
lâyık olduk gökyüzüne.
Bıraktık gölgeyi vâdiye; saçtık tebessümü
boşluğun engininde.
Birleşti sessizliğimiz ve biz "biz" olduk
Yayıldı yalnızlığımız altın ovaya dek.
Güneş korktu çehremizden.
Anladık ve güldük.
Gizledik ve yandık.
Daha çok birleşen, daha yalnız.
Ayrıldık doruktan:
Ben toprağa geldim ve kul oldum.
Sen yukarı çıktın ve Tanrı oldun.

YAKLAŞ

Çatıyı at ve parla. Karanlık harmanı burada çünkü.
Koş; kır kapıları; böl ortadan kuruntuyu.

Benim bu ağır yükün çekirdeği çünkü.
Uzun zaman üzdük kendimizi ve barış penceresi
kapalı.
Götür beni o tarafa; daha yüksek kayama ulaştır;
ayrı kaldım çünkü.
"Öz"lerimin pınarına götürdün; kaybettim huzûr
yüzüğünü; başladım ağlamaya.
Yol yorgunuyum; nerede bir çadır şûle ile rüzgâr
arasında, düş odasının uğultusundan uzak?
Bulanmasın aman korku! Canlı kaynağım benim
çünkü.
Dökülmesin aman hüzün! Benim güzel, yüksek arşım
çünkü.
Seslen ki varlık kalksın ayağa; çiçek rengini yitirsin;
kuş arzulasın unutulmayı.

.../...

Seni gördüm, zaman derbendinden geçtim. Seni gördüm, yokluk coşkusu sardı beni.
Ve düşün: Ölümün sevdalısıyım. Senin yanında doygun zambağım.
Dostumdur benim korku salan varlık.
Dökül benim kayama; aşındır kendinde beni.
Örtülüyüm isim yosunuyla çünkü.
Yeşer; ıslaklığın uykulu yüzüme iyi geliyor çünkü.
Bitti gözle yıldızın kavgası; kal, kal ki duyulalım göklerce.
İçeri gel; doldur tanrısızlığımı; başlangıçsız mihrâbım ol.
Yaklaş, yaklaş ki ben baştan başa "ben" olayım.

•••

Kırıldı mahmurluk: Engin inmişti gölgeye.
Dökülüyordu zaman.
Eski bahçeden bir ıtır çöküyordu gözüne.
Mekânın kenarındaydık. Şebnem beyaz yağıyordu artık.
Kırıldı boşluğun kâsesi. Gölge-yağmurda ağladık ve çıktık gam pınarından.
Gitmişti ruhumun süsü. Başka bir dünya olmuştu.
Titredim sevinçle ve bir selâmla titrettim öteyi.
Gölgede gidiyordu tebessüm. Sardı beni gölgelerin ateşi:
Ateş girdabı oldum.
Güzel bir sondu: Yoktu düşünce.
Kökünden sökülmüş gördüm güneşi.
Ve ışık hasatçısını, tatlı bir ateşle, susmuş bir dudakta övdüm.

OKŞAYIŞ DALGASISIN, EY GİRDAP

Doldur dağlıklarımı ey unutulmuşluk tınısı!
Lânet olsun güzelliğe - azgın karanlık su -
dürüp götürdü varımı çünkü.

Sen apansız güzelsin. Endâmın bir girdap.
Senin dalgan kapladı benim ülkemi.
Seni buldum, gökleri fark ettim.
Seni buldum, kapıları açtım, dalları okudum.
Dökülsün, esintinin âhengiyle titremeyen yaprak!
Kirpiklerin titredi: Düş karıştı.
Kıpırdadın: Çiçeğin özsuyu dolaşmaya başladı.
Uyandın: Dünya başını kaldırdı, yerinden sıçradı
ırmak.
Yola düştün: Yolun teli sese gark oldu.
Senin avuçlarında değişim zinciri.
Kaçıyorum güzellik korkusundan; ve ne anlamsız!
Fezâyı kaplamışsın.
Hâtıran gamla dolduruyor cihânı; ve kimyadır
unutulmuşluk.
Eridim gamda, ey büyük, ey parlak!
Doğ; bulandır yaşam gecesini, toprağın öteki yıldızı!
Bir tecellî, ey görüşten uzaktaki!
Korkuyorum senin engininden ey dost! Okşayış
dalgasısın.

GÜNEŞTE BİR SAPA YOL

Ey sâhilimiz! Düşteki bir gül tebessümü
bağladı kürek çeken elimizi.

Güneşsiz bir sabahın peşindeyiz; güllerin hücûmuyla
ne yapalım?
Saf geceyi arıyoruz; pencerelerin baskınıyla ne
yapalım?
Bağın öte yakasında, erişmedi elimiz yukardaki
meyvaya.
Estik ve bir küçük kapı açıldı aynaya.
Girdik içeri; tanımadı bizi gece yurdu.
Düştük yere; "Bizim" çehremiz yere koydu "onun"
nakşını.
Mihrâbın karanlığı bizle dolu.
Tavan bizle dolu, duvar bizle, eyvan bizle.
Tebessümden taşın soğukluğuna dek: Gam
suskunluğu.
Çocukluğumuzdan bu melteme dek: Aldatmacanın
çiçek-yağmuru.

.../...

Dönelim geri; taç yapraklarla aramızda açış girdabı var
çünkü.
Dışardaki dalga erişmez bizim kayamıza.
Ayrı düştük biz; dert ortaklığı yıldızı uğruyor
varlık gecesinden.
Biz gidiyoruz; ama peşimizde, geçecek mi kapılardan
bir ân?
Biz geçiyoruz; yerimize bir gam oturacak mı
gölgelerde?
Gidelim sazlık gölgesinden; belki bir yerde, son gövde
atar sepetimize üstteki gülü.

HAYHUY İÇİNDE BİR DÜŞ

Yüksek maviyi düşünüyorum ve aşağıdaki yeşil
hayhuyu.
Korkarak kendi gölgemden sazlığa geldim.

Korkutuyor yukarının boşluğu ve saplanıyor
yaprakların hançeri ruha.
Nerede o düşman, sökecek beni benden?
Yaşama lânet: Kör kımıltı!
Var olmaya dûçâr oldum; ve bir baskındı. Lânet!
Devşir benim varlığımı ey bilemediğim mevhûm
Tanrı!

.../...

Benim mızrağım nice gövdelerin yardı mermerini.
Ve ne fayda! Yırtamaz göğüs bu gamı.
Yaşama lânet! Şirin ızdırap!
- Tehlike sapalarının dostu- mızrağımın kırıyorum bedenini.
Çatırtısı yankılanıyor olay boşluğunda. Sazlar sürtünüyor birbirine.
Çatlıyor yeşil terennüm:
Bir kadın bakışı, leziz bir düş gibi, çöküyor gözlerime.
Saf dışı bırakıyor benim silâhsız korkumu.
Ben -eski mızraklı- ateş oluyorum.
O - güzel düşman - okşayış şebnemi saçıyor.
Tutuyor elimi
Ve biz - eski zamanların iki insanı - geçiyoruz.
Sürtüyor bedenlerimizi sazlara, ve yeşil ninnileriyle onların, sallıyoruz ruh beşiğini.
Yüksek mavi, beziyor hâlvetimizi.

YILDIZ

İndim gökyüzünden, vardım su kenarına.
Bir yıldız düştü balıkların altın düşüne.
Bir ıtır zinciri koptu.

Su doldu hüzün gölgesiyle.
Bir dalga bıraktı gamı sazların titreyişine.
Sazların titreyişinden devşirdim gamı, çıktım
gökyüzüne, erdim aynaya.
Aynada elimden kurtuldu gam: Aynanın düşü kırıldı.
İndim gökyüzünden; ağladım konuşarak su ile ayna
arasında.

ÖTELERE YOLCULUK

Eyvan boş; bağ yolcunun anısıyla dolu.
Güneş vâdisinde dolaşmışsın:

Yastığının yanında yıkılmış gölge salan söğüt.
Uzaksın, sen uzaksın şakayığın ötesinden.
Çalıların şaşkınlığında nerede geçecek bir tebessüm
gölgesi?
Nerede düşüncenin aralığından girecek bir rüzgâr?
Irmak çakılı kayıyor senin yanağında.
Uzak ormanın şebnemi çalıyor sîmânı.
Seni senden çalmışlar ve bu, derin bir yalnızlık.
Ağlıyorsun; ve bir mırıltının sapasında avâre
kalıyorsun.

EY BÜTÜN SÎMÂLAR

Yok sarayımızda bir mırıltı, sokağımızda bir ses.
Gece çalmış penceremizdeki saksıyı.

Perdemiz kurumuş hareket korkusuyla.
Burada, ey tüm dudaklar! Bir tebessüm sığdırıyor
dünyanın belirsizliğini.
Fenerimizin ışığı, yolun yarısında, sönmüş bizimle
varlık gecesi arasında.
Mehtaplı sütunlarımızı yutmuş düşünce sarmaşığı.
Burada bir kilim nakışı, orada bir korkuluk.
Çıkarmış bizi eşiğimizden.
Hey tüm akıllılar! Hangi bahçeye kapımızı açmadık
ki dökülmedi gizli salonumuza bir yalancı koku?
Ey tüm çocukluklar! Hangi çayırlığa koşmadık ki
şebnem
Saçmadı üstümüze bir keder?
Bulandık efsâneden güneşe giden yolun tozuna.
Ey tüm yorgunlar! Nerede işâret alacak bizim iri
kanatlarımız
Pervânenin kıvrak kanatlarından?
Çıktı Zühre yıldızı ufuk kuyusundan.
Mehtaplı korkuluğumuzun yanında bir çocuk ağlıyor
esintiler uçurumunda.
Gözyaşlarımız hangi diyârda, bir başka mehtâbın
sınırına düşecek acaba?
Ey bütün sîmâlar! Bir başka güneşte, başka güneşte.

MİHRAP

Boşluk vardı ve bir meltem.
Siyahlık vardı ve bir yıldız.

Varlık vardı ve bir mırıltı.
Dudak vardı ve bir yakarış.
"Ben" vardı ve bir "sen":
Namaz ve bir mihrap.

Keder Şark'ı
(1961)

GİDEN

Ne geçti?
- Bir arı kanat çırptı.

- ... arazisinde.
- Kuruntu. Bu yanda, o yanda, bir çiçek arayarak.
- Bir çiçek arayarak, evet, sapsız bir çiçeği düş arazisinde.
- Onun içkisi...
- Keder. Bakış kederi: Göz uyanıklığı, el yapraksızlığı.
- Kamış. Bir sepet öre dur; bahçeye bir yolculuk.
- Geri döndüm çok; getirdiğim hediye: Boş bir düş.
- Bir başka sefer, ey dost, bir başka bahçeye.
- Elvedâ.
- Elvedâ: Korku gücü yoldaşın olsun.

HEY

Neyi seyrediyorsun yalnız?
Yukarıda, bir ışık gününün çiçeği.

Aşağıda, rüzgârın karanlığı.
Bakma boşuna; daldan dökülmeyecek gece;
    Ve aydınlık değil Tanrı'nın kapısı.
Gökyüzü yaprağından uçacak yıldızların şebnemi.
Sen kalacaksın, ve büyük korku. Bakış sütunu ve gam
    sarmaşığı.
Bakma boşuna.
Kalk, bir çiçek kuruntusu geceye çevirdi yeri.
Çık yola, ayın dönüşü bir üzüntü tarhı açtı ardında.
Dinle ağustos böceğini: Ne gam verici bir dünya, ve
    yok bir tanrı.
    Ve var bir tanrı, bir tanrı...
Zaman geç oldu; kokla ve git ve güzel bir yüz gör
Bir başka düşte.

YEŞERİŞ

Yeşeriyordu. Ormanda, rüyanın suskunluğu vardı.
Yerindeydi şebnemler.

Kapılar açık, seyir gözleri açık, gözler daha bir izleyici,
ve Tanrı
Her acaba ...daydı.
Bir güneş her avuçta; bakış damı yukardaydı.
Kokuyordu. Açmış mıydı gül? Kokma bizsizdi:
Güzeldi.
Yalnızlık yalnızdı.
Yok, vardı.
"O" orada, oradaydı.

BİRKAÇ

Burası, gelin, açın pencereyi ey ben ve diğer benler:
Ben'in yüz ışığı suda!

Ay parlıyor bak yaprağın titreyişi üstüne: Benim
düşüncem
ölüm yolu.
Nilüferler var orada; kapılar var cennete, Tanrı'ya.
Burası eyvan, akıl suskunluğu, ruh uçuşu.
Yalnız kalmadık zaman bahçesinde, ey taş ve bakış, ey
kuruntu
ve ağaç, kalmadık mı acaba?
Ben "taş-ben"im, sen "dal-sen"sin.
Bu toprak dam, evet, bu toprak dam, topraktır ve ben
ve zan.
Ve neydi bu renk lekesi, bu hafif duman? Kelebek mi
geçti?
Efsâne mi esti?
Hayır, bu renk lekesi, bu hafif duman, kelebek değildi;
bendim.
Ve sen. Efsâne değildi.
Bizdik ve siz.

...LERSİN

Yeşerişlerin pınarısın, denizsin, seyrin sonusun.
Sen çıktın: Daha dünyalaştı bahçe, değişti.

Sabah doğdu, bir kuş kanat çırptı, kırıldı bir dal:
    Suskunluk
    var.
Daldım uykuya; bir düş gördüm. Düşte bir suyun
    parıltısı; titremesi
        Bir yaprağın suda.
Bu yanda ölüm karanlığı, o yanda ölüm güzelliği:
    Bunlar ne,
    Onlar ne? Nedir zamanların kalabalığı?
Bu açıyor; temâşâdan korkuyor. O geçiyor;
        ürküyor denizden.
Mihrap ışığısın; parlıyorsun. Hiçim ben. Bir düş
    sarmaşığı.
    Dolanıyorum senin hüzün korkuluğuna.
Uçuş karanlığısın, başlangıçsız bir rüyasın; dalgasızsın,
    renksizsin,
        Bir uyum denizisin!

ŞÜPHE YOLCUSU

Kırıştı suyun yüzü. Bir elma düştü yere.
Bir adım kaldı. Öttü ağustos böceği.

Bir uğultu: Güldüler. Bir meclis vardı; kaldırdılar.
Tırmandı bir düş göze. Yalnız gitti bu yolcu;
bizsiz gitti.
Bağ koptu: Dolanıyorum, bükülüyorum. Testi kırıldı:
Suyum ben.
Şu taş; hani benimle bağı? O arı, nerede
bana dek uçuşu?
Bir nakış var belli; ayna nerede? Bu tebessüm,
dudaklar hani? Dalga geldi;
Deniz hani?
Kokluyorum. Koku geldi. Her yönden hay geldi, huy
geldi. Ben gittim,
"O" geldi, "O" geldi.

TAŞA DEĞİL

Zaman ırmağında, ilerliyoruz seni seyretme düşünde.
Şebnemler saçarak akan sîmânı izliyoruz.

Kanatlarım mı? Yolundu. Umut gözüyüm; ıslandım bir
bakışla.
Burada değil, oradayım.
Bakışın ötesinde bir şey görüyorum; arıyorum bir şey.
Bir taş kırıyorum; resmine bir sır söylüyorum.
Yaprak düştü; sağlık olsun. Ben kederle yaşıyorum.
Bir bulut gitti;
Dağım ben: İzlerim. Rüzgârım ben: Giderim.
Bir başka kırda, açarsa bir hüzün çiçeği,
Gelir, koklarım.

VE

Evet, goncasıyız biz bir düşün.
- Düş goncası mı? Açıyor muyuz acaba?

- Bir gün; olmadan yaprak kıpırtısı.
- Burada mı?
- Hayır, ölüm vâdisinde.
- Karanlık, yalnızlık.
- Hayır, güzelliğin hâlveti.
- Kim geliyor izlemeye; kim bizi kokluyor?
- ...
- Ve bir rüzgârla soluyor mu?
- ...
- Ve bir iniş daha mı?
- ...

YOK

Rüzgâr geldi, aç kapıyı; Tanrı hüznünü getirdi.
Süpür evi, güller saç; haberci geldi, haberci geldi,
"YOK"tan müjde
getirdi.

Su geldi, su geldi; tanrıların ovasından siyah güller
getirdi.
Biz uyurken o geldi; şeytan gülüşünü dudağımıza
getirdi.
Ölüm geldi.
Götürdü hayret bizi.
Getirdi korkunuzu.
Toprağa sabah geldi; altın bahçeden altın elma getirdi.

YOL

Ne sen gözlüyorsun, ne dağ. Bu bağın meyvesi: Keder,
keder.
Fışkırsın gam; susamış testisin sen. Düşsün çiçek;
kokusun sen.

Şu şevk sarmaşığı; sula onu, kandır. O korku çocuğu
Masal anlat, uyut onu.
Şu akıl lâlesi; kopar sapından. Soldu; olsun.
Tanrı gözü ıslandı; olsun.
Ve Tanrı yüksekte değil senden. Hayır, daha yalnız,
daha yalnız.
Bir gör yukarıları, aşağıları. Görüneni değil, gizliyi gör.
Kanat değil, bir uçuş âyeti. Kimse yok; bir ses
zinciri var.

.../...

Bir yankı: Kanat çırpıp gitti bir düş. Bir ayak sesi:
Bir sırdı; çaldı kapıyı gitti.
Düşünce: Bir samandı; koydular ahırımıza. Yalnızlık:
Nasibimiz ettiler.
Şu akarsu; biz daha sâdeyiz. Şu gölge; daha düşkünüz
biz.
Ne sen görüyorsun, ne ben. Aç ıslak gözünü. Ölüm
geldi.
Aç kapıyı.

ŞEYTAN DA

Evden dışarı, sokaktan içeri, yalnızlığımız Tanrı'ya
doğru gitti.
Yolda, ağaçlar yeşil, çiçekler açmış; şeytan kaygılı:
Düşünce

Gidiyordu almış başını.
Diken geldi ve çöl ve serap.
Dağ geldi ve düş.
Bir kanat sesi: Havalanıyor muydu bir kuş?
- Hayır; bitkiyle beraber doğmuştu; gidiyordu bitkinin
yanından.
Gece oluyordu ve gündüz.
Bir yer: Şeytan kaygılı.
Bizim yalnızlığımız gidiyordu.

COŞKUMU

Sazım ben: Ses bağıyım. Alırım, çalarım. "Lâ"
mızrabının göğsüne vur,
Kes yokluk yolunu.

Dumanım ben: Dolanırım, kayarım, yokum ben.
Yanarım, yanarım: Arzu feneriyim. Çiçek yap beni ve
gir içeri.
Ayna oldum; uzaktım aydınlıktan, gölgeden. Dev ile
peri geldi.
Devdim, periydim ben. Gafletteydim ben.
Kur'ân başucumda; yastığım İncil, yatağım Tevrat;
Üstüme örttüğüm Avesta; görüyorum düş:
Su nilüferinde bir Buda.
Nerde bittiyse yakarış çiçekleri, ben kopardım. Bir
çiçek demetim var.
Senin mihrâbın elden uzak: O yukarda,
Ben aşağıda.

.../...

Sözlerim güzel mi kokuyor? Hayır. "Gel" rüzgârı
götürüyordum; azıksız kaldım.
"Nerede" dağında; çiçek kopardım, çiçek yedim.
Bir uğultu var damarlarımda; kendi pınarından su vur
yüzüne, su vur.
Tatlandır bir damla suyu bana; güzelleştir coşkumu.
Rüzgâr çıkar, kır söz kapılarını; süpür sesin ayak izini.
Hem "niçin" dumanını götür, hem "ben", "biz" ve "siz"
dalgasını.
Köprü kur şebnemden renksizlik lâlesine; çiçek dik
gözüme bu düşten,
Çiçek dik.

BODHİ

Bir andı; açılmıştı kapılar.
Yaprak yok, dal yok; var olmuştu yokluk bahçesi.

Mekân kuşları suskun, bu suskun, o suskun.
Konuşur olmuştu suskunluk.
Neydi o geniş mekân: "Kurtla kuzu arkadaş olmuştu."
Sedânın sesi açık, nîdânın sesi açık.
    Çekilmiş miydi perde yoksa?
Ben gitmişim, o gitmiş, biz bizsiz olmuştu.
Güzellik yalnız kalmıştı.
Her ırmak, deryâ,
    Her varlık, Buda olmuştu.

RAPOR

Döndüm geri düş pınarından, elimde ıslak testi.
Ötüyordu kuşlar. Açıyordu nilüfer. Kırdım ıslak testiyi.

Kapadım kapıyı.
Ve senin seyir eyvanına oturdum.

SU KENARI

Dün gece, çay kenarında, mırıldanıyordu şeytan.
Gece vardı ve ateş böceği.

Şeytan yalnız, yapayalnızdı.

Rüzgâr çıkmış, yağmur yağmıştı: Gece ıslak, çiçekler
yaprağını dökmüş.
Koku yok yolda.
Ansızın
Çay aynası bir gam nakşı gösterdi: Su kenarında
şeytan.
Kara toprak düşte.
Ölüyordu bir mırıltı. Bir rüzgâr gidiyor, götürüyordu
bir sır.

BİR ZAMAN

Karanlık, sarmaşık gibi, dolandı çitlere. Kınalara,
akçaağaçlara.
Ve henüz, biz tarlada, orağın avucunda.

Biz kaldık ve çözüldü nihâyet gecenin düğümü çitlerin
tozundan; yarın oldu.
Gün geldi ve gitti.
Karanlık, sarmaşık gibi, dolandı çitlere. Kınalara,
akçaağaçlara.
Ve henüz bir ekin başağı, değmez koparılmaya; yok
olgunlaşma hâtırası.
Ve binlerce gün ve binlerce kez
Karanlık, sarmaşık gibi, dolandı çitlere. Kınalara,
akçaağaçlara.
Gecenin sonunda, uykudayken biz, olgunlaştı bir
başak; kopardı bir kuş.
Kanadının sesi bizim uyanıklığımız: Mesajın titrek
sapı.

TÂ

Çık yukarı, yukarı çık. Kır bakış zincirini; kır kara kuruntuyu.
- Geldim, geldim; başka bir koku alıyorum, başka bir rüzgâr geçiyor.

Başımın üstünde başka bir söğüt, başka güneş.
- Değil senin şehrin, senin şehrin değil.
Duyuyor musun zaman çanını? Bir damla düştü. Senin ardından koştu gölge.
Senin şehrin ötelerde, başka vâdilerde.
- Geldim, geldim. Kayıyor çetin kaya; duyuyorum ağacın sesini.
- Değil senin şehrin, senin şehrin değil.
Neden yorgun kartalın kanadı? Ve yer düşe susamış?
Bitmek, yeşermek neden? Bir sırrı koklamak neden?

.../...

Rengi başka senin şehrinin. Toprağı, taşı başka.
- Geldim, geldim; ne dış kapı kapalı, ne iç. Cinler cirit atmada.
Ve her efsânenin tanrıları. Ne bir göz kaygılı,
ne bir tapış adı.
- Değil senin şehrin, senin şehrin değil.
Avuçlarda güzellik tası, dudaklarda bilgelik acısı.
Bir başka yerde senin şehrin; başka ayakla git.
- Geldim, geldim, çiçek açıyor pencereler.
Gömülmüş sokaklar yönsüzlüğe, haysızlığa, huysuzluğa.
- Değil senin şehrin, senin şehrin değil.

Esişte suskunluk, yüzler unutulmuşluk dumanında.
Başka bir adı var şehrinin; yorgun değilsin; bir başka adım.
- Geldim, geldim; kapılar yokluk rüzgârının yolcusu.
Ev kurtulmuş kendinden, kırılmış ikilik camı. "Bir"in gölgesi.
Üstünde yerin, üstünde zamanın.
- Senin şehrin ne bu, ne o.
Kaybolmadıkça senin şehrin, çıkmaz ortaya.

YALNIZ RÜZGÂR

Gölge oldum ve seslendim:
Nerede uçuşların, görüşlerin sınırı? Nerede "Ben değil" doruğu, "O" vâdisi?

Ve ses geldi: İlerle susarak.
Bir kuş gitti; yalnızdı; doldu hayret kadehi.
Ve ses geldi: Âfiyet olsun yalnız rüzgârın yalnızlığı!
Seher dağında elim "O"nu topluyordu, "O"nu topluyordu.
Ve ses geldi: Ve bir hücûm güneşten.
Tırmandım kayaya. Her adımda, daha yalnız, daha güzel bir dünya.
Ve ses geldi: Daha yükseğe, daha yükseğe!
Uzaklardan bir ses: Ötüyor mu ormanlar?
Ve ses geldi: Geliyor hâlvetler.
Ve bir korku tarhı.
Ve ses geldi: Bir hâtıra vardı; çıktı ortaya; ne güzel oldu engin!
"O" geldi; açılmalı perde; kapılar da.
Ve ses geldi: Kanatlar da.

SIZ

Gir içeri; topladım çünkü engini. Süpürdüm zaman
toprağını, saçtım "bakış" suyunu.
Göz saksısına, bakışın "yediveren"ini diktim.

Kırdım aynayı seninle dolu olan ben olayım diye.
Koydum bir yana giysiyi.
Çözdüm bağları.
Güldü güzeller; "Niçin" düşünü verdim onlara;
uyudular.
Zıplıyordu bir kurbağa; keder verdim ona; oturdu.
Şüphe tarlasında, ezdim her yeşili. Her korudan
bir heyecan koydum sepete.
Geliyordu kokun; sese güç, ruha kanat verdim.
"İçeri gel" diye seslendim.
Yankılanıyordu sesin; damla oldum, kaydım damdan;
ve işittim.
Bir hiçini gördüm ve koştum.
İçtim tecellî suyunu senin ve estim.

-NİZ

Sazlar, uğultuları geliyor.
Kuşlar, mırıltıları geliyor.

Kapı açık ve bakış az.
Ve bir mesaj gitmiş ovanın yönsüzlüğüne.
Bir sığır çamların altında
Ebedîyet çitlerde.
Her yaprağın dibinde sallanmakta bir kuruntu.
Yok bir söz;
Yok bir isim.
Aşağısı, renksizlik yolu.
Yukarısı, uyum güneşi.

VE KIRDIM VE KOŞTUM VE DÜŞTÜM

Tınılarınla açtım kapıları.
Her bakış parçamı attın bir yere; doldurduğum varlığı
bakışla.

Bir su birikintisi kenarında, bir balçığın üstünde
gördüm bir parça tebessümünü,
durdum namaza.
Gizliydi hâtıran bir dikenin dibinde; kopardım, saçtım
dünyaya.
Ağaçların teline koydum kendi kendine yeşerme,
gelişme makâmını.
Yardım biteviye yakarış gecesini, saçtım sır tohumunu.
Ve kırdım yalan avîzesini.
Koştum hiçe kadar. Ve koştum ölümün çehresine,
aklın çekirdeğine kadar.
Ve düştüm dert kayasına. Seni görme şebnemiyle
ıslandı parmağım;
Titredim.
Bir esinti geçiyordu yamaçtan; gittim onunla bir adım.
Karanlığın dibinde bir parça güneş gördüm; içtim;
gittim kendimde.
Ve serbesttim.

YAKARIŞ

Saç elini, damlasın yüz damla parmak uçlarından,
Her damla olsun bir güneş.

Belki yüz ışık iğnesiyle delik deşik eder
gecemizi.
Biz hâlsiz ve yakarış renksiz.
Sevginden bir tebessüm yap, koy dudağımıza.
Bir terennüm çıkar belki dinleyeceğin.
İzlemenin gizli çekirdeğiyiz biz.
Bir bulut yap tecellîden, gönder ki yağsın başımıza
Belki yarılırız coşkuyla, gelişiriz belki
katılırız güneşine.
Biz değişimin gür ormanı.
Yüz kor al uyum ateşinden, bük, dola birbirine.
Bir kırbaç yap, vur tenimize.
Külümüzden, bizde baş gösterir belki
uyum ormanı.
Teslim ettik gözleri; yuva tuttu bir düş.
Nem vur yüzümüze.
Göz zambağı açar belki, doyar senin parıltınla
ve düşer.
Görüş kaybetti yolunu.
Yardım et, düğümle bakışımızla kendini.

Sızar belki bizde, hep sen.
Çengiz biz: Her telimizde bir dert, bir sevda.
Ölümsüz huzûrdan mızrap yap, çal bizi.
Boşalır da dolarız belki suskunluk notasıyla.
Ayna olduk, korktuk her nakıştan.
Bizi at bize
Kaplar belki varlığımızı; çökmez üstümüze
bir başka nakış.
Her taraf sınır, her yön isim.
İp yap şekilsizlikten, geçir zaman ve mekân incisinden.
Birleşir belki her şey, kalmaz belki
Sır, belki isim.
Ey elden uzak! Yalnızlık kanadı yorgun.
Estir zaman zaman bir coşkuyu.
Susar sende belki uçuş yolu.

YERE

Düştü. Nasıl bir yankıydı, Ehrimen'in duyacağı!
Nasıl bir titreyişti gamın dibinden cennete dek!

Ben kendimde ve bir karga havuz kenarında.
Suskunluk ve bir saz melodisi.
Bir ağaç gövdesi, ışığın gümüş baltası.
Ve hatânın zamansız lezzeti, yok olmaların kokusu,
yaşamın dönüşü.
Bilgelik gecesi. Ve ayrı kaldım: Nerede gövdelerin
çetinliği, hani toprak
Perilerin boyutsuz duvarı?
İşte rüzgâr; pencerem gitmiş sonsuzluğa. Bir kan
döktü sineme
Rüzgâr çölünün kumu!
Bir şey dedi ve esti zamanlar daima hayat çamına.
Esti. Bu endişe çiçeği; o da dostun putu.
Saz, bataklık kokusu geliyorsa, o da
Kurbağa. Yutmuş ağzı ebedîyeti.
Bir başka buluşma, evet: Zamanın güzel penceresi.
Korktu, yere karıştı elim. Varlık oturdu aynanın
kenarına,
Dikti gözünü bana: Ölümsüz gam.

VE NE YALNIZ

Ey zirveye yaraşan! Sesin seher dağında ve bir ot
namazda.
Gamları çiçek yaptım; köprü kurdum kendimden dost
kayasına.

Ben varım ve karanlık testi ve ezelî sırrın sızışı.
Baş taşta, hava soğuk, çınar düşüncede
ve ruh dostun dökülüşüyle dolu.
Uykum ne hafif, yakarış bulutu ne yüksek, ne güzel
yaşam çalısı ve ben ne yalnız!
Ben yalnız, parmak uçlarım hâtıra pınarında,
güvercinler su kenarında.
Hem dalganın gülüşü, hem ölüm yeşilliğinde bir
gemici feneri
ve rüzgârın pençesinde bir görkem.
Seninle doluyum ey çam, ben ve korkunun uyum
bahçesinin
penceresi!
Benim zamanım, ey kapı, yukarıya, ey yol, nilüfere
ilet suskunluk mesajını.

HİÇ ÇİÇEĞİNE KADAR

Gidiyorduk ve ağaçlar ne yüksek, temâşâ ne siyah!
Bir yoldu bizden hiç çiçeğine uzanan.

Yamaçlarda bir ölüm, dağ başında bir bulut, yaşam
kenarında kuşlar.
Sesleniyorduk: "Sensiz bir kapıydım dışarı açılan,
engine bir bakış
ve çöle yönelmiş bir sedâ."
Gidiyorduk, toprak korkuyordu bizden, ve zaman
yağıyordu
başımıza.
Güldük: Uçurum sıçradı uykusundan ve gizliler
saçtılar bir ses.
Biz suskun, çöl kaygılı, ufuk bir sıra bakış.
Oturduk, gözlerin uzak dolu, elim yalnızlık dolu,
yerler uykulu.
Uyuduk. Derler ki: Bir el gül deriyordu bir düşte.

Suyun Ayak Sesi
(1967)

SUYUN AYAK SESİ

Suyun ayak sesi
Anamın sessiz geceleri saçışı!

Kâşânlıyım.
Halim fena değil.

Bir parça ekmeğim var, biraz aklım, az buçuk da
zevkim.
Bir anam var, ağaç yaprağından daha iyi.
Dostlar, akarsudan daha iyi.

Ve bir Tanrı: Buralarda bir yerde.
Şu şebboylar arasında, ulu çamın dibinde.
Suyun uyanıklığı üstünde, bitki kanununun üzerinde.

Ben müslümanım.
Kıblem bir kırmızı gül.
Namaz kıldığım yer pınar, mührüm nûr.
Seccâdem kır.
Pencerelerin kıpırtısıyla abdest alırım ben.
Namaz kılarken ben, akar ay, akar tayf.
Taş görünür namazımın ardından:
Billûrlaşmıştır namazımın tüm zerreleri.
Kılarım namazımı

Okuduğu zaman rüzgâr servinin tepesinde ezanı.
Kılarım namazımı otların "tekbîretu'l-ehram"ından
sonra,
Dalganın "kad kâmet"inden sonra.

Kâbem su kenarında.
Kâbem akasyalar altında.
Kâbem meltem gibi gider bahçeden bahçeye,
gider şehirden şehire.

"Hacerülesved"im bahçenin aydınlığı.

Kâşânlıyım.
Mesleğim ressamlık.
Zaman zaman bir kafes yaparım renklerle; satarım
sizlere.
İçinde mahpus olan şakayığın sesiyle
Yalnızlık gönlünüz şenlensin diye.

Ne hayâl, ne hayâl... biliyorum.
Perdemin cansız olduğunu.
Biliyorum pekâlâ resim havuzumun balıksız olduğunu.

Kâşânlıyım
Nesebim uzanır belki
Hindistan'da bir ota, "Silk" toprağından bir çömleğe
Nesebim belki uzanır belki Buhara şehrinde bir
fahişeye.

Babam kırlangıçların iki kez gelişinin ardından, iki karın ardından,
Babam mehtapta iki kez uyumanın ardından,
Babam zamanların ardından, öldü.
Öldüğünde babam, gökyüzü maviydi.
Anam sıçradı uykusundan, habersiz; güzelleşti kız kardeşim.
Babam öldüğünde şairdi bütün bekçiler.
Bakkal sordu bana: Kaç batman kavun istiyorsun?

Ben sordum ona: Mutlu gönlün kilosu kaça?

Babam ressamlık ederdi.
Tar yapar, çalardı da.
Güzeldi yazısı da.

Bahçemiz gölgesindeydi bilgeliğin.
Duygularla bitkilerin düğümlendiği yerdi bahçemiz.
Bahçemiz karşılaşma noktasıydı bakışın, kafesin ve aynanın.
Bahçemiz bir yaydı belki saadetin yeşil çemberinden.
O gün Tanrı'nın ham meyvesini çiğniyordum düşte.
Felsefesiz su içiyordum.
Koparıyordum dut, bilgisizce.
Yarılınca bir nar, elim istek fıskiyesi oluyordu.
Çağırınca bir çilov, yanıyordu göğsüm işitme zevkiyle.
Bazen yalnızlık dayıyordu yüzünü cama.
Geliyordu şevk, atıyordu kolunu his boynuna.

Düşünce oynuyordu.
Bayram yağmuru gibi, sığırcık dolu çınar gibi bir şeydi
yaşam.
Yaşam o zaman bir sıraydı ışıktan, oyuncaktan.
Özgürlüktü kucak dolusu.
Yaşam o zaman, mûsıkî havuzuydu.

Çocuk basarak ayak uçlarına uzaklaştı yavaş yavaş
yusufçuklar sokağında.
Bağladım yükümü, çıktım hemen hayaller şehrinden.
Gönlüm dolu yusufçuk gurbetiyle.

Dünya misafirliğine gittim ben:
Keder ovasına,
İrfan bahçesine,
Bilimin ışıklandırılmış eyvanına gittim ben.

Çıktım din basamağından;
Gittim şüphe sokağının sonuna kadar,
İstiğnânın serin havasına kadar,
Sevginin ıslak gecesine kadar.
Gittim o aşk diyârında biriyle buluşmaya.
Gittim, gittim kadına kadar,
Lezzet çerâğına,
Arzu sükûtuna,
Yalnızlık dolu sese kadar.

Neler görmedim ki yeryüzünde:
Bir çocuk gördüm; kokluyordu ayı.
Kapısız bir kafes gördüm; kayboluyordu içinde aydınlık.
Bir merdiven: Çıkıyordu aşk oradan melekût damına.
Bir kadın gördüm: nûr dövüyordu havanda.
Öğleyin sofralarında ekmek vardı, yeşillik vardı, şebnemin hicrânı vardı.
Sevginin sıcak kâsesi vardı.

Bir dilenci gördüm, kapı kapı dolaşıyor, dişi ördek sesi istiyordu.

Bir çöpçü gördüm, secde ediyordu kavun kabuğuna.

Bir kuzu gördüm; yiyordu uçurtmayı.
Bir eşek gördüm; tanıyordu yoncayı.
"Nasihat" otlağında bir inek gördüm, tok.

Bir şair gördüm, hitâben zambağa diyordu: Siz.

Bir kitap gördüm, sözcükleri billûr.
Bir kâğıt gördüm, bahar cinsi.
Bir çizme gördüm, uzak yeşillikten.
Bir mescit, sudan uzak.
Umutsuz bir fakîhin başucunda bir testi gördüm, sual dolu.

Bir katır gördüm, yükü inşâ.
Bir deve gördüm, yükü boş öğüt sepeti.

Bir ârif gördüm, yükü "yâ hûlar, tennenni
tenenenler"?!.

Bir katar gördüm, götürüyordu aydınlık.
Bir katar gördüm, götürüyordu fıkıh. Ne ağır
gidiyordu!
Bir katar gördüm, götürüyordu siyaset. (Ne boş
gidiyordu!)
Bir katar gördüm, götürüyordu nilüfer tohumu ve
kanarya sesi.
Ve bir uçak: Yükseklerde binlerce ayak.
Camından görünüyordu toprak.
Hüthütün kâkülü,
Kelebeğin kanatlarındaki benekler,
Havuzda bir kurbağanın aksi,
Ve yalnızlık sokağından sineğin geçişi.
Bir serçenin aydınlık isteği iner bir zaman
çınardan yere.

Ve güneşin erginliği
Ve bebeğin güzel kucaklaşması sabahla.

Şehvet serasına giden basamaklar.

Alkol kilerine giden basamaklar.
Kırmızı gülün fesat kanununa giden
Ve hayatın matematiksel idrâkine,
İşrak damına giden,
Tecellî sekisine giden basamaklar.

Annem aşağıda
Irmak hâtırasında yıkıyordu bardakları.

Görünüyordu şehir:
Üstünde çimento, demir, taş geometrisi.
Yüzlerce otobüsün güvercinsiz tavanı.
Satıyordu çiçekçi pazarlıkla çiçeklerini.
İki yasemin ağacına kuruyordu bir şair salıncak.
Taş atıyordu okul duvarına bir oğlan.
Babasının rengi atmış seccâdesine tükürüyordu bir
çocuk zerdali çekirdeğini.

Ve bir keçi su içiyordu coğrafya atlasındaki
"Hazar"dan.

Giysinin ipi görünüyordu: Bağsız bir sütyen.

Bir araba tekeri atın durması özleminde.
At arabacının uyuması özleminde.
Arabacı ölüm özleminde.

Aşk ortadaydı, dalga ortada.
Kar ortadaydı, dostluk ortada.
Kelime ortadaydı.
Su ortadaydı, eşyanın aksi suda.
Hücrelerin serin gölgeliği kan tükürüğünde.
Hayatın rutûbetli semti.
İnsanın tabiatındaki keder Şark'ı.
Kadın sokağında aylaklık mevsimi.

Mevsim sokağında yalnızlık kokusu.

Yazın elinde görünüyordu bir yelpâze.

Tanenin seferi çiçeğe.
Bu evdeki sarmaşığın seferi öbür eve.
Ayın seferi havuza.
Hasret çiçeğinin fışkırması topraktan.
Genç asmanın dökülüşü duvardan.
Şebnemin yağışı düş köprüsüne.
Sevinç sıçrayışı ölüm hendeğinden.
Hâdisenin geçişi kelâmın ardından.

Bir pencerenin savaşı ışık isteğiyle.
Bir basamağın savaşı güneşin yüksek ayağıyla.
Yalnızlığın savaşı bir sesle.

Armutların güzel savaşı bir zembilin boşluğuyla.
Narın savaşı diş ile.
"Nazi"lerin savaşı naz gövdesiyle.
Papağanın savaşı fesâhatle.
Alnın savaşı, mührün soğukluğuyla.

Mescitteki çininin hamlesi sücûda.
Rüzgârın hamlesi sabun kabarcıklarının mirâcına.
Kelebek ordusunun hamlesi "âfetleri defetme"
programına.
Yusufçuklar destesinin hamlesi tesisat işçisi safına.
Kamış kalem alayının hamlesi kurşun harflere.
Kelimenin hamlesi şairin çenesine.

Bir asrın fethi bir şiirle.
Bir bahçenin fethi bir sığırcıkla.
Bir sokağın fethi iki selâmla.

Bir şehrin fethi üç dört tahta atlıyla.
Bir bayramın fethi iki bebek, bir topla.

Bir çan kutusunun katli, yatak üzerinde öğleden sonra.
Bir masalın katli düş sokağında.
Bir kederin katli şarkının fermânıyla.
Mehtâbın katli neonun buyruğuyla.
Bir söğütün katli "devlet" eliyle.
Bir mahzun şairin katli buz çiçeğinin eliyle.

Görünüyordu tüm yeryüzü:
Nazım gidiyordu Yunan sokağında.
Ötüyordu baykuş "Asma bahçeler"de.
Rüzgâr Hayber Geçiti'nde sürüklüyordu bir demet
tarih çöpünü
Doğu'ya.

"Yüzük"ün sakin gölünde çiçek götürüyordu bir kayık.

Her köşe başındaki Benares'te yanıyordu bir sonsuzluk
çerâğı.

İnsanlar gördüm.
Şehirler gördüm.
Ovalar, dağlar gördüm.
Su gördüm, toprak gördüm.
Aydınlık ve karanlık gördüm.
Aydınlıkta otlar, karanlıkta otlar gördüm.
Aydınlıkta canlı, karanlıkta canlı gördüm.
Aydınlıkta beşer, karanlıkta beşer gördüm.

Kâşânlıyım ama

Değil benim şehrim Kâşân.
Kayboldu benim şehrim.
Ben harâretle, ben ateşle
Bir ev yaptım karanlığın öte yüzünde.

Yakınım bu evde ben bitkinin nemli adsızlığına.
Bahçenin soluğunu işitiyorum.
Ve karanlığın sesini, döküldüğünde bu yapraktan.
Ve ağacın ardından aydınlığın öksürüğünü.
Suyun aksırmasını her taşın gediğinden.
Kırlangıcın şakımasını bahar tavanından.
Ve yalnızlık penceresinin saf açılış kapanış sesini.
Ve aşkın deri değiştirme sesini saf ve müphem.
Uçma zevkinin kanatlarda yoğunlaşmasını.
Ve ruh çekingenliğinin çatlayışını.
Ben isteğin ayak sesini işitiyorum
Ve kanın damardaki kanun ayağının sesini.
Güvercinlerin kuyu seherindeki çırpınışlarını.
Cuma gecesinin kalp atışını,
Karanfilin düşüncedeki akışını,
Gerçeğin kişneyişini uzaktan.
Ben maddenin esişini işitiyorum.
Ve iman ayakkabısının şevk sokağındaki sesini.
Ve aşkın ıslak göz kapaklarında yağmur sesini.
Bülûğun gamlı mûsıkîsinde.
Nar bahçesinin sesinde.
Ve sevinç şişesinin geceleyin kırılış sesini.
Güzellik kâğıdının paramparça oluşunu.
Gurbet kâsesinin dolup boşalışını rüzgârla.

Yakınım ben yerin başlangıcına.
Çiçeklerin nabzını tutuyorum.
Âşinâyım suyun ıslak yazgısına, ağacın yeşil âdetine.

Ruhum akmakta eşyanın taze yönünde.

Yaşı küçüktür ruhumun.
Bazen şevkle öksürüğü tutar ruhumun.
Yoktur bir işi ruhumun:
Sayar yağmur damlalarını, tuğla çatlaklarını.
Gitmek ister bazen ruhum gerçek yolunda bir taş gibi.

İki çamı görmedim ben birbirine düşman.
Görmedim bir söğüt, gölgesini yere satan.
Bağışlar dalını bir karaağaç kara kargaya.
Nerede yaprak varsa, çiçek açar coşkum.
Bir haşhaş yıkamıştır beni "var olmak" akışında.

Bir böceğin kanadı gibi bilirim seherin ağırlığını.
Bir saksı gibi kulak veririm yeşeriş mûsıkîsine.
Meyve dolu bir zembil gibi çabuk olgunlaşma
ateşindeyim.
Hâlsizlik sınırındayım bir meyhâne gibi.

Ebedî, uzun câzibelere bakmaktayım bir yalı gibi.

İstediğince güneş, istediğince bağ, istediğince çoğalış.

Hoşnutum bir elmayla.
Bir papatyayı koklamakla.
Yetinirim bir aynayla, temiz bir bağlılıkla.
Kırılırsa uçurtma, gülmem ben.
Gülmem, ikiye bölse bir felsefe, ayı.
Tanırım bıldırcının ayak sesini.
Toy kuşunun karnındaki renkleri, dağ keçisinin ayak izini.
İyi bilirim râventin nerede boy attığını,
Ne zaman gelir sığırcık, ne zaman öter keklik, ne zaman ölür doğan.
Nedir çöldeki ay,
İstek bitkisindeki ölüm,
Ve kucaklaşma dişinin altındaki lezzet çileği.

Yaşamak hoş bir âdet.

Yaşamın kolu kanadı var ölüm genişliğinde.
Sıçrayışı var aşk ölçüsünün.
Yaşam, âdet rafının kenarı değil ki çıksın
senin, benim hatırımdan.
Yaşam, cezbesidir devşiren bir elin.
Yaşam bir turfanda incirdir, yazın buruk ağzında.
Yaşam, ağaç boyutu haşerenin gözünde.
Yaşam, yarasanın deneyimi karanlıkta.
Yaşam garip bir duygu göçmen kuştaki.
Yaşam bir tren düdüğü, köprünün düşünde kıvrılan.
Yaşam, uçağın penceresinden bahçeyi görmek.
Füzenin uzaya fırlatılış haberi,
"Ay"ın yalnızlığına dokunuş,
Bir başka gezegende çiçek koklama düşüncesi.

Yaşam, yıkamaktır bir tabağı.

Yaşam, cadde ırmağında bulmaktır on kuruşu.

Yaşam, aynanın "kare"si.
Yaşam, çiçeğin ebedîyet "üssü".
Yaşam, yerin yüreğimizdeki vuruşlarla "çarpım"ı.
Yaşam, solukların sâde "geometri"si.

Nerede olursam olayım,
Gökyüzü benimdir.
Pencere, düşünce, hava, aşk, yer benimdir.
Ne önemi var
Bazen bitiyorsa
Gurbet mantarları?

Bilmiyorum
Niçin derler: At soylu bir hayvan, güvercin güzel?
Ve neden yok kimsenin kafesinde akbaba?
Ne eksiği var yoncanın kızıl gelincikten?
Yıkamalı gözleri, başka türlü bakmalı.

Yıkamalı sözcükleri.
Sözcük rüzgâr olmalı, sözcük yağmur olmalı.

Kapatmalı şemsiyeleri.
Yağmurda yürümeli.
Yağmura çıkarmalı fikri, hâtırayı.
Çıkmalı yağmura tüm şehir halkıyla.
Dostu yağmurda görmeli.
Aşkı yağmurda aramalı.
Yağmur altında yatmalı kadınla.
Yağmurda oynamalı.
Yağmurda bir şey yazmalı, konuşmalı, nilüfer dikmeli.
Yaşam, ıslanmak peyderpey.
Yaşam, yıkanmak "şimdi"nin havuzunda.

Çıkaralım üstümüzü:

Su bir adım ötede.

Tadalım aydınlığı.
Tartalım bir köyün gecesini, bir ceylanın uykusunu.
İdrak edelim leylek yuvasındaki sıcaklığı.
Çimenlik kanununa basmayalım ayak.
Çözelim tat düğümünü saç ülkesinde.
Açalım ağzımızı girerse ay.
Ve demeyelim: Gece kötü bir şey.
Ve demeyelim: Aşk böceğinin yok haberi bahçeden.

Ve getirelim sepeti.
Götürelim bunca kırmızıyı, yeşili.

Sabah ekmek peynir yiyelim.
Ve dikelim bir fidan her kelâm dönemecinde.
Ve saçalım iki hece arasında sükût tohumunu.

Ve okumayalım o kitabı: İçinde rüzgâr esmeyen,
Ve şebnem kabuğunun ıslak olmadığı.
Ve yosunların boyutsuz kaldığı.
Ve istemeyelim sineğin tabiatın parmak ucundan uçmasını.
Ve istemeyelim kaplanın hilkat kapısından çıkmasını.
Ve bilelim kurtçuk olmazsa, eksik kalacak yaşam.
Ve olmasaydı sevinç, yerdi silleyi ağaç yasasıyla.
Ve olmasaydı ölüm, arardı elimiz bir şeyi.
Ve bilelim, olmasaydı nûr, başka olurdu uçuşun zinde mantığı.
Ve bilelim, mercandan önce, bir boşluk olurdu
denizlerin düşüncesinde.

Ve sormayalım, neredeyiz diye.
Koklayalım hastanenin yeni atlasını.

Ve sormayalım: Nerede ikbâl fıskiyesi?
Ve sormayalım: Neden mavi gerçeğin kalbi?
Ve sormayalım: Nasıldı meltemi, nasıldı gecesi ataların atalarının?

Geride yok canlı bir fezâ.
Kuş ötmüyor geride.
Rüzgâr esmiyor geride.
Çamın yeşil penceresi kapalı geride.
Bütün fırıldaklar tozlanmış geride.
Tarihin yorgunluğu var geride.
Sükûnun soğuk sedef sâhiline vuruyor dalga hâtırası geride.

Gidelim deniz kenarına.
Ağ atalım suya.
Ve tutalım sudan tarâveti.

Bir kum alalım yerden.
Hissedelim "var olma"nın ağırlığını.

Çıkmışsa ateşimiz, bozmayalım ağzımızı mehtâba.

(Gördüm; zaman olur ateş içindeyken biz, iner aşağıya ay.
El ulaşır melekût tavanına.
Gördüm; daha iyi öter ispinoz.
Bazen ayağımdaki yara
Öğretmiştir bana yerin ötesini berisini.
Bazen hasta yatarken ben, gül büyümüştür birkaç misli.
Artmıştır da portakalın çapı, fenerin ışığı.)
Ve korkmayalım ölümden.
(Ölüm güvercinin sonu değil.
Ölüm ağustos böceğinin tersi değil.
Ölüm akmakta akasyanın zihninde.
Ölüm oturmakta düşüncenin hoş ikliminde.
Ölüm köy gecesinin zâtında sabahtan dem vurur.
Ölüm ağız ağıza gelir üzüm salkımıyla.
Ölüm kıpkırmızı hançerede öter.
Ölüm, sorumlusu kelebeğin kanadındaki güzelliğin.
Ölüm reyhan toplar bazen.
Ölüm votka içer bazen.
Oturur gölgeye, bakar bize bazen.
Ve biliriz hepimiz

Lezzet ciğerleri, doludur ölüm oksijeniyle.)

Kapamayalım kapıyı ses çitlerinin ardından
duyduğumuz
Takdirin zinde sözüne.

Kaldıralım perdeyi.
Bırakalım, hava alsın duygular.
Bırakalım, hangi çalının altında gecelerse gecelesin
bülûğ.
Bırakalım, oynasın içgüdüler.
Çıkarsın ayakkabıları, uçsun çiçek mevsimlerinin
peşinde.
Bırakalım, şarkı söylesin yalnızlık.
Yazsın bir şeyler.
Çıksın caddeye.

Sâde olalım.

Sâde olalım ister bir banka gişesinde, ister bir ağacın
altında.

Değil bizim işimiz gülün "sırrını" tanımak.
Bizim işimiz belki
Yüzmek gülün "afsûn"unda.
Karargâh kuralım bilgeliğin ardında.
Yıkayalım elimizi bir yaprağın "cezbe"sinde
ve geçelim sofra başına.
Doğunca sabahları güneş, doğalım.
Uçurtalım heyecanları.
Fezâ, renk, sedâ, pencere idrâkine nem çalalım.
Oturtalım gökyüzünü iki "varlık" hecesi arasına.
Doldurup boşaltalım ciğerlerimizi sonsuzlukla.
İndirelim kırlangıcın omuzundan bilim yükünü.
Adını geri alalım buluttan,
Çınardan, sivrisinekten, yazdan.
Yağmurun ıslak ayaklarında çıkalım sevgi tepesine.
Açalım kapımızı beşere, nûra, bitkiye, börtü böceğe.

Belki de budur işimiz:

Nilüfer ile asır arasında
Gerçeğin sesi peşinde koşmak..

Kâşân, Çınar köyü, 1964 Yaz.

Yolcu
(1967)

YOLCU

Gurûb vakti eşyanın yorgun huzûrunda
Görüyordu vaktin hacmini bekleyen bir bakış.

Ve masanın üstünde birkaç turfanda meyvenin
hayhuyu.
Gitmekteydi ölümü idrâkin belirsiz semtine.
Ve bahçenin kokusunu, rüzgâr, ferâgat halısının
üstünde
Saçmaktaydı yaşamın saf hâşiyesine.
Ve zihin, yelpâze gibi, çiçeğin parlak sathını
Tutmuştu eliyle
Ve yelpâzeliyordu kendini.

Yolcu otobüsten indi:
"Ne temiz bir gökyüzü!"
Ve caddenin uzayıp gitmesi aldı götürdü onun
gurbetini.

Gurûb vaktiydi.
Geliyordu kulağa bitkilerin akıl sesi.
Yolcu gelmişti.

Ve oturmuştu çimenlikte
Bir koltuğa.
"Canım sıkıldı,
Canım çok sıkıldı.
Yol boyunca düşündüm hep bir şey
Ve yamaçların rengi aldı aklımı başımdan.
Kaybolmuştu caddenin çizgileri ovaların kederinde.
Ne tuhaf vâdiler!
Ve at, hatırlarsın,
Kırdı.
Ve temiz bir sözcük gibi otluyordu çayırlığın yeşil
sessizliğinde.
Ve sonra, renkli gurbeti yol üstündeki köylerin.
Ve sonra, tüneller.
Canım sıkıldı.
Canım çok sıkıldı.
Ve hiçbir şey,
Ne turunç dalında susan bu güzel kokulu incelikler,
Ne şebboyun iki yaprağı arasındaki sükûtta duran şu
harfin sadâkati,

Hayır, hiçbir şey beni çevrenin boş hücûmundan
Kurtaramaz.
Ve düşünüyorum,
Hüznün bu âhenkli terennümü sonsuza dek
İşitilecek.

Yolcunun gözü ilişti masaya:
"Ne güzel elmalar!
Hayat yalnızlığın neşesi."

Ve sordu ev sahibi:
- Ne demek güzel?
- Güzel, yani âşıkâne tâbiri şekillerin
Ve aşkın. Yalnız aşk
Alıştırır seni bir elmanın sıcaklığına.
Ve aşk, yalnız aşk
Götürür beni hayatların keder enginine.
Kavuşturur beni bir kuş olma imkânına.

- Ya kederin panzehiri?

- İksirin hâlis sesini verir bu içki.

Ve şimdi gece olmuştu.
Yanıyordu lâmba.
Ve çay içiyorlardı.

- Neden sıkıldı canın? Yalnız gibisin.
- Hem de ne yalnız!
- Sanırım,
Tutulmuşsun renklerin o gizli damarına.
- Tutulmak, yani.
- Âşık.
- Ve düşün bir, ne yalnızdır,
Küçük bir balık tutulmuşsa engin denizin suyuna.
- Ne ince, hüzünlü düşünce!
- Ve hüzün gizli tebessümdür bitkinin bakışındaki.
Ve hüzün eşyanın birliğini reddeden silik bir işâret.

- Ne mutlu o bitkilere ki âşıktırlar ışığa.
Ve ışığın yaygın eli omuzunda durur onların.
- Hayır, mümkün değil birleşmek.
Vardır daima bir aralık.
Suyun eğrisi olsa da güzel bir yastık.
Nilüferin güzel ve gevrek uykusu için
Vardır daima bir aralık.
Tutulmak gerek.
Yoksa iki harf arasındaki hayret uğultusu
Olacaktır haram.
Ve aşk
Aralıkların sesidir.
- İbhâma gark olmuş
Aralıkların sesi.
- Hayır,
Gümüş gibi temiz aralıkların sesi
Ve duyunca bir hiçi durulurlar.
Âşık hep yalnızdır.

Saniyelerin gevrek elindedir âşığın eli.
Ve, o ve saniyeler giderler günün ötesine.
Ve, o ve saniyeler uyurlar ışığın üstünde.
Ve, o ve saniyeler dünyanın en iyi kitabını
Bağışlarlar suya.
Ve iyi bilirler
Hiçbir balık
Çözemedi ırmağın bin bir düğümünü.
Ve gece yarıları, işrâkın eski sandalıyla
Yol aldılar hidâyet sularında
Ve ilerlediler hayret tecellîsine dek.
Sözlerinin havası
Geçirtir insanı hikâye bahçelerinin sokağından
Ve bu edanın damarlarında
Ne hüzünlü ve taze bir kan var!

Aydınlıktı avlu

Ve esiyordu rüzgâr
Ve gecenin kanı dolaşıyordu iki adamın sükûtunda.

"Temiz bir hâlvet odası.
Düşünce için ne sâde boyutları var!
Canım çok sıkıldı.
Uyumak gelmiyor içimden."
Pencereye gitti
Ve oturdu
Kumaş kaplı yumuşak sandalyeye.
"Henüz yolculuktayım.
Sanırım
Vardır dünya sularında bir kayık
Ve ben - kayık yolcusu - binlerce yıl
Eski denizcilerin zinde marşını
Okuyacağım mevsimlerin penceresinin kulağına
ve ilerleyeceğim.

Yolculuk nereye götürüyor beni?
Nerede yarım kalacak ayak izi?
Ve ayakkabı bağcıkları ferâgatin yumuşak
parmaklarıyla
çözülecek?
Nerede varılacak yer ve sermek bir yaygıyı
Ve gayri ihtiyarî oturup
Kulak vermek
Bitişik çeşmede bir bulaşık kabının yıkanış sesine?
Ve hangi baharda
Duraklayacak
Ve ruhun sathı yeşil yapraklarla dolacak?

Şarap içmeli
Ve yürümeli bir gölgenin gençliğinde
İşte bu kadar.

Nerede hayat semti?

Ne taraftan ulaşırım bir hüthüte?
Ve dinle: İşte bu söz yolculuk boyunca
Bulandırdı hep düş penceresini.
Neler fısıldadı kulağına hep yol boyunca?
İyi düşün,
Nerede bu gizemli terennümün gizli çekirdeği?
Neydi göz kapaklarını ağırlaştıran?
Hangi hoş ve sıcak ağırlık?
Yolculuk uzun değildi:
Kırlangıcın geçişi daraltıyordu vaktin hacmini.
Ve rüzgârla olukların söyleşisinde
Dönüyordu işâretler aklın başlangıcına.
Yazın yükseklerinden
Baktığın dakikada coşkulu "Câcrûd"a,
Ne oldu da
Biçtiler yeşil düşünü sığırcıklar?
Ve mevsim, hasat mevsimiydi.
Ve konmasıyla bir sığırcığın servi dalına
Sayfası çevrildi mevsim kitabının.
Ve ilk satırı şöyleydi:

Hayat, renkli gafleti Havva'nın bir dakikasının.

Bakıyordun:
Zihin sığırıyla çayırlığı arasında esmekteydi rüzgâr.

Bakıyordun
Mevsim kabuğundaki ulu dutun yâdigârına.
Yoncalar arasında yeşil cübbenin varlığı
Onarıyordu duyguların yüzündeki bereleri.

Bak, yara bere içinde hep duyguların yüzü.
Hep bir şey, sanki düş ayıklığı,
Ulaşıyor arkadan ölüm adamının yumuşaklığına
Ve atıyor elini omuzumuza
Ve biz aydınlık parmaklarındaki harâreti
Leziz bir zehir gibi
İçiyoruz hâdisenin kenarında.
"Ve üstelik" hatırında mı
O sakin berzah?
Yerle suyun o paslı mücadelesinde
Görüldüğünde fermânın ardından vakit,
Sarstı zihnini, kayığın sarsıntısı:
Alışkanlık tozu, temâşâ güzergâhındadır hep.
Yeni bir solukla ilerlemeli.
Ve üflemeli hep
Ki tertemiz olsun ölümün altın yüzü.

Nerede fîrûze taşı?
Ben bir ağacın mücâvirliğinden geliyorum.
Kabuğuna gurbetin sâde elleri

İz bırakmıştı:
"Yâdigâr olsun diye yazdım can sıkıntısıyla."

Verin şarabı.
Acele etmeli:
Bir hamâsete seyahatten geliyorum ben.
Ve su gibi
Biliyorum
Sohrâb'la panzehir kıssâsını.

Yolculuk götürdü beni çocukluğumun bahçesine.
Ve durdum
Yüreğim sakinleşene dek.
Belirsiz bir ses geldi.
Ve açılınca kapı

Düştüm yere gerçeğin hücûmuyla.

Ve bir kez daha "Mezâmir" gökyüzünün altında,
"Bâbol" ırmağının kıyısındaki seyahatimde,
Kendime geldiğimde ben,
Susmuştu ud.
Ve kulak kesildim iyice; ağlama sesi geldi.
Ve birkaç yorgun ud
Sarılıyordu söğüdün ıslak dallarına.

Güzergâhımda temiz hıristiyan rahipleri
Ediyorlardı işâret.
"Eremya Nebi"nin suskun perdesine.
Ve ben yüksek sesle
Okuyordum "Kitâb-ı Câmia"yı.

Üç beş Lübnanlı çiftçi
Oturmuştu
Yaşlı bir sedirin altına;
Sayıyorlardı zihinden
Kendi ağaçlarındaki meyveleri.

Yol kenarında Iraklı kör çocuklar.
Bakıyordu
"Hammurabi kitâbesi"nin yazılarına.

Ve güzergâhımda gözden geçiriyordu
Dünya gazetelerini.

Yolculuk seyelân doluydu.

Ve sanat çalkantısıyla kapanmıştı
Seferin tüm sathı.
Simsiyahtı, kokuyordu yağ.
Ve yolculuk toprağında boş içki şişeleri,
İçgüdü çatlakları ve mecâl gölgeleri
Yan yanaydı.
Sefer yolunda, veremliler evinden
Geliyordu öksürük sesleri.
Fâhişeler şehrin mavi gökyüzünde
Bakıyorlardı
Jetlerin parlak izine.
Ve çocuklar koşuyordu fırıldakların peşinde.
Şarkı söylüyordu caddedeki çöpçüler.
Ve büyük şairler
Övgü yağdırıyordu göçmen yapraklara.
Ve seferin uzak yolu, insanla demir arasında
Gidiyordu yaşamın gizli cevherine doğru;
Katılıyordu bir ırmağın ıslak gurbetine,
Bir pulun sessiz parıltısına,
Bir şîvenin âşinâlığına,

Bir rengin enginliğine.

Yolculuk götürdü beni tropikal topraklara
Ve o yeşil, iri ağaçların gölgesinde,
Ne güzel hatırımdadır,
Zihnin yayla evine girdi bir cümle:
Geniş ol ve yalnız; başın aşağıda ve katı.

Güneşle konuşmaktan geliyorum ben;
Gölge nerede?

Fakat hâlâ şaşırmış ayaklar baharın dal dal oluşuyla.
Ve devşirme kokusu geliyor rüzgârın elinden.
Ve dokunma duyusu turuncun tozu ardından
Baygınlık geçirmede.
Bu renkli keşmekeşte, kim bilir
Uzlet taşımın mevsimin hangi noktasında olduğunu.
Henüz orman tanımıyor
Kendi sayısız boyutlarını.
Henüz yaprak
Binmiş rüzgârın ilk harfine.
Henüz insan bir şeyler diyor suya.
Ve çimenliğin yüreğinde bir mücadele ırmağı akmada.
Ve ağacın yörüngesinde
Güvercin kanadının tınısı, insanın davranışındaki
Belirsizlik var.

Uğultu geliyor.
Ve ben dünyadaki rüzgârların tek muhatabı.
Ve dünya ırmakları öğretiyor bana
Yok oluşun temiz sırrını.

Sadece bana.
Ve ben yorumcusuyum dilsizlik vâdisindeki serçelerin.
Ve Tibet'in irfanlı küpesini
Benares kızlarının süssüz kulağına
Anlattım Sernat yolunun kenarında.
Ey sabah şarkısı, koy omuzuma Vedâ'ları.
Tarâvetin tüm ağırlığını.
Çünkü ben
Düçârım konuşmanın sıcaklığına.
Ve ey Filistin toprağındaki zeytin ağaçları!
Muhatap edin beni gölgenizin bolluğuyla.
Tûr'un etrâfını dolaşmaktan gelen,
Teklîm'in harâretiyle yanıp tutuşan
Şu yalnız yolcuyla.

Fakat konuşma, bir gün, yok olacak.
Ve havanın geniş yolunu
Beyazlatacak
Duyguların kanatlı görkemi.

Bu mevzûn gam için ne şiirler söylenmedi ki!

Fakat biri duruyor ağaç altında hâlâ.
Fakat bir atlı var şehir surunda hâlâ.
Kâdisiye fethinin güzel düşünün ağırlığı
Gözkapaklarının omuzunda.
Moğolların sabırsız atlarının kişneyişi hâlâ
Yükseliyor yonca tarlalarının hâlvetinde.
"Baharat Yolu"nun kenarında Yezdli tüccar hâlâ
Hint mallarının kokusuyla geçiyor kendinden.
Ve Hâmûn kıyısında duyarsın hâlâ:
- Kötülük sardı yeryüzünü.
- Bin yıl geçti.
- Yıkanacak su sesi gelmiyor kulağa

Ve bir bâkirenin aksi düşmedi suya.

Ve yolculuğun ortasında, "Cimna" sâhilinde
Oturmuştum
Ve bakıyordum
Tac Mahal'in sudaki aksine.
İksirli lâhzaların mermer dayanıklılığı
Ve yaşam hacminin ilerleyişi ölümde.
Bak, iki büyük kanat
Su ruhunun kıyısına gitmede.
Acayip kıvılcımlar var elin mücâvirliğinde.
Gel, aydınlat idrâkin karanlığını.
Bir işâret yeter çünkü:
Hayat yavaş bir vuruştur
"Megar" kayasına.

Yolculuk güzergâhında "Sevinç Bahçesi"ndeki kuşların
Yıkadılar tecrübe tozunu gözümden.
Ve gösterdiler bana bir servinin esenliğini.
Ve ben duygu ibâdeti için
Hâlin aydınlığına hürmeten
Oturdum "Tal" kenarına; koyuldum duaya.

Geçmek gerek.
Uzak ufuklarla yoldaş olmak gerek.
Ve bazen bir harfin damarına çadır kurmak gerek.
Geçmek gerek
Ve bazen bir dut dalından kaymak gerek.

Geçiyordum ben tegazzül kenarından
Ve bereket mevsimiydi

Ve eziliyordu ayaklarımın altında kum rakamları.
Bir kadın işitti,
Çıktı pencereye; baktı mevsime.
Kendi başlangıcıydı
Ve onun bedevî eli inceliklerin şebnemini
Yumuşak yumuşak koparıyordu ölüm hissinin
bedeninden.
Durdum
Ve yükselmişti tegazzül güneşi.
Ve kolluyordum düşlerin buharlaşmasını.
Ve sayıyordum
Zihin bedeninde tuhaf bir bitkinin vuruşlarını.
Sanıyorduk ki,
Dipnotsuzuz.
Râvent titreyişinin mitolojik metninde
Yüzüyoruz.
Ve birkaç saniye gaflet, varlığımızın huzûru.

Bitkilerin tehlikeli başlangıcındaydık

ki kadının gözü ilişti bana:
- Ayak sesin geldi; sandım rüzgâr
Geçiyor eski perdeler üstünden.
- İşitmiştim ayak sesini
Eşyanın civârında.
- Nerede çizgilerin şenliği?
- Bak dalgalanmaya, tenimin yayılışına.
- Hangi taraftan ulaşırım büyük satha?
- Ve boylu boyunca beni bardağın ıslak mesâhasına
dek
Doldur susuzluk satıhlarıyla.
- Nerede hayat bir kabın kırılışı kadar
Hassas olacak
Ve ebegümecinin gelişim sırrı
Eritecek atın ağzındaki harâreti?
- Ve ellerin güzel birikiminde, bir gün
Duyduk kulağımızla bir salkımın koparılış sesini.
- Ve hangi zeminde
Oturduk hiçin üstüne.
Ve yıkadık elimizi, yüzümüzü bir elmanın harâretinde?
- İmkansızlık kıvılcımları çıkıyordu varlıktan.
- Nerede güzel olacak temâşâ korkusu
Ve bir kuşun ölüme giden yolundan daha görünmez?
- Cisimlerin konuşmasında
Ne kadar parlaktı akkavağın güzergâhı!
- Hangi yol götürür beni mevsimler bahçesine?

Geçmek gerek.
Rüzgâr sesi geliyor, geçmek gerek.
Ve ben yolcuyum, ey daimî rüzgârlar!
Götürün beni yaprakların oluşum genişliğine.
Kavuşturun beni suların coşkun çocukluğuna.
Ve ayakkabılarımı üzüm bedeninin tekâmülüne dek
Doldurun huzû'un güzellik kımıltısıyla.
Benim dakikalarımı mükerrer güvercinlere dek
Yükseltin içgüdünün beyaz gökyüzüne.
Ve vücûdumun birliğini ağaç kenarında
Dönüştürün kaybolmuş temiz bir ilişkiye.
Ve yalnızlığın teneffüsünde
Kapayın bilinç kapılarımı.
Yollayın beni o günün uçurtmasının peşine.
Götürün beni yaşam boyutlarının hâlvetine.
Gösterin bana
"Hiç"in mülâyim huzûrunu.

Bâbol, 1964 Bahar

Yeşil Hacim
(1967)

GECENİN GÖZ KAPAĞINDAN

Dopdolu bir geceydi.
Gidiyordu ırmak çam dibinden ötelere dek.

Dere mehtap kaplı ve öylesine parlak ki dağ;
görünüyordu Tanrı.

Yükseklerde, biz.
Uzaklar kayıp, satıhlar yıkanmış ve bakış her geceden daha ince.
Ellerin bir mesajın yeşil dalını veriyordu bana.
Ve dostluk vazosu, çatlıyordu usul usul nefeslerinle.
Ve dökülüyordu çırpınışlarımız taşa.
Yıllanmış şarapla, yaz kumu damarlarda.
Ve mehtap maskesi, davranışlarında.
Sen görkem, tüller ve toprağa yaraşan.

Hayatın yeşil fırsatı katılıyordu dağların serin havasına.
Geri dönüyordu gölgeler.
Ve hâlâ, meltemin yolunda,
Kıpırdayan çalılar,
Dağılan cezbeler.

AYDINLIK, BEN, ÇİÇEK, SU

Bulut yok.
Rüzgâr yok.

Oturuyorum havuz kenarına.
Balıkların dolaşması, aydınlık, ben, çiçek,su.
Yaşam salkımının temizliği.

Annem reyhan topluyor.
Ekmek, reyhan ve ebegümeci, bulutsuz bir gökyüzü,
ıslak şebboylar.
Yakın kurtuluş: Bahçedeki çiçeklerin arası.

Bakır kâsedeki nûr ne okşayışlar dökmede!
Merdiven yüksek duvarın tepesinden yere indiriyor
sabahı.
Gizli her şey bir tebessümün ardında.
Zaman duvarının bir penceresi var: Oradan görünüyor
yüzüm.
Bilmediğim bir şeyler var.
Biliyorum, koparırsam yeşilliği, ölecek.
Çıkıyorum doruğa; kanat uçuşuyum ben.
Yol görüyorum karanlıkta; fener doluyum ben.
Işık ve kum doluyum ben.
Ve ağaç yeşillik dolu.

Yol, köprü, ırmak, dalga doluyum.
Sudaki bir yaprağın gölgesi doluyum.
Çünkü içim yalnız.

VE YOLDA BİR MESAJ

Bir gün
Geleceğim ve getireceğim bir mesaj.

Nûr dökeceğim damarlara.
Ve haykıracağım: Ey sepetleri dolu olan sizler!
Elma getirdim; güneşin kızıl elmasını.

Geleceğim; yasemini dilenciye vereceğim.
Cüzzamlı güzel kadına armağan edeceğim bir başka küpe.
Köre diyeceğim: Ne seyredilesi bağ!
Bir gezgin satıcı olacağım; dolaşacağım sokakları.
Bağıracağım: Şebnem var, şebnem, şebnem.
Yoldan geçen biri diyecek: Gerçekten karanlık bir gece.
Samanyolu vereceğim ona.
Köprüde ayaksız bir kızcağız var;
Asacağım Büyükayı'yı boynuna.
Ne kadar küfür varsa, toplayacağım dudaklardan.
Ne kadar duvar varsa, yıkacağım temelinden.
Haydutlara diyeceğim: Bir kervan geldi; yükü tebessüm.

.../...

Parçalayacağım bulutları.
Düğümleyeceğim gözleri güneşle, gönülleri aşkla.
Bulutları suyla, dalları rüzgârla.
Ve bağlayacağım çocuğun düşünü.
Ağustos böceklerinin mırıltısıyla.
Uçuracağım uçurtmaları.
Sulayacağım saksıları.

Geleceğim, okşayışın yeşil otunu dökeceğim
Atların, ineklerin önüne.
Susuz kısrağa şebnem kovasını getireceğim.
Kovacağım yoldaki yaşlı eşeğin üstünden sinekleri.

Geleceğim, her duvarın üstüne bir karanfil dikeceğim.
Her pencerenin dibinde bir şiir okuyacağım.
Her kargaya bir çam vereceğim.
Yılana diyeceğim: Ne görkemlidir kurbağa!
Bir ateş vereceğim.
Tanıştıracağım.
Yürüyeceğim.

Nûr içeceğim.
Seveceğim.

SÂDE RENK

Gökyüzü, ıslak mavi.
Su, ıslak mavi.

Ben eyvandayım; güzel, havuz başında.

Çamaşır yıkıyor güzel.
Dökülüyor yapraklar.
Annem diyordu sabahleyin: Sıkıcı bir mevsim.
Ben ona dedim: Yaşam bir elma; dişlemek gerek.
Kabuğuyla.

Komşu kadın penceresinde, ağ örüyor, şarkı söylüyor.
Ben "Vedâ" söylüyorum; bazen
Resmini çiziyorum bir taşın, kuşun, bulutun.

Günlük güneşlik.
Sığırcıklar gelmiş.
Lâvantalar bitmiş.
Tanelerini çıkarıyorum bir narın; içimden diyorum:
Güzeldi bu insanlar; görünürdü yüreklerindeki taneler.

Gözüme kaçıyor nar suyu: Gözlerim yaşarıyor.
Annem gülüyor.
Güzel de.

SU

Bulandırmayalım suyu:
Aşağılarda galiba bir güvercin su içiyor.

Ya da uzaktaki koruda, kanadını yıkıyor bir ispinoz.
Ya da bir köyde doluyor bir testi.

Bulandırmayalım suyu:
Belki bu akarsu gidiyor bir akkavağın dibine.
Yıkamak için gönüldeki kederi.
Bir yolcunun eli belki, banmış kuru ekmeği suya.

Güzel bir kadın geldi çay kenarına:
Bulandırmayalım suyu.
Güzel yüzü olmuş iki misli güzel.

Ne leziz şu su!
Ne berrak akmakta!
Yukardaki insanlar nasıl safâ sürmede!
Pınarları coşsun, inekleri sütler saçsın!
Ben görmedim köylerini,

Kuşkusuz çitlerinin dibinde var Tanrı'nın izi.
Oranın mehtâbı aydınlatıyor kelâm enginini.
Kuşkusuz yukarı köyde alçaktır duvarlar.
İnsanları bilir, şakayığın nasıl bir çiçek olduğunu.
Kuşkusuz mavi orada mavidir.
Açarsa bir gonca, olur haberi köylünün.
Nasıl bir köy olmalı?
Bahçeleri mûsıkî dolsun!
Çay başındaki insanlar, anlarlar suyu.
Bulandırmadılar onu; biz de
Bulandırmayalım suyu.

GÜLİSTANDA

Ne geniş kırlar!
Ne yüksek dağlar!

Gülistan ne güzel ot kokuyor!
Bu köyde ben bir şeyin peşindeydim:
Belki bir düşün,
Bir ışığın, çakılın, gülümseyişin.

Karakavakların ardında
Temiz bir gaflet vardı; sesleniyordu bana.

Kaldım bir sazlığın yanında. Esiyordu rüzgâr; kulak verdim.
Kim konuşuyor benimle?
Bir kertenkele kaydı.
Koyuldum yola.
Yol üstünde bir yonca çayırı.
Sonra hıyar bostanı, kırmızı çalılıklar.
Ve toprağın unutulmuşluğu.

Bir su kenarı.

Çıkardım çarıkları ve oturdum, ayaklarım suda:
"Bugün ne kadar yeşilim!
Vücûdum ne kadar uyanık!
Gelmesin aman bir keder, dağın ardından!
Kim var ağaçların arkasında?
Hiç; bir inek yayılıyor tarlada.
Yaz öğlesi.
Gölgeler bilir, nasıl bir yaz bu.
Lekesiz gölgeler,
Aydınlık ve temiz bir köşe.
Duygu çocukları! Burası oyun yeri.
Yaşam uzak değil:
Şefkat var, elma var, inanç var.
Evet,
Var oldukça şakayık, yaşamak gerek.

Gönlümde bir şey var, bir ışık ormanı gibi,
bir sabah uykusu gibi.

Öyle takatsizim ki istiyorum alıp başımı,
Çöllere, dağlara vurmak.
Uzaklarda bir ses var, beni çağıran."

GURBET

Ay köyün üzerinde,
Köylüler uykuda.

Kokluyorum bu mehtapta gurbet kerpicini.
Bitişik bahçenin ışıkları yanıyor.
Benim ışığım sönük.
Ay vurmuş salata tabağına, su testisinin ağzına.

Kurbağalar ötüyor.
Arada bir, baykuş.

Dağ yakın bana: Akçaağaçlar, iğdeler arkasında.
Ve çöl görünüyor.
Görünmüyor taşlar, görünmüyor küçük çiçekler.
Gölgeler uzaktan, suyun yalnızlığı gibi, Tanrı'nın sesi gibi belli.

Gece yarısı olmalı.
İşte o Büyükayı: İki karış yukarda damdan.
Gökyüzü mavi değil; gündüzdü mavi.
Aklımda olsun, yarın gideyim güzellik bahçesine;
Domates, kayısı alayım.
Aklımda olsun, yarın mezbaha kenarında keçilerin
Resmini alayım.
Süpürgelerin, sudaki gölgelerin resmini.
Aklımda olsun, suya düşen her kelebeği,
Hemen çıkarayım sudan.
Aklımda olsun, yapmayayım yer kanununa uymayan
bir iş.
Aklımda olsun, yarın çay kenarında havlumu da
yıkayayım kille.
Aklımda olsun, yalnızım.

Ay, yalnızlığın üzerinde.

BALIKLARIN MESAJI

Gitmiştim havuz başına
Görürüm belki yalnızlığımın aksini suda diye.

Su yoktu havuzda.
Balıklar diyordu:
"Ağaçların kabahati yok hiç.
Öğlen demlenmişti yaz ile.
Suyun aydınlık oğlu oturdu havuz duvarına,
Ve güneş kartalı, geldi, kaptı götürdü onu.

Cehenneme kadar! Ulaşamadık suyun oksijenine.
Pullarımızın parıltısı gitti ki ne gitti!
Fakat o yoğun ışık,
Sudaki aksi o kırmızı karanfilin
Gözümüzdü bizim.
Bir pencereydi, cenneti ikrâra açılan.

Bahçenin coşkusunda gördünse Tanrı'yı, himmet et.

Ve söyle: "Balıkların havuzunda yok su."

Rüzgâr çınarı arıyordu,
Bense, Tanrı'yı.

ADRES

Ebulkâsım Saîdî'ye

"Dostun evi nerede?" diye sordu atlı, şafak vakti.
Gökyüzü duraladı.

Yolcu, verdi kumların karanlığına dudağındaki ışığı.
Parmağıyla gösterdi akkavağı ve dedi:

"Gelmeden ağaca
Bir bahçe yolu var, Tanrı'nın düşünden daha yeşil.
Aşk orada sadâkat kanatları kadar mavi.
Gidersin sokağın sonuna kadar; arkadan baş gösterir bülûğ.
Sonra saparsın yalnızlık çiçeği tarafına.
Güle iki adım kala.
Durursun yer mitolojisinin ebedî fıskiyesi altında.
Ve saydam bir korku sarar seni.
Fezânın akışkan samimiyetinden duyarsın bir hışırtı:
Bir çocuk görürsün,
Çıkmış yüksek çama, yavru alıyor nûr yuvasından.
Ve sorarsın ona:
"Dostun evi nerede?"

LÂHZADA BİR VAHÂ

Ardımdan gelirseniz eğer,
Hiç diyârının ardındayım.

Bir yer var hiç diyârının ardında.
Havanın damarları, ulakların kanatları var hiç diyârının ardında.
Haber getirirler en uzak çalıda açan çiçekten.
Kumların üstünde zarif süvarilerin atlarının toynak izi var.
Çıkmışlardır şakayığın mirâc tepesine.
Açıktır dilek şemsiyesi hiç diyârının ardında.
Aksırmaya görsün meltem bir yaprağın dibinde;
Çalar yağmur zili.
İnsan yalnızdır burada
Ve bu yalnızlıkta akar sonsuza dek bir narın gölgesi.

Ardımdan gelirseniz eğer,
Yavaş gelin, usul usul gelin; çatlamasın aman
Yalnızlığımın ince çinisi!

DENİZLERİN ARDINDA

Bir kayık yapacağım,
İndireceğim suya.

Uzaklaşacağım bu garip topraktan.
Yok orada bir kişi,
Kahramanları uyandıracak aşk ormanında.

Geçireceğim kayığı
Boşluk ağından,
İnci arzusunun tâ yüreğinden.
Ne gönül vereceğim mavilere,
Ne deniz kızlarına, sudan başlarını çıkaran,
Balıkçıların yalnızlık parıltılarında
Saçlarından afsûnlar saçan.

Süreceğim kayığı,
Süreceğim öylece.
"Açılmalı, açılmalı.
Yoktu o şehirdeki adamın esâtiri.
Bir üzüm salkımıyla dopdolu değildi o şehrin kadını.

Hiçbir salon aynası tekrarlamadı sarhoşluğu.
Göstermedi bir su birikintisini, hattâ meşâleyi.
Açılmalı, açılmalı.
Şarkısını söyledi gece;
Sıra pencerelerde."

Süreceğim kayığı,
Süreceğim öylece.

Bir şehir var denizlerin ardında.
Orada pencereler tecellîye açık.
Damlar güvercinlerin yeri, beşerin akıl fıskiyesine bakan.
On yaşındaki her şehirli çocuğun eli bir marifet dalı.
Şehir insanı bir duvara bakıyor.
Bir şûleye, hoş bir rüyaya bakar gibi.
Toprak işitiyor senin duygu mûsıkîni.

Esâtir kuşlarının kanat sesi geliyor rüzgârla.
Bir şehir var denizlerin ardında.

Güneşin genişliği orada sabah kalkanların gözü kadar.
Suyun, aklın, aydınlığın vârisi şairler.

Bir şehir var denizlerin ardında.
Bir kayık yapmalı.
Bir kayık yapmalı.

DOST GÖLGESİNİN SICAKLIĞI

Bir yol vardı köyün siluetine kadar.
Gözlerimiz yerli, zinde ayın tefsiriyle dolu.

Gece yenlerimizde.

Geçiyorduk kuru bir dere yatağından.
Kulaklar dolu yeşilliklerin kelâmıyla,
Çıkınımız ırak şehirlerin yansımasıyla.
Yeryüzü mantığı akmakta ayak altında.

Yerleşiyor ferâgat taâmı dişlerimizin altına.
Ayağımızı örten nübüvvet cinsi şey söküyor bizi
yerden bir meltemle.
Asâmız götürüyor bizi omuzunda ebedî bahara.
Vardı her birimizin bir semâsı her düşünce eğrisinde.
Her el hareketimiz şarkı söylüyordu seherin cezbesine
kapılan
bir kanat kıpırtısıyla.
Ceplerimiz çocukluk sabahlarıyla cıvıldaşıyordu.
Biz âşıklar topluluğuyduk ve yolumuz
Fakr ile âşinâ köylerin yanından

Geçiyordu engin safâya doğru.

Eğildi bütün başlar kendince su birikintisinin üstünde.
Yüzlerimizde buharlaşıyordu gece.
Ve dost sesi geliyordu dostun kulağına.

BULUŞMA SESİ

Gittim sepetle meydana; sabahtı.
Gittim sepetle meydana; sabahtı.

Şarkı söylüyordu meyveler.
Şarkı söylüyordu meyveler güneşte.
Tabaklarda yaşam, kabukların olgunluğu üstünde.
Ebedî satıhların düşünü görüyordu.
Bağların ızdırâbı belliydi her meyvenin gölgesinde.
Yüzüyordu bazen meçhûllük ayvaların parıltısında.
Her nar yayıyordu rengini dindarlar diyârına dek.
Hemşerilerin görüşü, ne yazık,
Turunçların revnak muhitinde bir teğetti.

Eve döndüm ben; anam sordu:
Meydandan meyve aldın mı hiç?
- Sonsuzluk meyveleri nasıl sığdırılırdı bu sepete?
- Meydandan bir batman nar al dedim, iyisinden.
- Denedim bir narı.
Taştı genişliği bu sepetten.
- Nereye gitti peki, öğle yemeği...
- ...
- Öğleyin gidiyordu tasvir aynalardan yaşamın ıraklarına.

GÜZEL YALNIZLIK GECESİ

Dinle; dünyanın en uzak kuşu ötüyor.
Olgun bir gece; baştan başa ve açık.

Sardunyalar
Ve mevsimin en sesli dalı dinliyor ayı.

Evin önündeki basamaklar,
Elinde fener,
Meltemin savurganlığında.

Dinle; sesleniyor cadde uzaktan adımlarına.
Senin gözün değil karanlığın ziyneti.
Sars göz kapaklarını, geçir ayakkabıları ayağına, gel.
Ve gel ay kanadının seni ikaz ettiği yere.
Ve otursun zaman seninle bir kerpiç üstüne.
Ve gecenin mırıltıları cezbetsin bedenini bir kıta şarkı gibi.
Bir zâhit var orada: Diyecek sana:
En iyi şey, aşk hâdisesinden sana bakışa ulaşmak.

TEMÂŞÂ SÛRESİ

Ant olsun temâşâya
Ve sözün başına

Ve zihinden uçuşuna güvercinin
Ki bir kelime var kafeste.

Sözlerim bir parça çimenlik gibi açıktı.
Ben dedim onlara:
Dergâhınızın yanında bir güneş var.
Açarsanız kapıyı, parlar amellerinize.

Ve dedim onlara:
Süs taşı yok dağlarda.
Nasıl kazmada bir süs değilse maden.
Yerin avucunda görünmez bir cevher var.
Gözleri kamaştı parıltısıyla tüm resûllerin.
Cevher peşinde olun.
Lâhzaları götürün risâlet otlağına.

Ulağın ayak sesiyle müjde verdim onlara
Ve günün yakınlığıyla, rengin artışıyla,
Kırmızı gülün tınısıyla, kaba sözlerin çiti ardından.

Ve dedim onlara:
Kim bir bahçe görürse ağacın hâfızasında,
Ebedî coşku ormanının esintisinde kalacaktır yüzü.
Kim dost olursa hava kuşuyla,
Düşü olacak dünyanın en huzûrlu düşü.
Zamanın parmak ucundan ışık toplayan
Açar âh ile pencerelerin düğümünü.

Bir söğüt altındaydık.
Bir yaprak kopardım üzerimdeki daldan, dedim:
Açın gözünüzü; bundan iyi âyet mi istiyorsunuz?
İşitiyordum; konuşuyorlardı aralarında:
Seher bilir, seher!

Her dağın başında bir resûl gördüler.

İnkâr bulutunu omuzladılar.
İndirdik rüzgârı
Uçursun başlarından şapkayı diye.
Evleri kasımpatı yaprağıydı;
Bağladık gözlerini.
Ellerini yetirmedik akıl dalının ucuna.
Ceplerini âdetle doldurduk.
Bulandırdık düşlerini aynaların yolculuk sesiyle.

MIRILTI KANATLARI

Az kaldı yerdeki karın erimesine.
Az kaldı bunca ters şemsiyeli nilüferin kapanmasına.

Ağaç nâtamam.
Kar altında kağıdın rüzgârda yüzme hevesi.
Ve haşarâtın gözünün ıslak parıltısı.
Ve kurbağa başının çıkışı hayatı idrak uykusundan.

Az kaldı sinimizin senbûse ve bayram sohbetiyle
dolmasına.
Öyle bir hava ki tınlamıyor bir sapın çoğalışı.
Ve gelmiyor bir kanat sesi kar manzûmesinin
penceresinden.
Mırıltıya susamışım.
Az kaldı Mart'ın hezeyanlı çitindeki kuşun ötmesine.
Ne yapalım öyleyse?
Yılın en çıplak, şakımasız mevsiminde.
Mırıltıya susamışım.

İyisi mi, kalkayım,
Alayım boyayı,
Yalnızlığımın üstüne bir kuş resmi yapayım.

VAKTİN AYDINLIK YAPRAĞI

Zangırdıyordu kapıdaki camlar aydınlığın
hücûmunda.
Sabah oldu, güneş geldi:

İçtik çayımızı masanın çayırlığı üstünde.

Saat dokuzda bulut geldi, ıslandı merdivenler.
Saklıydı benim küçük lâhzalarım lâvantalar altında.
Bir taşbebek vardı yağmurun ardında.

Bulutlar gitti.
Açık bir hava, bir serçe, bir uçuş.
Nerede benim düşmanlarım?
Düşünüyordum:
Sardunyaların huzûrunda eriyecek zorbalık.

Kapıyı açtım: Gökyüzünün bir kısmı düştü bardağıma.
Suyu içtim gökyüzüyle.
Küçük lâhzalarım gümüş düşler görüyordu.

Açtım kitabımı vaktin görülmez tavanı altında.

Öğle geldi.
Sofra güneşinden gülün cismini idrâke sefer etti
ekmek kokusu.
Eşiğimdi idrak çayırlığı.

Fıtrîlik renklerinde yüzüyordu elim.
Bir portakal soyuyordum.
Görünüyordu şehir aynada.
Nerede dostlarım?
Portakal rengi olsun günleri!

Camın ardı istemediğin kadar gece.
Odamda bir tını vardı parmaklarımın dalgayla
çarpışmasından.
Odamda ölçekte azalışın sesi duyuluyordu.
Küçük lâhzalarım düşünüyordu yıldıza kadar.

Bir şeyler bina ediyordu düşüm gözlerimin üstünde.
Açık bir fezâ, terennüm kumları, dostun ayak izi.

GÜNEŞLİK

Su sesi geliyor; ne yıkanıyor acaba yalnızlık ırmağında?
Lâhzaların giysisi tertemiz.

Ocak ayının sekizinci güneşi ortası:
Kar tınısı, temâşâ ipleri, vakit damlaları.
Tarâvet var tuğlaların üstünde, günün kemiği üstünde.
Ne istiyoruz?
Mevsim buharı sözcüklerimizin çevresinde.
Ağız, düşüncenin çiçek serası.

Bazı seferler düşte görüyor seni, kendi sokaklarında.
Uzak köylerde kutluyorlar seni kuşlar birbirine.

Neden bilmez insanlar?
Tesadüfî değil lâvanta.
Bilmezler mi kuyruksallayanın gözlerinde
    Dünkü nehrin suları parlıyor bugün?
Neden bilmez insanlar
İmkânsız çiçeklerde soğuk olur hava?

YAŞAM SÖZCÜĞÜNÜN KIPIRTISI

Çamlık ardı, kar.
Kar, bir öbek karga.

Cadde, yani gurbet.
Rüzgâr, ses, yolcu ve biraz da uyku isteği.
Sarmaşık dalı, ulaşmak ve bahçe.

Ben ve sıkkın ve bu ıslak cam.
Yazıyorum ve fezâ.
Yazıyorum ve iki duvar ve birkaç serçe.

Bir kişi, canı sıkılıyor.
Bir kişi, dokuyor.
Bir kişi, sayıyor.
Bir kişi, okuyor.

Yaşam yani: Bir sığırcık uçtu.
Neden canın sıkıldı?
Eğlencelik az değil: meselâ bu güneş;
Ertesi günün çocuğu.

O haftanın güvercini.

Birisi öldü dün gece.
Ve hâlâ güzel buğday ekmeği.
Ve hâlâ su aşağı akıyor, atlar su içiyor.

Damlalar dolaşımda.
Kar sessizliğin omuzunda
Ve zaman yaseminin omurları üstünde.

YEŞİLDEN YEŞİLE

Bu karanlıkta ben
Parlak bir kuzunun düşüncesiyim.

Gelsin, yesin yorgunluk otumu.

Bu karanlıkta ben
Kollarımı daha uzamış görüyorum.
Beşerin ilk dualarını ıslatan
Yağmur altında.

Bu karanlıkta ben
Kapı açtım eski çimenliklere.
Esâtir duvarında izlediğimiz altın renklerine.

Bu karanlıkta ben
Kökler gördüm
Ölümün yeni yeşermiş çalısı için suya mânâ verdim.

BAŞLANGIÇ SESİ

Nerede ayakkabılarım?
Kimdi seslenen "Sohrâb" diye?

Âşinâydı ses, hava ile yaprağın teni gibi.
Anam uykuda;
Menûçehr, Pervâne ve belki tüm şehir halkı.
Mayıs gecesi geçiyor bir mersiye yavaşlığıyla
saniyelerin üstünden.
Ve serin bir rüzgâr süpürüyor yeşilin kenarıyla düş
battaniyemi.
Hicret kokuyor:
Yastığım kırlangıç kanatlarının sesiyle dolu.

Sabah olacak
Ve bu su kâsesine
Hicret edecek gökyüzü.

Bu gece gitmeliyim.

Bu yöre halkıyla en açık pencereden konuşan ben
Bir harf işitmedim zaman cinsinden.
Hiçbir göz bakmıyordu yeryüzüne âşıkâne.
Bahçeyi görünce, çıkmadı cezbesine kapılan.
Ciddiye alan çıkmadı tarlada bir kargacığı.

Bir bulut kadar canım sıkılıyor.
Gördüğüm zaman pencereden bir hûrî
-Komşunun erişkin kızı-
Yeryüzünün en nâdir narı dibinde
Fıkıh okuyor.

Bazı şeyler de var; doruk dolu lâhzalar.
(Bir kadın şair gördüm misâl,
Öylesine dalmıştı ki fezâyı seyre; gözlerine
Yumurta bıraktı gökyüzü.
Ve gecelerden bir gece
Bir adam sordu bana:
Üzümün doğuşuna kaç saatlik yol var?)

Bu gece gitmeliyim.

Yalnızlık gömleğim kadar yeri olan valizimi
Almalıyım bu gece
Ve gitmeliyim
Hamasî ağaçların göründüğü yere;
Hep beni çağıran kelimesiz o engine.
Biri seslendi yine: Sohrâb!
Ayakkabılarım nerede?

YOLDAŞLAR BAHÇESİNE

Seslen bana.
Senin sesin güzel.

Senin sesin o acayip bitkinin yeşili.
Hüznün sonsuz içtenliğinde yeşeren.

Bu suskun asrın boyutlarında
Bir bestenin gıdasıyla daha da yalnızım bir sokağın
idrak metninde.
Gel, söyleyeyim sana yalnızlığımın büyüklüğünü.
Beklemiyordu yalnızlığım, hacminin baskınını.
Budur işte aşk.

Kimse yok;
Gel, çalalım yaşamı.
Bölelim sonra iki görüşme arasında.
Gel, birlikte anlayalım bir şeyler taşın halinden.
Gel, daha erken görelim her şeyi.
Bak, fıskiyenin göstergeleri havuz saatinin üstünde
Dönüştürüyor zamanı toza.
Gel, iri bir sözcük gibi suskunluğumun satırında.
Gel, erit avucumda aşkın nûrânî cürmünü.

Isıt beni:
(Bir kere de bulutlandı hava Kâşân çölünde.
Ve başladı sağanak.
Ve üşüdüm. O zaman bir taşın ardında
Isıttı beni şakayık ocağı.)

Bu karanlık sokaklarda
Korkarım kuşkuyla kibritin çarpışmasından.
Korkarım ben yüzyılın çimentolu sathından.
Gel de korkmayayım, kara toprağı palangalar otlağı
olan şehirlerden.
Aç beni bir kapı gibi bir armudun düşüşüne,
çeliğin mirâc asrında.
Uyut beni, madenlerin sürtünüş gecesinden uzakta, bir
dal altında.
Geldiyse sabah madeninin kâşifi, seslen bana.

Ve ben, parmaklarının ardındaki yaseminin
doğuşunda uyanacağım.
Ve o zaman
Anlat ben uyurken düşen bombaları.
Anlat ben uyurken ıslanan yanakları.
Söyle denizden kaç ördeğin uçtuğunu.
Zırhlı tekerleğin çocuğun düşü üstünden geçtiği
kargaşada
Kanarya hangi huzûr duygusuna bağladı sesinin sarı
ipini?
Söyle hangi masûmiyet malları girdi limanlara?
Hangi ilim kavradı barut kokusunun müspet
mûsıkîsini?
Ekmeğin meçhûl taâmından hangi idrak yerleşti risâlet
damağına?

Ve o zaman ben "Ekvator" kadar sıcak bir imanı,
Oturtacağım bir bahçenin girişine.

DOST

I should be glad of another death.
T. S. Eliot

Büyüktü
Ve bugünün insanlarındandı.

Ve tüm açık ufuklara mensuptu.
Ve ne güzel anlardı suyun, toprağın dilini.

Sesi
Gerçekliğin perişan hüznü şeklindeydi.
Ve göz kapakları
Gösterirdi bize
Unsurların nabız güzergâhını.
Ve elleri
Çevirirdi sayfalarını
Cömertliğin açık havasının.
Ve göç ettirirdi
Bize doğru şefkati.

Kendi hâlveti şeklindeydi
Ve en âşıkâne eğrisini kendi vaktinin
Tefsir ederdi aynaya.
Ve tekrarlanırdı tarâvetle yağmur tarzında
…/…

Ve ağaç üslubuyla
Yayılırdı nûr âfiyeti içinde.
Rüzgârın çocuğuna seslenirdi hep.
Söz zincirini
Su mandalına düğümlerdi hep.
Bir gece bize
Sevginin yeşil secdesini
Öylesine açık anlattı ki bize
Sürdük elimizi toprak sathının şefkatine
Ve tazelendik bir su kovasının lehçesi gibi.

Ve gördük defalarca
Nice sepetle
Bir müjde salkımını koparmaya gittiğini.

Gerçekleşmedi fakat
Güvercinlerin açıklığının karşısına oturması.
Ve gitti tâ hiçin kenarına
Ve uzandı nûrlar havsalasının ardına.
Ve hiç düşünmedi
Kapıların telâffuz perişanlığı arasında
Bir elma yemek uğruna
Ne kadar yalnız
kaldığımızı.

HEP

İkindi üstü
Birkaç sığırcık

Uzaklaştı çamın hâfızasındaki yörüngeden.
Yerine geldi ağacın cismanî iyiliği.
Döküldü omuzlarıma işrâkin iffeti.

Konuş ey mev'ûd gece kadını!
Rüzgârın şefkat dallarının altında
Elime ver çocukluğumu.
Konuş bu siyah hep'lerin ortasında.
Rengi hoş tekâmülün kız kardeşi.
Doldur kanımı akıl mülâyimliği ile.
İfşa et nabzımı
Aşk nefesinin kitabı üstünde.
Yürü salt zeminlerin üstünde
Esâtir bağının safâsına kadar.
Konuş üzümün pırıltı fırsatının kenarında
Çöl sohbetinin hûrîsi.
Arıt hüznümü
İbârelerin döküldüğü ırak yerlerde.
Durgunluğun tüm coşkulu kumsallarında
Hükmünü geçir suyun hançeresinin.

Sonra göz kapaklarının dünkü şirin gecesini
Yay
İdrâkin çalkantısız çayırlıklarına.

SABAHIN ISLAK NABZINA KADAR

Ah, ne görkemli satıhların saçılışı!
Ey uzletin şerefli kanseri!

Benim sathım lâyık olsun sana!

Biri geldi,
Uzattı elimi
Cennetin adalelerine dek.
Biri geldi; mezheplerin sabah nûru
Ortasındaydı gömleğindeki düğmelerin.
Eski âyetlerin kuru otlarından
Dokuyordu bir pencere.
Gençti, düşüncenin evvelki günleri gibi.
Dolmuştu hançeresi
Irmakların mavi sıfatlarıyla.
Biri geldi; götürdü kitaplarımı.
Bir tavan gerdi üstüme çiçeklerin uyumundan.
Genişletti asrımı mükerrer kapılarla.
Koydu masamı yağmurun mânevîliği altına.
···/...

Sonra, oturduk;
Konuştuk, ağaçlıklardaki dakikalardan.
Yaşamları su ortasında geçen sözcüklerden.
Bizim fırsatımız uygun bulutlar altında.
Bir güvercinin afallamış bedeni gibi
Vardı hoş bir hacmi apansız.

Gece yarısıydı; meyvelerin çalkantısıyla
Tuhaflaştı ağaçların şekli.
Heder oldu düşümüzün nemli zinciri.
Sonra
Yıkanıyordu el cismin başlangıcında.
Sonra, bahçedeki narın içinde
Sabah oldu.

Biz Hiç, Biz Bakış
(1977)

EY COŞKU, EY KADİM

Sabah
Gölgeledi tadımın

Bayram boyutlarının coşkusunu.
Aksim düştü takvimin genişliğine.
O bükük çocuklukların eğrisinde,
Bir bayramın ferâgat yokuşunda
Haykırdım:
"Oh, ne güzel hava!"
Dünyadaki tüm kuşların kanat açıklığı vardı
ciğerlerimde.

.../...

O gün
Su, ne ıslaktı!
Derbeder bir inat şeklindeydi rüzgâr.
Yere dizmiştim
Tüm hendese meşklerimi.
O gün
Battı
Suya birkaç üçgen.
Ben,
Afalladım.
Sıçradım coğrafya atlasındaki dağın üstüne.
"Hey, kurtarma helikopteri!"
Yazık:

Bozuldu ağzın şekli, rüzgârın geçişinde.

Ey coşku esintisi, ey en şiddetli şekil!
Su bardağının gölgesini
Götür
Şu darmadağınık sadâkatin susuzluğuna dek.

UZAKLARIN YAKINI

Eşikteydi kadın
Her zamanki bedeniyle:

Yaklaştım.
Göz, ayrıntı kazandı.
Söz dönüştü kanada, coşkuya, işrâka.
Gölge dönüştü güneşe

Çıktım biraz güneşte dolaşmaya.
Açıldım hoş işâretlere:
Gittim çocuklukla kumsalın buluşma yerine dek.
Ferah yanılgıların ortasına dek.
Tüm salt şeylere dek.
Gittim resimli suların yakınına,
Çiçeklenmiş armut ağacının dibine,
Huzûr dolu bir gövdeyle.
Nabız karışıyordu rutûbetli gerçeklerle.
Karışıyordu hayretim ağaçla.
Baktım, birkaç metre kalmış melekûta.
Baktım, sıkılmışım biraz.
Sıkıldı mı insanın canı,
Gider tedbirin peşinden.
Ben de gittim.

Gittim masaya dek,
Yoğurdun tadına, yeşilliğin tarâvetine dek.
Ekmek vardı orada, çay bardağı ve yudumlama.
Hançere yanıyordu votkanın sarâhatinde.

Geri döndüğümde,
Eşikteydi kadın
Her zamanki yaralarla dolu bir bedenle.
Irmağın hançeresini
Yaralıyordu
Boş bir konserve kutusu.

KUMSALIN HOŞ VAKTİ

Yağmur
    Yıkıyordu ferâgat kenarlarını.

Oynuyordum ben
    Yolculuğun nemli kumlarıyla
Ve nakışlı yolculuklar düşünü görüyordum.
Karışmıştım kumların özgürlüğüne
Ve
    Sıkılmıştı
        Canım.

Bahçede
    Her zamanki sofra
        Yayılmış
            İdi.
Sofranın ortasında bir şey,
    Aydınlık idrâke benzeyen.
Bir üzüm salkımı
    Örtüyordu tüm şâibeleri.
Sükûtun tamiri
    Afallattı beni:
Baktım, ağaç var.

Ağaç olunca
Belli ki var olmak gerek.
Var olmak gerek
    Ve rivâyetin izini
    Boş sayfaya dek
        İzlemek
            Gerek.
Ama
    Ey rengârenk yeis!

ŞİMDİ RENGİN DÜŞÜŞÜ

İki göz kapağı arasındaki yılı
Uğurladı

Doğum sırrına benzer saniyeler.
Yavaş yavaş, mülâkatın ıslak irtifâında
Nâr manastırı
Yapılıyordu.
Korku cinsindendi hâdise.
Korku
İşliyordu taşların terkibine.
Rüzgârın serin kabalığında bir hançere
Bir dostun gurbetini
Mırıldanıyordu.
Yağmurun başından
Güzün sonuna dek
Akıyordu güvercince deneyimler.

Dindiğinde yağmur
Manzara darmadağındı.
Soluğu kesildi
Islak genişliğin.
Gökkuşağı havsalamızın ağzında
Eridi.

SULARDAN SONRA

Bilimin
    Su kenarında yaşadığı gün,

İnsan
    Bir otlağın lâtif tembelliğinde
Mutluydu lâcivert felsefesiyle.
Düşünüyordu kuş semtinde.
Ağacın nabzıyla atıyordu nabzı.
Mağluptu şakayığın şartlarına.
Irmağın pürüzlü mefhûmu
    Çalkanıyordu kelâmının derinliğinde.
İnsan
    Unsurların metninde
        Uyuyordu.
Korkunun doğuşuna doğru
    Uyanıyordu.

Ama bazen
Rüştün garip sesi
Yankılanıyordu
Lezzetin gevrek masalında.
Yükseliş dizi
Toprak oluyordu.
O zaman
Tekâmül parmağı
Hüznün hassas geometrisinde
Yalnız kalıyordu.

HEM SATIR, HEM BEYAZ

Sabah vakti.
Ötüyor

Yalnız kuş.
Güz, duvar vahdetinin üstünde
    Yaprak yıkıyor.
Ferahlık veren güneşin davranışı
    Uykusundan sıçratıyor
    Fesadın hacmini.
Bir elma
    Çürüyor
        Zembilin örgülü fırsatında.
Bir his geçiyor göz kapaklarından
    Eşyanın gurbetini andıran.
Ağaçla yeşil saniye arasında
    Lâcivertin tekrarı.
        Karışıyor kelâmın özlemiyle.

Amma,
Ey kâğıdın beyazlığının hürmeti!
Harflerimizin nabzı
    Hat hocasının mürekkebinin gıybetinde atıyor.

Hâlin zihninde şeklin câzibesi.
    Gidiyor elden.

Kapamak gerek kitabı.
Kalkmak,
Vakit boyunca yürümek gerek;
Çiçeğe bakmak,
    İbhâmı duymak gerek.
Son olana kadar koşmak gerek.
Yokluk toprağının kokusuna gitmek gerek.
Gitmek gerek ağaçla Tanrı'nın buluştuğu yere.
Oturmak gerek
    Genişlemeye yakın.
    Kendinden geçiş ile keşif ortasındaki yere.

BURADA KUŞ VARDI

Ey zarif geçiş!
Mânâ ver kanada

Ki yansın akıl kanadım kıskançlıktan.

Ey şiddetli hayat!
Senin köklerin nûr mühletinden
İçiyor su.
İnsanoğlu -bu gamlı hacim-
Vaktin havuz başında
Düşte görüyor havuzun doluluk gününü.

Ey gerçekten biraz daha üste çıkan!
İçgüdünün lâtif sarsmasıyla
Dökülür kanatlarından şekillerin karanlık mirâsı.
Uçuşun şaşkın ismeti
Muğlak bir çizgi gibi
Boşluğun tarhına giz saçar.
Ben
Yer yaygısındaki nakşın vârisiyim.
Ve bu havuzlu odanın tüm eğrileri.

O bakır tasın şekli
Yoldaş oldu benimle.
İçgüdüsel pürüzlü zeminlerden
Bugünkü vicdânın tıraşlanmışlıklarına değin.

Ey hareket bakışı!
Tekrar parmağının hacmi
Kapattı iltihap penceremi.
Bundan önce elmanın dudağında
Alevleniyordu elim.
Bundan önce, yani
Bir dalın kavimlerinden iken insan,
İdrak yaprağının gölgesinde
Müjdenin iri göz kapakları üstünde,
Tatlı bir düş geçerken kendinden,
Yıldızları seyrederken,
İşrak külçesiyle doluyordu insan kanı.

Ey ilk evvelki günün huzûru!

Ey bir sıçrayışta daldan toprağa
Yaşam hürmetinin
Resmini çizen!
Gittikten sonra sen ırmak kenarına
Susuzluğun hızlı ayak seslerini
Duyuyordum.
Hazırcevap kanadın senin
Geçer fezâ sualini.
İnsanoğlu bekleyişin uzun tomarı.
Ey kuş! Fakat sen
Bir noktasın hayatın irticâl sayfasında.

GECENİN ESKİ METNİ

Ey nücûmun yeşil sözleri arasındaki!
Karanlığın incir yaprağı

Yeşilin iffetini veriyor.
Suyun sinesi bir bahçenin aksinin özlemi içinde
Yanıyor.
Günlük elmanın ağzında
Var bir kuruntunun taâmı.
Ey eski korku!
Sana hitapta kendinden geçti parmaklarım.
Bu gece
Nihâyeti yok ellerimin:
Bu gece esâtir dallarında
Meyve toplanıyor.
Bu gece her ağacın yaprağı var korkum kadar.
Konuşma cüreti eridi buluşma piramidinde.

Ey renkli başlangıçlar!
Gözlerimi koruyun büyülü esintilerde.
Hâlâ ben
Gecenin meçhûl bağışlarını
Düşte görüyorum.
Hâlâ ben
Susamışıyım
Gözenekli suların.
Giysimin düğmeleri
Büyülü asırların virdleri renginde.
Konuşma yayılmadan önce çayırlıkta
Sürüyordu cismanî son şenliğimiz.
Bu şenlikte ben yıldızların mûsıkîsini
İşitiyordum çiniler içinden.
Ve doluydu bakışım büyücülerin göçüyle.
Ey nergisin en eski aksi hüzün aynasında!
Aldı götürdü beni câziben.
- Tekâmül havasına dek mi?
- Belki.

Konuşma ateşiyle içiyoruz basiret suyunu.

Gecenin dağınık mirâsı altında
Akmakta rivâyetin temiz hayâsı:

Hecelerin doğuşundan önceki zamanlarda
Bir mahşer vardı tüm canlılardan.
Tüm dostların arasında
Çatladı çene kemiğim konuşma gururuyla.
Sonra
Dizlerine kadar
Bitkinin sükût hulûsuna gömülen ben
Yıkadım elimi yüzümü şekiller temâşâsında.
Sonra, bir başka mevsimde,
Islandı pabuçlarım
Şebnem "lâfzı"yla.
Sonra, oturduğum zaman bir taşa
İşitiyordum taşın göçünü tabanlarımın civârından.
Gördüm sonra her dalın zerresinin
Ellerimin mevsiminden sakındığını.

Ey irticâlî gece!
Doluydu çıkınım tedbirin ham salkımıyla.
Derin bir düş duvarının ardında
Karanlık ünsiyetinden gelen bir kuş
Götürdü çıkınımı.
İlk ilhâm çakılı seslendi ayağımın altında.
Kanım oldu fezânın ince misafiri.
Yüzdü nabzım unsurlar arasında.

Ey gece...
Hayır, ne diyorum,
Eridi muhatabın soğuk cismi kapının sıcak işrâkinde.
Parmaklarım safâ buldu.

.

GÜNLERİN YOKLUĞUNDA BEBEK

Güzel bir düş gibi idrak nûrunda
Oturan bu vücut

Temâşâ göz kapağının üstünde
Saçıyor terütâze sözcükler.
Gözleri hayatın yeşil takvimi.
Yüzü beyaz ilkokul çağının bir parça tatili gibi.

Yıllardır oturuyordu
Bu tarâvet secdeleri cumaların dizi üstüne
Sabit bir mutluluk gibi.
Sabahları annem sarı gül için
Bir sepet su götürüyordu.
Ben temâşâ ağzı için
İlhâmın ham meyvesini götürüyordum.

Gece gündüz demeden bu beden
Rakamlar yokuşunun bahçesi ardında
Uyuyordu efsâne gibi.
Düşüncem soyutluk aralığından alkış tutuyordu ona.

Eriyordu aklım gözlerinin ardında.
Mutlak alnının üstünde
Elden gidiyordu vakit.
Şimşirlerin ardında cuma kâğıtlarını
Yırtıyordu ölçülerin alışkanlığı.
Bu sadâkat satışı
Bir hint hurması dalı gibi
Gölge döküyordu benimle cumartesilerin acılığı
arasına.
Ya da teslim alıyordu korkularımın kalesini
Lâtif bir hücûm gibi.
Yok oluyordu eli bir ferâgat boyunca
"Ödevler"imin kenarında.

(Gerçek nerede daha tazeydi?
Dertsiz bir hacmin meczûbu olan ben
Görmüştüm bazen
Fakirlik evinin sinisinde
İlhâmın parıldayan meyvelerini.
Daha bir sesliydi konuşma başakları dilin nüzûlünde.
Hızlanıyordu duygu nabzım
Çiçekle etin çürümesinde.

Cezbe dökülüyordu vicdânımın üstüne
Şebboyların perişanlığından
Hayatın bâkir şebnemi
Pırıldıyordu
Çerçöp üstünde.)

Bir şeyler demeli biri bu sabırlı huzûrdan
Bahçenin tedrîcî seferlerine.
Anlamalı biri bu küçük hacmi,
Açıklamalı onun elini çevrenin çırpınışlarına.
Bir damla vakit saçmalı
Bu muhatapsız yüzün üstüne.
Bu salt noktayı biri
Döndürmeli unsurların şuûr yörüngesinde.
Biri gelmeli aydınlık kapıların ardından.

Dinle; koşuyor biri havâdisin göz kapağı üstünde:
Bir çocuk geliyor bu yana.

BİR GEÇİŞİN GÖZLERİ

Gökyüzü doldu temâşâ kelebeklerinin beneğiyle.
Serçenin aksi düştü refakat sularına.

Soldu mevsim içgüdüler boyunca uzanan duvar
üstünde.

Asma dalı üzüme
Müptelâ oldu.
Çocuk geldi
Cepleri dolu koparma coşkusuyla
(Ey cesaret baharı!
Silindi uzantın
Bekleyiş çamlarının gölgesinde.)
Çocuk lâfızların ardından
Koştu temâyülün yumuşak çayırlarına.
Havuz başında
Çocuğun kanı doldu yaşamın yalnızlık pullarıyla.
Sonra, bir diken
İncitti ayağını.
Yok oldu cismin yangısı çayırlar üstünde.

(Ey esenlik ırmağının döküldüğü yer!
Ten coşkusu sende tatlı tatlı sönüyor.)
Bahçedeki serçelerin evvelki günkü cıvıldaşması
Döküldü onun düşünce alnına.
Şimşirlerin dibinden tahayyüle akan ırmak
Götürüyordu yanında bedenin matlûb cehaletini.
Çocuk uzaklaşıyordu kendi sevinç payından.
Mevsimin vaftiz yağmurunun altında
Rüşt hürmeti
Dökülüyordu şeftali dallarından gömleğine.
Eşyanın pembe gam güzergâhında
Işıl ışıldı henüz
Ferâgat çakılları.
Bağışların tedrîcî buharlaşması ardında
Yok oluyordu çiçeklerin şekli.

Sordu çocuk hüznün içinden:
Ne kadar yol var bebeğin gurûbuna?

Bir yaprağın daldan hicreti sarstı onu.
Diğer çiçeklerin ardında
Göç ediyordu yüzü.

(O temâşâ günlerinde bir sabah
Oyuncakların göçünü
İşittim güney şimşirlerinin altında.
Sonra, sıcağın altında
Doldu avucum üzüm hacminin eksilişiyle.
Sonra,
Eski havuzlarda suyun hastalığı
Sürükledi düşüncelerimi hüzne kadar.
Sonraları, erişti elim tifo ateşiyle çiçeklerin gizli boyutlarına.
Tegâfülün hoş nakışları
Kayboluyordu hisler kumunun üstünde.
Ben geliyordum yüze
Ağacın yükselişiyle,
Bir bahar kargasının kanadının yayılmasıyla,
Suyun loş seciyelerinden kurbağanın dalışıyla,
Havuz fıskiyesinin afallatıcı içtenliğiyle,
Bir kuyunun ibhâmı ardından kovanın ıslak doğuşuyla.

Çocuk geldi rakamların hayhuyu arasında.
(Ey uyumdan önceki temiz perişanlık cenneti!
Hasretle ıslanarak, koşuyorum o günlerin eşyaları
ardınca.)
Çocuk çıktı hatâ basamaklarından.
Bir titreyiştir yayıldı ferâgat sathına.
Eksildi idrak tebessümünün ağırlığı.

MANZARANIN YALNIZI

Birçok yüksek çam
Birçok kara karga.

Gökyüzü bir su kadar.
Taş duvarlar, temâşâ, yalnızlık.
Bahçe yolu uzanmış hiçe kadar.
Oluk süslenmiş serçeyle.
Güneş açık.
Toprak hoşnut.

Göz alabildiğince vardı
Güz aklı.

Ey tuhaf güzel!
Rutûbetli lâfız dolu bir bakışla
Bir bahçenin yeşil tutukluğu dolu bir düş gibi
Gözler, göz göz bir hayâ gibi.
İkircikli göz kapakları
Uykusuz yolcunun parmakları gibi!
Irmak kıyısındaki söğütlerin uyanıklığı altında

Ünsiyet
Bir avuç mahrem toprak gibi
Saçılmaktaydı idrâkin sıcaklığına.
Düşünce
Âhesteydi.
Uzaktı arzu
Ağaçta hikâye okuyan bir kuş gibi.

Gelecek güzlerin nerelerinde
Bir korunun ağzı
Güzel seferlerden
Söz edecek?

DOSTUN HAYÂL SEMTİ

K. Tina'ya

Ay
Bakırın tefsir rengindeydi.

Tırmanıyordu anlatış hüznü gibi.
Servi
Bâriz kişneyişiydi toprağın.
Yakındaki çam
Anlayış öbeği gibi
Gölgeliyordu mevsimin sâde sayfasını.
Okunuyordu kuş yuvalarının kuru kûfîsi.
Karanlık zeminlerden
Geliyordu idrâkin teşkil kokusu.
Dost
Dokunuyordu
Eşyanın üzerindeki akıl tülüne.
İşitiyordu ırmağın akan cümlesini.
Diyordu zannınca:
Yok bu kadar açık bir söz.
Düşünüyordum ben
Pınar kenarında:
Bu gece
Ne kadar açık eşyanın mirâc yolu!

BURASI HEP ÇÖL

Öğleydi.
Tanrı'nın başlangıcıydı.

İffetli kumsal
Kulak veriyor,
Suyun efsânevî sözlerini işitiyordu.
Su bir bakış gibi idrâkin boyutlarına.
Leylek
Beyaz bir ittifak gibiydi
Su birikintisinin kenarında.
Yıkıyordu tecrit temâşâsında
Kendi rağbetli hacmini.
Göz
Giriyordu su fırsatına.
Unutuluyordu işâretlerin temiz tadı
Tuzların zevkinde.

Yakınlaşmanın yeşil bahçesi
Çölün neresine kadar
Tatlı bir düşün hâlis yüzü?

Ey güzel durgunluğun benzeri
Yakınlık otlarının hareminde!
Temâşânın hangi semtinde
Güzel renk hiçi
Gölge salacak?
Ne zaman
İnsan
Bir saçış sesi gibi
Fezânın kelâmında keşfedilecek?

Ey lâtif başlangıç!
Meczup lâfızların yeri, boş!

HUZÛRUN SONUNA DEK

Bu gece
Tuhaf bir düş kapısı

Açılacak
Kelimeler semtine.
Bir şey demeyecek rüzgâr.
Düşecek elma,
Yuvarlanacak yer vasıflarının üstünde;
Gidecek gecenin kayıp vatanının huzûruna dek.
Göçecek bir kuruntu tavanı.
Göz
Görecek bir bitkinin mahzun aklını.
Sarılacak bir sarmaşık Tanrı'yı temâşânın çevresine.
Giz, yok olacak.
Çürüyecek zamanın züht kökü.
Karanlıklar yolunda
Su sohbetinin kenarında
Işıldayacak;
Anlayacak aynanın bâtını.

Bu gece
Mânâ gövdesini
Sarsacak dost esintisi;
Yok olacak şaşkınlık.

Gecenin dibinde, bir böcek
Yalnızlığın hürrem kısmını
Tecrübe edecek.

Sabah sözcüğünün içinde
Sabah olacak.

İçindekiler

Sunuş *9*

Rengin Ölümü (1951)

Gecenin Katranında *19*
Duman Çıkıyor *21*
Ağartı *22*
Muammâ Kuşu *23*
Aydınlık Gece *25*
Serap *26*
Gurûba Doğru *27*
Gamlı Gam *29*
Harap *30*
Canlanmış *32*
Soğuk *33*
Suskun Dere *35*
Ding... *37*
Yok *39*
Duvar *41*
Rengin Ölümü *43*
Deniz ve Adam *45*
Nakış *47*
Serüven *49*
Kuruntu *51*
Gizli Kuşa *52*
Zehir Şarkısı *53*

Rüyaların Yaşamı (1953)

Acı Rüya *57*
Islak Fener *58*
Avâre Cehennem *61*
Anı *62*
Perde *64*
Çini Gülü *65*
Kayıp Sınır *67*
Ödül *69*
Camlardaki Öcü *71*
Kayıp Lâhza *73*
Sesteki Bahçe *75*
Masal Kuşu *77*
Nilüfer *83*
Karşılaşma *85*
Sefer *86*
Yanıtsız *88*

Güneşin Göçüğü (1961)

Atkısız Çözgüsüz *93*
Tını *94*
Şasusa *95*
Ayna Gülü *100*
Yoldaş *105*
Daha Yüksekte *107*
Renge Açılan Pencere *108*
Ey Yakın *109*
Gülümsemenin Tozu *110*
Daha Öte *111*
Enginin Kırılışı *113*
Bir Başka Diyâr *114*
Nerede Kuruntu Damlası? *115*
Biziz Huzûrumuzun Gölgesi *116*

Sır Çiti *118*
Bitkinin Sesi *120*
Karanlık Meyve *121*
Uyum Gecesi *122*
Şafak Hasatçıları *123*
Yol Hediyesi *124*
Gölgelerin Dönüşü *125*
Uçuştan Üstün *126*
Yakarış *127*
Yaklaş *128*
••• *130*
Okşayış Dalgasısın, Ey Girdap *131*
Güneşte Bir Sapa Yol *132*
Hayhuy İçinde Bir Düş *134*
Yıldız *136*
Ötelere Yolculuk *137*
Ey Bütün Sîmâlar *138*
Mihrap *139*

Keder Şark'ı (1961)

Giden *143*
Hey *144*
Yeşeriş *145*
Birkaç *146*
...Lersin *147*
Şüphe Yolcusu *148*
Taşa Değil *149*
Ve *150*
Yok *151*
Yol *152*
Şeytan Da *154*
Coşkumu *155*
Bodhi *157*
Rapor *158*

Su Kenarı *159*
Bir Zaman *160*
Tâ *161*
Yalnız Rüzgâr *163*
Sız *164*
-Niz *165*
Ve Kırdım ve Koştum ve Düştüm *166*
Yakarış *167*
Yere *169*
Ve Ne Yalnız *170*
Hiç Çiçeğine Kadar *171*

Suyun Ayak Sesi (1967)

Suyun Ayak Sesi *175*

Yolcu (1967)

Yolcu *201*

Yeşil Hacim (1967)

Gecenin Göz Kapağından *223*
Aydınlık, Ben, Çiçek, Su *224*
Ve Yolda Bir Mesaj *226*
Sâde Renk *228*
Su *229*
Gülistanda *231*
Gurbet *233*
Balıkların Mesajı *235*
Adres *236*
Lâhzada Bir Vahâ *237*
Denizlerin Ardında *238*

Dost Gölgesinin Sıcaklığı *240*
Buluşma Sesi *241*
Güzel Yalnızlık Gecesi *242*
Temâşâ Sûresi *243*
Mırıltı Kanatları *245*
Vaktin Aydınlık Yaprağı *246*
Güneşlik *248*
Yaşam Sözcüğünün Kıpırtısı *249*
Yeşilden Yeşile *251*
Başlangıç Sesi *252*
Yoldaşlar Bahçesine *254*
Dost *257*
Hep *259*
Sabahın Islak Nabzına Kadar *260*

Biz Hiç, Biz Bakış (1977)

Ey Coşku, Ey Kadim *265*
Uzakların Yakını *267*
Kumsalın Hoş Vakti *269*
Şimdi Rengin Düşüşü *271*
Sulardan Sonra *272*
Hem Satır, Hem Beyaz *274*
Burada Kuş Vardı *276*
Gecenin Eski Metni *278*
Günlerin Yokluğunda Bebek *282*
Bir Geçişin Gözleri *285*
Manzaranın Yalnızı *289*
Dostun Hayâl Semti *291*
Burası Hep Çöl *292*
Huzûrun Sonuna Dek *294*